

ŽELEZAR

JESENICE, DNE 11. NOVEMBRA 1982

ŠTEVILKA: 44 • LETO: XXXI

Naš kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarnja začel izhajati 26. januarja 1937. Železarnja izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joža Vari — Naslov: Uredništvo Železarnja, SZ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 2618, administracija 2619 in 2621. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščan prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

POSLOVNI REZULTAT KOT KONČNI EFEKT PROIZVODNEGA IN POSLOVODNEGA UDEJSTVOVANJA ŽELEZARJEV

Ob obravnavanju proizvodnih in finančnih rezultatov temeljnih organizacij oziroma Železarnje kot celote si večkrat zastavljamo vprašanje, kaj vse vpliva na končni bilančni izid poslovanja takšne delovne organizacije, kot je naša. Beremo, da so bili v devetmesečnem obdobju stroški nižji od načrtovanih, vemo pa, da smo zaključili z izgubo, ki je velika in jo bomo do konca letošnjega leta težko povsem odpravili. Z družbenim načrtom smo predvideli, da bomo izdelali takšen asortiment, ki bi nam z realizacijo prinesel dosti večji prihodek, kot pa smo ga dejansko dosegli, seveda pa bi za proizvodnjo takšnih kvalitet imeli tudi večje stroške. Zato v primerjavi s planom ugotovimo, da odstopa od postavljenih ciljev tako celotni prihodek (za 14 %) kot tudi stroški (za 11 %).

NE POSPLOŠENA TEMVEČ KONKRETNA ODGOVORNOST, KI SE KAŽE V REZULTATIH

Pri prebiranju zapisnikov samoupravnih organov temeljnih organizacij združenega dela, delovnih skupnosti in Železarnje skoraj redno lahko beremo, da so pri pregledu sklepov ugotovili, da so sklepi uresničeni. ... razen nekaterih, ki imajo dolgoročnejsi značaj. Ravno »dolgoročnejsi« sklepi pa so običajno taki, ki se nanašajo na najbolj vitalna vprašanja dela in gospodarjenja, ki se odražajo v končnih rezultatih dela, oziroma, kakor pravimo, v poslovnih rezultatih. Pri tem mislimo na tiste sklepe, ki jih dejansko ni mogoče uresničiti v krajšem času, vendar bi morali biti prisotni na vsaki seji in na vsaki seji bi morali ugotavljati, koliko smo pri posameznih vprašanjih že napredovali, oziroma kakšni so rezultati in kaj moramo še narediti, da bodo sklepi optimalno uresničeni. Še več, zelo konkretno bi morali ugotavljati tudi vzroke, zakaj ni bil določen sklep uresničen in odgovornost za to klicati na odgovornost.

V zadnjih dveh letih smo tako na nivoju delovne organizacije kakor v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih sprejeli množico zelo konkretnih in tudi prodornih sklepov, da bi izboljšali gospodarjenje in delovne rezultate, vendar je kljub temu še veliko teh sklepov v »izvrševanju«. Pri tem mislimo na sklepe in opredelitve, ki se nanašajo na delovno in tehnološko disciplino, odnos do proizvodnih sredstev, to je do delovnih sredstev in predmetov dela ter varčevanje s surovinami, repromaterialom in energijo, ki so danes postali temeljni vzvod za doseganje boljših delovnih rezultatov, večje produktivnosti dela in ustvarjanje večjega prihodka oziroma dohodka.

Pri sprejemanju takih sklepov, ki jih običajno predlagajo poslovodni organi direktno ali prek izvršilnih organov, se nehoti vsiljuje občutek, da bi s samoupravnimi sklepi odgovornost za vsa ta vprašanja radi posplošili oziroma razpršili, zaradi česar se je večkrat odgovornost spremenila v neodgovornost po znanem pravilu: vsak odgovarja vsakemu, vsi vsem in nihče nikomur. Zato so bili taki sklepi večkrat bolj apeli na delavce, ne pa hkrati tudi konkretna odgovornost poslovodnih organov, ki po zakonu o združenem delu in samoupravnih listinah Železarnje, temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti izvršujejo odločitve in sklepe, ki jih sprejemajo delavci z osebnim izjavljanjem ali delavski sveti in njihovi izvršilni organi.

Ob tem moramo še enkrat poudariti, čeprav smo že večkrat, da ne gre za krizo samoupravljanja, kar nekateri radi omenjajo, ampak za krizo naše zavesti, predvsem v pogledu našega obnašanja, našega pojmovanja samoupravljanja in odgovornosti. V vsem dosedanjem razvoju smo nešteto tokrat poudarjali, da si samoupravljanja brez uveljavljenega načela odgovornosti ne moremo predstavljati, oziroma da sta odgovornost in samoupravljanje dva med seboj tesno povezana instituta ter da je odgovornost vsakega nosilca samouprave in javne funkcije sorazmerna s pravicami in pooblastili, s katerimi razpolagajo, kot tudi z njihovo vlogo v procesu odločanja.

S tem smo hoteli le poudariti, da so za neuresničevanje sklepov in odločitev samoupravnih organov in delavcev odgovorni poslovodni organi, to je na nivoju delovne organizacije poslovodni odbor, na nivoju temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti pa njihovi vodje. Pri tem ni nikakršnih alternativ, ker ta odgovornost izhaja iz zakona in samoupravnih listin. Kriza je torej v tem, ker tega ne spoštujemo in ne uresničujemo in ker se še vedno vedemo dokaj oportunistično, ker nimamo poguma, da bi poklicali na odgovornost posamezni poslovodni organ in tudi zoper njega, če ne bo izvrševal svoje odgovornosti, uporabili ukrepe za kršitev delovne obveznosti.

Dosledno odgovornost bi morali tudi vodje temeljnih organizacij in delovnih skupnosti uveljavljati do najbolj odgovornih delavcev pri uresničevanju sprejetih sklepov in odločitev delavcev in samoupravnih organov v temeljni organizaciji in delovni skupnosti, sorazmerno z njihovimi pravicami in pooblastili. Če bi tako ravnali, potem ne bi že leta in leta ponavljali sklepov o izboljšanju delovne in tehnološke discipline in podobno. Še vedno se srečujemo z nedelom, predčasnim odhajanjem z dela, malomarnim odnosom do proizvodnih sredstev in podobno, čeprav imamo v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih odgovorne delavce za dobro organizacijo dela, nadzor nad opravljenim delom in podobno, ki so prvenstveno in celo plačano odgovorni za take negativne pojave. Kaj hitro bi odpravili take negativne pojave, če bi take delavce poslovodni organi klicali na odgovornost v svojo pisarno in jih v nepopravljivih primerih predlagali skupni disciplinski komisiji Železarnje v obravnavo skupaj z delavcem, ki stoji pred komisijo zaradi predčasnega odhoda z dela, nedela in podobno, kajti da ni delal, ali da je predčasno zapustil delo, je kriv tudi njegov delovodja.

Za tako odgovorno obnašanje pa bodo morali tudi najbolj odgovorni delavci spremeniti svoj odnos do sprejetih sklepov in odločitev, se otestiti oportunitizma in pogumno nastopiti do tistih, ki ne izvršujejo sprejetih sklepov in odločitev. To velja tako za poslovodne organe kakor tudi najbolj odgovorne v samoupravnem odločanju in družbenopolitičnem življenju temeljnih organizacij in delovnih skupnosti ter delovni organizaciji kot celoti. Za to pa bo potrebno veliko poguma in odločnega odklanjanja ter premagovanja oportunitizma.

SKUPNA PROIZVODNJA V OKTOBRU

Za mesec oktober je bilo značilno, da je bila dosežena načrtovana skupna proizvodnja 98,1 %, to je precej bolje kot gotova proizvodnja, ki je znašala 89,2 %. Vzrok za to je bilo predvsem dobro delo delavcev TOZD Plavž in Jeklarna, ki so za ta mesec načrtovani količini presegli. Dobava vložka iz tujih virov je bila v tem mesecu slaba in posledica so bili obratovalni zastoji in nižja gotova proizvodnja. (Nadaljevanje na 7. strani)

Celotni prihodek, ki smo ga železarnji dosegli s prodajo naših proizvodov, je v devetih mesecih znašal 13 milijard 266 milijonov dinarjev.

Ta prihodek, ki v absolutnem znesku predstavlja precejšnjo vsoto, je v naši železarni obremenjen z visokimi stroški poslovanja, ki v zadnjem času predstavljajo od 80 % do 85 % ustvarjenih prihodkov. Za obveznosti (to je za splošne in skupne družbene potrebe ter za pogodbene obveznosti) porabimo okrog 8 % vseh doseženih prihodkov, dobrih 8 % pa predstavljajo osebni dohodki. Sredstva, ki jih po sprejetih družbenih merilih morajo temeljne organizacije nameniti za obvezne rezerve, zajemajo okrog 0,4 % celotnega prihodka, izločena sredstva za stanovanjski prispevek pa 0,2 %.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Sodelavca pri remontu v valjarni bluming (Foto S. Kokalj)

V OKTOBRU SKORAJ DVA MILIJONA INOVACIJSKIH PRIHRANKOV

Odbori za gospodarstvo so v preteklem mesecu obravnavali devet tehničnih izboljšav in štiri ideje ter jih devet pozitivno ocenili. Skupni prihranek oziroma koristi znašajo 1.730.161,00 din, za kar je šestnajst avtorjev prejelo 106.795,00 din posebnih nadomestil ali 6,17 % od ugotovljenih koristi.

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Avtorjema Aleksandru Kavčiču in Francu Podlipniku je bilo odobreno izplačilo tretjega posebnega nadomestila in izplačilo enkratne nagrade za izboljšanje tehnoloških pogojev pri žarjenju trakov kvalitete dinam. Konti žarilna peč za žarjenje dinam pločevine je bila kupljena

pri firmi Ebner in je začela obratovati leta 1971. Začetni rezultati razočljive niso bili dobri, čeprav je tehnologijo določil dobavitelj. Zaradi potreb po kvalitetni dinam pločevini so pričeli intenzivno delati na izboljšavah konti peči. Stanje se je zelo popravilo s tehnično izboljšavo štev. 2216. Kasneje pa so bile izvršene še nove izboljšave. Avtorja sta dotok plina v cono IV popolnoma zapr-

la in povečala pretok redukcijskega plina v peč. Istočasno sta preusmerila varovalni plin na koncu peči v ohlajevalni kanal. S tem je odpadla azbestna zavora. Ugotovila sta, da so bile baklje pred pečjo do takrat nepravilno čiščene, kar je oviralo izstop plina iz peči. Po tem principu je dodatno narasel dotok plina v peč, odpadla pa je baklja na koncu peči.

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

Avtorjema Igorju Mežku in Jožu Kastelcu je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za izboljšanje načina izvlačenja zagost na delovnih valjenicah bluming ogrodja. Delovne valjenice na bluming ogrodju so zelo obremenjene, zato jih morajo pogosto menjavati in zategovati. Za zate-

(Nadaljevanje na 9. strani)

VPIHOVANJE PRAŠNATIH MATERIALOV V TALINO

V pogovoru z Antonom Mlakarjem, tehnologom kontiliva in Rikom Zupanom, vodjo SM oddelka v TOZD Jeklarna, smo spregovorili o razvoju postopka vpihovanja prašnatih materialov v jekleno talino po svetu in pri nas, o težavah, ki so pri tem nastale, o uspehih in o problemih, ki jih pričakujejo, ko bodo novi postopek vpihovanja uvedli v redno proizvodnjo v naši jeklarni.

Prvi so uvedli postopek vpihovanja prašnatih materialov v talino v Franciji, in sicer leta 1955 v tovarni IRSID. Studioj o novem tehnološkem postopku so objavili leta 1963. Namen vpihovanja prašnatih materialov je bil povečati vsebnost ogljika v talini in tako izboljšati njeno sestavo. Prašnate materiale (ogljek, apno), lahko vpihujemo v gredelj ali v jeklo, v peč ali v ponvi.

Najprej so praške vpihovali v talino v peč in najpogostejši material za vpihovanje je bil karborit.

Takšen postopek so leta 1965 uvedli tudi v naši železarni, ko je Jože Arh, takratni strokovni sodelavec raziskovalnega oddelka v naši železarni, napisal poročilo o delovanju naprave za vpihovanje karborita.

Zaradi prehoda na moderno tehnologijo so leta 1977 prešli na vpihovanje v ponev. Pri tem postopku vpihujejo praške skozi žliandro neposredno v talino. S takšnim vpihovanjem pa prihranimo tudi pri energiji, saj jeklo v peč samo pretalimo, delno rafiniramo in ga ogrejemo do primerne temperature, dokončno pa ga obdelamo v ponvi. Tako za pridobivanje jekla porabimo manj energije, pa tudi peč so manj obremenjene. Jeklo torej obdelajo v ponvi, kjer ga očistijo, dezoksidirajo, razžveplajo in popravijo kemično sestavo.

Nov korak v tehnologiji vpihovanja je bil vpihovanje kalcijevega silikata v ponev. Letos poleti so pričeli vpihovati z napravo, ki so jo po zamisli Jožeta Arha izdelali v

(Nadaljevanje na 2. strani)

V OKTOBRU PRODALI MANJ, KOT SMO NAČRTOVALI

S prodajo 29.403 ton naših izdelkov smo zaostali za načrtovano količino prodaje za mesec oktober za 6.077 ton ali 17 %. V primerjavi z oktobrom lani smo letos prodali 7.703 ton ali 21 % manj. Ker je dosežena prodajna cena presegla načrtovano za 11 %, je realizacija v višini 1.141 milij. din zaostala le za 8 % ali 104 milij. din.

Zaostanek v realizaciji je odraz nedoseganja načrtovane količine, saj smo s pomočjo metode izračuna agregatnih indeksov ugotovili, da cena presega planirano višino, asortiment pa je enak načrtovanemu. Vse storitvene TOZD razen TOZD Strojne delavnice so presegle načrtovano vrednost storitev, tako da je skupna zunanja realizacija višja od načrtovane za 7 % in višja od lanske letne za 18 %.

Pregled prodaje po posameznih TOZD nam kaže, da so v oktobru

presegli načrtovano količino in vrednost samo v TOZD Profilarna, vrednostni plan pa so presegli še v TOZD Valjarna bluming-štek, Žičarna, Elektrode in Želblarna. Vse ostale TOZD zaostajajo za načrti, zaostanek pa je največji v TOZD Livarna, kjer so dosegli le 18 % načrtovane količine prodaje in 40 % vrednosti, vzrok pa je v težavah s transportom težkih odlitkov iz jeklarne v čistilnico livarne. TOZD Hladna valjarna Bela in Valjarna

(Nadaljevanje na 8. strani)

PRVI TEDEN ZELO SPODBUDEN

Dobra četrtina meseca novembra je za nami in na sektorju za ekonomiko zbrani podatki kažejo na spodbudne delovne rezultate v prvih osmih dneh.

Skupna proizvodnja je v osmih dneh znašala 31.383,4 tone ali 25,4 % mesečnega družbenega plana, oziroma 26 % za malenkost zmanjšane operativnega programa.

V tem času je bilo izdelanih 7.084,8 tone izdelkov za prodajo, kar je 21 % mesečnega družbenega načrta ali 21,7 % za malenkost zmanjšane operativnega programa.

Delavci v TOZD Plavž nadaljujejo z dobrim delom. V osmih dneh novembra so izdelali 4.012,7 tone grodlja, kar pomeni 30,4 % družbenega načrta, oziroma 27,7 odstotka za 1.300 ton povečanega operativnega programa.

Korak s planom držijo tudi delavci v TOZD Jeklarna, ki so v teh dneh izdelali 10.613 ton surovega jekla, kar je 26,9 % mesečnega družbenega plana, ki je enak operativnemu programu.

V ilustracijo navajamo, da v osmih dneh pomeni linearno izpolnjevanje mesečnega plana 26,7 %.

Pričakujemo, da tem spodbudnim količinskim rezultatom sledijo tudi kvalitetni in drugi stabilizacijski učinki, kar bi izjemno veliko pomenilo za izboljšanje letnega poslovnega rezultata.

VPIHOVANJE PRAŠNATIH MATERIALOV V TALINO

(Nadaljevanje s 1. strani)

Železarni. Vpihovani so v elektropeč, za to pa so rabili kalcijev silikat. Pri tem vpihovanju so imeli precej težav, saj je bilo polnjenje in posluževanje naprave večinoma ročno.

Kljub omenjenim težavam so bili rezultati vpihovanja zelo ugodni. Dosegli so večjo livnost, saj se izlivki niso več mašili.

Aluminij, ki je v talini, se je prej vezal s kisikom in se kot oksid usedal ob stene in tako mašil izlivke. Pri vpihovanju kalcijevega silikata pa se na kisik veže kalcij in tako je aluminij prost in ne povzroča mašenja izlivka. Tudi presek curka je bolj enakomeren, prav tako hitrost.

Vzporedno s testiranjem na omenjeni napravi so gradili novo napravo za vpihovanje, ki so si jo na osnovi izkušenj zamislili jeklarji. Ta naprava je v fazi vročega testiranja in še ni v redni proizvodnji. Napravo so po zamisli jeklarjev izdelali v Železarni. Projekt je pripravil Inženiring Bled, konstrukcijo in postavitev naprave je izvedla Hidromontaža iz Maribora, kopje pa je narejeno v Železarni.

Naprava je sestavljena iz visokotlačnega kotla in kopja. V kotlu je kalcijev silikat, ki pod vplivom dovodenega argona preide v »lebbeč« stanje. Potem tak lebbeč prašek s argonom kot transportnim sredstvom vpihuje skozi kopje v talino, kjer pride do kemične reakcije. To je prva takšna naprava v Jugoslaviji, zato je prišlo ob postavitvi do nekaterih težav, ki pa so upravičene.

Največ težav so imeli pri postavitvi, saj so bile potrebne nekatere manjše spremembe konstrukcije.

Prvi rezultati vročega testiranja so zelo ugodni. Po popravilih deluje naprava odlično, problem je le kopje za vpihovanje, saj se ob koncu pihanja rado zamaši. Kopje, kakršno uporabljamo v Železarni, uporabljajo tudi drugod po svetu in imajo z

njim podobne probleme, ki jih rešujejo vsak po svoje, vendar stalne rešitve tega problema še ne poznamo.

Drug problem je žlindra, ki plava na talini. Če je namreč plast žlindre v ponvi predebelja, lahko pride pri vpihovanju do težav. Ob vpihovanju namreč talina valovi in tako se žlindra in talina mešata, pride do reakcije med vpihanim praškom in žlindro, to pa pomeni, da v končni fazi lahko zgrešimo kemično sestavo jekla. Ta problem bi rešili, pravijo, s posnemanjem žlindre, zato je treba čim prej prirediti z ureditvenim projektom posnemanja žlindre v SM jeklarni.

Pozitivni rezultati vpihovanja kalcijevega silikata pa so večja čistost in livnost jekla, možnost obdelave izven peči, nekatere večje

mehanske lastnosti jekla, prihranek pri energiji, manjša poraba kalcijevega silikata in boljša kvaliteta jekla.

Ko bo začela naprava redno obratovati, bodo v SM jeklarni nastale nove težave, povezane z odstranjevanjem žlindre. Tako bo utesnjenost še večja, tempo proizvodnje bo verjetno manjši. Proizvodnja bo namreč treba prilagoditi številu zaposlenih, naravi dela in utesnjenosti. Tudi z vzdrževanjem bodo težave, saj bo potrebnih več vzdrževalnih del.

Naj na koncu povem, da so bile vse naprave za poskusno vpihovanje narejene v naši železarni, pobudnik zanje pa je bil Jože Arh, glavni tehnolog v TOZD Jeklarna.

Lilijana Kos

V DEVETIH MESECIH NA KONVERTIBILNI TRG IZVOZILI 116 % VEČ KOT V ISTEM ČASU LANI

V devetih mesecih je naša železarna izvozila 52.564 ton izdelkov ali skoraj tri odstotke več, kot je predvideval plan in 56 % več kot v enakem obdobju lani. Na konvertibilno področje je bilo prodanih 43.267 ton izdelkov ali 15 % več, kot smo planirali in 116 % več kot v obravnavanem obdobju leta 1981. Na klirsko področje je bilo prodanih 9.297 ton izdelkov ali 31 % manj, kot smo planirali in približno toliko manj kot v devetih mesecih lani.

Vrednostno je izvoz na konvertibilno področje znašal 15.297.090 dolarjev, oziroma 3 % manj, kot je bilo predvideno s planom, vendar pa 78 % več kot v obravnavanem obdobju lanskega leta. Na klirsko področje je vrednostno izvoz znašal 7.553.350 dolarjev, kar je 14 % manj, kot smo planirali, pa tudi 26 % manj kot v enakem obdobju lani.

Iz devetmesečnega poslovnega poročila Železarne je razvidno, da je priliv deviz s konvertibilnega področja v tem času znašal 23,9 milij. dolarjev, kar je 89 % načrtovanih za devet mesecev. Z izvozom je Železarna pridobila 16,7 milij. dolarjev, to je 70 % načrtovanih za to obdobje, iz združevanja pa je Železarna prejela 7,2 milij. dolarjev, kar je 30 %.

Vendar je ob tem treba povedati, da s temi prilivi deviz Železarna ne razpolaga v celoti, saj skoraj 76 % lastnih prilivov od junija dalje odstopa za potrebe federacije in republike (za uvoz nafte, odplačevanje anuitet v okviru federacije in republike ter za solidarnostno združevanje deviz).

Tako se kljub povečanemu izvozu v letošnjem letu Železarna še vedno sooča s primankljajem deviz za uvoz surovin in reprodukcijskega materiala. Prilivi, načrtovani iz združevanja, so bili po 67. členu realizirani le 81 %, po 68. členu pa 53 %, na kar je tudi vplival nov zakon o razpolaganju z devizami.

V ilustracijo navajamo, da je uvoz reprodukcijskega materiala, surovin, opreme in storitev v devetih mesecih znašal 38.661.265 dolarjev, in sicer 21.980.373 dolarjev s konvertibilnega področja in 16.680.892 dolarjev s klirskoga področja, kar je skupaj 56 % z letnim planom predvidenega uvoza.

Do konca leta bodo morali delavci v proizvodnih temeljnih organizacijah, ki proizvajajo tudi za izvoz, dosledno vztrajati, da se za konvertibilno področje doseže načrtovani izvoz. Prav tako bodo delavci v vseh proizvodnih temeljnih organizacijah morali prvenstveno izpolnjevati svoje obveze do tistih kupcev, ki združujejo devizna sredstva za potrebe Železarne. Le tako si bomo lahko oskrbeli devizna sredstva za nakup najnujnejših surovin in izdelkov iz uvoza, ki so nam neobhodno potrebni za kolikor toliko normalni potek proizvodnje.

(Po Ekonomski politiki,
1. novembra)

OSEBNI DOHODEK JE SLEDIL POVEČANJU SKUPNE PROIZVODNJE

Z vidika skupne proizvodnje je rezultat Železarne v oktobru dokaj soliden. K boljšemu rezultatu je zlasti prispevala TOZD Jeklarna, ki je preseгла svojo mesečno obveznost, saj je izdelala za dobro četrtino več jekla kot v septembru. S takšno učinkovitostjo so si delavci TOZD Jeklarna prislužili skoraj 30 % večji osebni dohodek kot v septembru, ko so bili proizvodni rezultati in osebni dohodek močno pod planirano višino.

Boljši rezultati skupne proizvodnje bodo šele v tem mesecu našli odraz v višji blagovni proizvodnji. V oktobru so se nekatere predelovalne temeljne organizacije ubadale s pomankanjem potrebnih vložnih materialov, zato so bili rezultati v blagovni proizvodnji skromni. V teh temeljnih organizacijah je osebni dohodek celo nižji kot v septembru, čeprav so osnove osebnega dohodka večje za 5 %. Na manjšo proizvodnjo in osebni dohodek je vplivala tudi razporeditev delovnega časa, saj je tokrat trajal mesečni delovni čas le 176 ur.

Podrobnejšega poročila o osebnih dohodkih do zaključka redakcije nismo mogli pripraviti. Omenimo naj le to, da je na nivoju Železarne oseb-

ni dohodek za 6,5 % večji kot za september. K temu sta približno v enaki meri prispevala večja skupna proizvodnja in povečanje osnovnih postavk osebnega dohodka, ki smo ga sprejeli na podlagi predvidenih rezultatov do konca leta in meril dogovora o družbenih usmeritvah razporeditve dohodka v letu 1982. S povečanjem smo sprejeli tudi moralno obvezo, da še bolj dosledno izvršujemo vse sprejete naloge in v okviru zoženih materialnih možnosti dosežemo čimboljši rezultat, ki bo lahko edini upravičil sicer skromno povečanje naših prejemkov, ki jih pa dobri proizvodni rezultati lahko prek meril učinkovitosti dodatno popravijo.

R. P.

INOVATORJI O NOVATORSTVU

»Posamezni delavci, največkrat vzdrževalci ali drugi storitveni delavci so izvajali inovacije, ki so včasih bolj škodovala kot koristile proizvodnji v temeljni organizaciji. Sama inovacija je mogoče dobra, če jo gledamo ozko, samo zase, toda gledano širše in dobro pretehtano mogoče več škoduje kot koristi, če povzroča težave ali okvare drugje v proizvodni verigi. Zato smo pri nas proti neorganiziranemu ali celo ilegalnemu izvajanju inovacij. Prav potreba po smotni in organizirani inovacijski dejavnosti nam je narekovala nujnost učinkovitejšega dela inovacijske komisije pri odboru za gospodarstvo,« je povedal JOŽE ZIDAR, predsednik inovacijske komisije v TOZD Valjarna debele pločevine, tudi sam inovator, predvsem pa spodbujevalec inventivne dejavnosti v TOZD. Prav zaradi tega sva se dogovorila, da bova bolj kot o njegovih tehničnih izboljšavah govorila o inovacijski dejavnosti v TOZD.

Vpeljali so sistem zbiranja idej, kakršnega imajo tudi v TOZD Žičarna. Vsako idejo evidentirajo in o njej razpravljajo na sestanku inovacijske komisije. Delavcu je potrebno le na papirju v nekaj stavkih opisati svojo zamisel. Ko komisija ugotovi, da je ideja dobra, jo nagradi s 1000 dinarji. Kasneje o ideji razpravljajo tudi na odboru za gospodarstvo, kjer se potem glede na potrebo pa tudi na možnosti odločijo, ali bodo k realizaciji predloga pristopili takoj ali pa se bo izvedba preložila na kasnejši čas. »Če ideje ne moremo realizirati takoj, jo pustimo za kasneje, pomembno pa je, da je avtor ideje znan in da ne more priti do tega, da bi si avtorstvo prilaščal kdo drug,« je še povedal. »Obenem menim, da je sistem zbiranja in evidentiranja idej ob objavljanju razpisov za rešitev posameznih tehničnih ali tehnoloških problemov v Železarni edino pravi način spodbujanja inovacijske dejavnosti. S tako zastavljenim načinom dela inovacijske komisije odpravi ilegalno novatorstvo, ki je zelo tvegano. Ilegalna inovacija lahko uspe, lahko pa povzroči veliko škodo, če ni bila dobro pretehtana. Razpisi za rešitev posameznih problemov so tudi eden od načinov, ki vzpodbujajo inovacijsko dejavnost, predvsem pa vodijo v načrtno novatorstvo in tak način dela bodo morali sčasoma sprejeti v vseh temeljnih organizacijah v Železarni.

Do ilegalnega novatorstva prihaja samo zato, ker se vzpodbujanju inovacijske dejavnosti posveča premalo pozornosti,« je še povedal Jože. »Odbor za gospodarstvo v naši temeljni organizaciji je sprejel sklep, da ne bo obravnaval nobenega novega predloga, ki bi bil izveden ilegalno, oziroma ki ga predhodno ne bi obravnavala komisija za inovacije. Vsa tehnična dokumentacija je arhivirana na mikrofilmih in vodenje načrtov je sedaj bolj zahtevno, to pa je le še eden od faktorjev, ki govorijo v prid temu, da je z ilegalnim novatorstvom treba čimprej prekiniti, saj ne more vsak sam spreminjati delovanje naprav, pri tem pa načrti ostajajo nespremenjeni. To vodi v zmešnjavo na področju tehnične dokumentacije.

Pravi tudi, da se je v tem času, ko inovacijska komisija organizirano vzpodbuja inovacijsko dejavnost, nabralo cel kup dobrih in izvršnih idej, ki so že ali pa še bodo pripomogle k izboljšanju delovnih pogojev in povečanju proizvodnje, tako da skoraj na vsaki seji odbora za gospodarstvo

razpravljajo o kakem novem inovacijskem predlogu. Pomembno je tudi, da ideja pride od ljudi, ki na posameznih strojih delajo. Takrat je tudi odnos do inovacije drugačen, kot če jo izvede nekdo od zunaj. Najslabše je, če vodilni delavci dajejo inovacijske predloge, meni Jože. To na ostale delavce slabo vpliva, razen ko gre za rešitev problema, za katerega je bil izdan razpis.

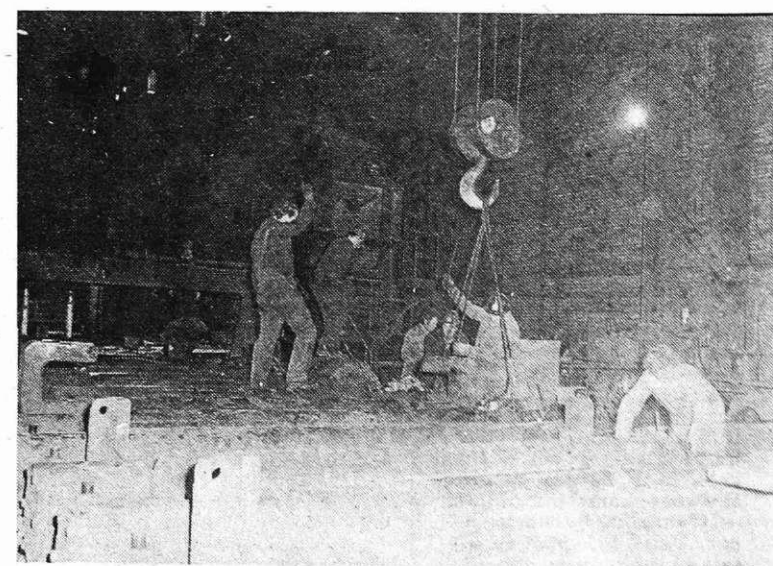
Jože je včasih tudi sam dajal inovacijske predloge, toda s tem je prenehal in kot sam pravi, veliko raje druge vzpodbuja k takemu delu. V obdobju od 1965 do 1975 je bil avtor ali soavtor 15 tehničnih izboljšav, ki so vse bile izvedene v TOZD Valjarna debele pločevine. Kakšne uspehe bo temeljna organizacija dosegla na področju inovacijske dejavnosti, je po njegovem mnenju, precej odvisno od vodilnih delavcev. Predvsem vodja TOZD mora imeti posluš za inovacijsko dejavnost in napredek obrata. Tam, kjer vodja temeljne organizacije sam ne vzpodbuja inventivne dejavnosti, je kakšne vidnejše rezultate na tem področju težko pričakovati.

»Če se na odboru za gospodarstvo odločimo za realizacijo idejne rešitve, sem kot asistent za delovne naprave tudi sam zadolžen za njeno izvedbo. V takem primeru odpremo delovni nalog, na katerem se potem zbirajo vsi stroški, vidi se, kakšna je vrednost izvedbe, pa tudi prihranke na tej podlagi lahko izračunamo.

Pred kratkim je odbor za gospodarstvo dal pobudo za začetek reševanja problema predragega segrevanja ogrevalnega zraka v rekuperatorju za kurjenje peči. Ta pobuda je bila posredovana oddelku RTA, ki se je pri reševanju povezal z Univerzo Edvarda Kardelja v Ljubljani. Izkazalo se je, da je prevelika poraba energije pri segrevanju zraka v rekuperatorjih problem, ki tare vse tri slovenske železarne, tako da bodo problem sedaj na Univerzi Edvarda Kardelja reševali za vse tri železarne skupaj.

Jože je asistent za delovne naprave v TOZD Valjarna debele pločevine. 40 let že dela na Javorniku. Začel je kot ključavničar, potem je bil strugar, pa dninski vodja, vodja priprave dela, glavni delovodja, zadnjih 17 let pa je na sedanjem delovnem mestu. Vseskozi je delal kot vzdrževalec, le zadnje tri leta spada k TOZD Valjarna debele pločevine. Pravi, da je tako bolje, saj sedaj pri marsikateri stvari lahko vztraja, ko gre za interese TOZD oziroma za naprave v tej temeljni organizaciji, prej pa se je moral vedno ukloniti volji predpostavljenih na vzdrževanju.

Dopisujte v Železarno

Remont v valjarni bluming (Foto S. Kokkij)

V DEVETIH MESECIH MANJ ZAPOSLENIH IN MANJŠA ODSOTNOST

Iz devetmesečnega poročila kadrovske službe je razvidno, da je bilo 30. septembra letos v delovnem razmerju v TOZD in delovnih skupnostih 6.362 delavcev ali 69 manj kot na isti dan lanskega leta, medtem ko je bil poprečni stalež v tem času 6.394 delavcev, oziroma 31 več kot v enakem času leta 1981, vendar pa 173 manj, kot je predvideval plan. Skupna odsotnost je bila za 0,37 % manjša kot v devetih mesecih lani.

Delovno razmerje je v devetih mesecih letos sklenilo 596 delavcev ali 78 manj kot v devetih mesecih lanskega leta, delovno razmerje pa je prekinilo 672 delavcev oziroma 41 več kot v obravnavanem obdobju lani, in sicer 107 delavcev je bilo starostno upokojenih (lani v devetih mesecih 76), invalidsko upokojenih 35 (21), umrlo je devet delavcev (19), sporazumno na lastno odgovor 135 (160), potek pogodbe 32 (33), disciplinske odpovedi 205 (205) in zaradi odhoda v JLA 149 delavcev (lani v devetih mesecih 117). Ob tem v poročilu navajajo, da redno prekinjajo delovno razmerje predvsem delavci, ki se vračajo v svoje rojstne kraje in da se je zmanjšal odhod delavcev s poklicno šolo, povečal pa odhod delavcev s štiriletno srednjo šolo. Fluktuacija je nekoliko nižja kakor lani, visok delež fluktuacije pa še vedno izkazujejo predvsem v TOZD Hladna valjarna Bela, TOZD Valjarna bluming-štekla, TOZD Valjarna žice in profilov, TOZD Žičarna in TOZD Jeklarina.

ZA 0,37 % ZMANJŠANA SKUPNA ODSOTNOST

V devetih mesecih letos je bila skupna poprečna dnevna odsotnost 19,18 %, kar je v primerjavi z enakim obdobjem lani 0,37 % manj. To pomeni, da je bilo v odnosu na poprečni stalež dnevno poprečno odsotnih 1.226 delavcev. Poprečna bolezenska odsotnost je bila v tem času 7,91 %, kar je 0,63 % manj kot v istem času lanskega leta. To sicer ni pomembno znižanje, vendar pa to znižanje pomeni, da je bilo poprečno dnevno 40 delavcev več na delu. Od skupne odsotnosti odpade še 10,23 % na koriščenje rednih letnih dopustov (lani v tem času 10,00 %), 0,54 % na izredno plačane dopuste (lani 0,53 %), 0,09 % na izredno neplačane dopuste (enako lani), 0,08 % na vojaške vaje, pozive oblasti, sodišč in podobno (lani 0,07 %) in 0,33 % na neupravičene izostanke (v devetih mesecih lani 0,32 %).

211 DELAVCEM DISCIPLINSKO PRENEHANJE DELOVNEGA RAZMERJA

V devetih mesecih letos je bilo na skupno disciplinsko komisijo temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti Železarnice vloženih 644 zahtevkov za vodenje postopka proti delavcem. Komisija je obravnavala 578 zahtevkov in izrekla 211 delavcem ukrep prenehanja delovnega razmerja, oziroma 14 delavcem več, kot v obravnavanem obdobju lanskega leta.

Skupna disciplinska komisija v svojem poročilu navaja, da ima pri svojem delu težave zaradi nerednega prihajanja članov komisije na obravnave, zaradi nepopolnih opisov kršitev delovne obveznosti in težave pri vročanju dokumentacije.

ŽELEZARNA IMA 279 ŠTIPENDISTOV

V tem šolskem letu ima Železarna 279 stipendistov, in sicer:

- 45 na višjih in visokih šolah,
- 64 na srednjih štiriletnih šolah,
- 119 na srednjih triletnih (poklicnih) šolah,
- 51 na srednjih dvoletnih šolah (šola za metalurške delavce).

Na vseh šolah je še 65 študentov ob delu. V obravnavanem obdobju je uspešno opravilo strokovni izpit 26 pripravnikov.

DESET NAJVEČJIH KUPCEV IN DOBAVITELJEV

Po devetih mesecih letošnjega leta so po vrstnem redu največji kupci izdelkov naše železarnice: Merkur Kranj - TOZD Universal Jesenice, Metalka Ljubljana, Celik Beograd, Istra-Commerce Ljubljana, Kovinotehna Celje, Brodomaterial Reka, Sever Subotica, Rade Končar Zagreb, Elektrokovina Maribor in EMO Celje.

V tem času pa so bili med našimi dobavitelji na prvih desetih mestih: Petrol - zemeljski plin, Železarna Sisak, Vatrostalna Zenica, Elektrogospodarstvo Maribor, Petrol, trgovina na debelo, RMK Zenica, Železniško gospodarstvo Ljubljana - transport, Istrabenz Koper, Celik Beograd in Metalka Ljubljana.

V poletnem času je opravljalo obvezno prakso v Železarni 92 učenec poklicnih srednjih in višjih oziroma visokih šol ter študent iz Grčije.

V devetih mesecih letos je bilo zunaj delovne organizacije organiziranih 58 izobraževalnih akcij, ki se jih je poleg drugih udeležilo tudi 143 delavcev TOZD in delovnih skupnosti naše železarnice. V sodelovanju z Železarskim izobraževalnim centrom je bilo izvedenih 27 izobraževalnih oblik, ki se jih je udeležilo 1.174 delavcev, poleg tega pa je za varno in pravilno opravljanje začelnega dela opravilo izpite 444 delavcev TOZD in delovnih skupnosti.

PSIHOLOŠKO-SOCIOLOŠKA DEJAVNOST

Delavci na psihološko-sociološkem oddelku kadrovske službe so v devetih mesecih letos izdelali naslednje analize:

- analizo fluktuacije,
- analizo bolezenske odsotnosti v celoti in posebej za TOZD Žičarna,
- mnenjsko analizo ob kandidiranju za vodjo TOZD Valjarna žice in profilov,
- za vse TOZD predlog za nagrajevanje deficitarnih delavcev z izračunom,
- vprašalnik za učence na proizvodni praksi v okviru usmerjenega izobraževanja,
- predlog grobega designa za kadrovske informacijske sisteme,
- primerjalno analizo kadra z visoko in višjo šolo s predlogom za izboljšanje stanja,
- analizo kadra s štiriletnimi srednjimi in delovodskimi šolami,
- obsežen pregled podatkov o fluktuaciji za Združevanje črne metalurgije Jugoslavije,
- kratko mnenjsko analizo o delu delegatov v delavskem svetu,
- v sodelovanju z OŠDC in dispanzerjem za medicino dela so izdelali predlog psihofizičnega profila, ki bo sestavni del razvida del in nalog.

Poleg tega so opravili še 3.350 raznih testnih aplikacij.

MANJ POŠKODB PRI DELU

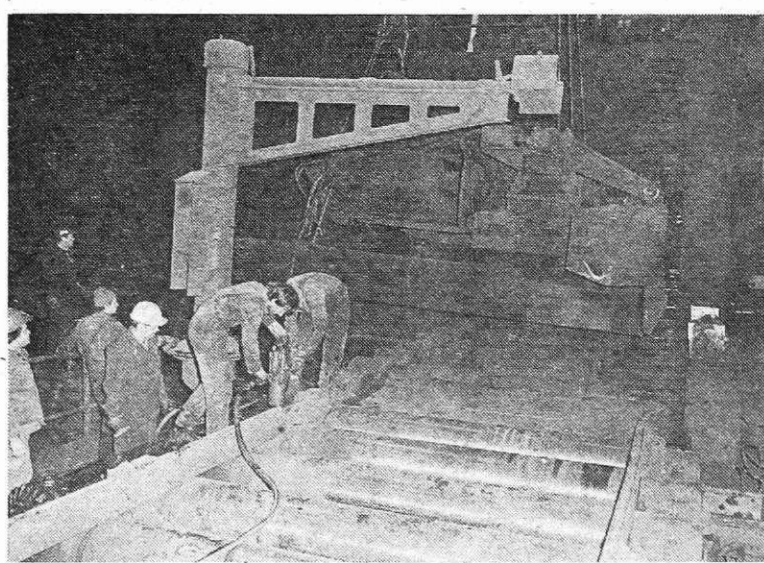
V devetih mesecih letošnjega leta je bilo 25 poškodb pri delu manj kot v obravnavanem obdobju lanskega leta. V poletnih mesecih je bil sicer zabeležen močan porast poškodb, kar v službi utemeljujejo kot posledico večje obremenjenosti delavcev zaradi večje odsotnosti oziroma koriščenja letnega dopusta.

Število poškodb se je zmanjšalo v TOZD: Jeklarina, Valjarna žice in profilov, Žičarna, Valjarna bluming-štekla, Hladna valjarna Jesenice in Elektrode. Število poškodb pa se je povečalo v TOZD: Remontne delavnice, Hladna valjarna Bela, Strojne delavnice, Profilarna in Valjarna debele pločevine.

EKOLOGIJA IN VARSTVO OKOLJA

Oddelek za ekologijo in varstvo okolja je izvedel več sistematskih meritev ekoloških razmer v TOZD Žičarna in TOZD Hladna valjarna Jesenice ter posamezne meritve po naročilu posameznih temeljnih organizacij združenega dela.

Zavod za zdravstveno varstvo Maribor je opravil meritve v TOZD Jeklarina in novi odpravevalni napravi. Ugotovil je, da je tako v TOZD Jeklarina kot v vsej jeseniški dolini zapašenost močno zmanjšana. Pomemben dosežek za varstvo bivalnega okolja pomeni tudi vgraditev dušilcev na kompresorjih za zrak in hrup v stanovanjskem naselju Lipce ni več za znanen.

Demontaža manipulatorja v valjarni bluming (Foto S. Kokalj)

Delavci oddelka so na letošnji mednarodni razstavi Tehnika in okolje na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani organizirali prikaz dosežkov Železarnice na tem področju.

Oddelek je izvajal tudi periodično kontrolo pitne vode, onesnaženosti odplak in delovanja čistilnih naprav.

ZDRAVSTVENA IN SOCIALNA DEJAVNOST

Kakor smo že navedli, se je bolezenska odsotnost v devetih mesecih v primerjavi z enakim obdobjem lani zmanjšala v Železarni kot celoti. Pri bolezenski odsotnosti pa v tem obdobju izstopajo zlasti TOZD: Vratni podboji s 13 %, Elektrode z 12,3 %, Želbljarna z 11,1 %, Družbena prehrana z 10,2 % bolezenske odsotnosti itd. Na prvih mestih so temeljne organizacije, v katerih je zaposlenih največ žensk. Temu vprašanju, poudarja kadrovske sektor v svojem poročilu, bo potrebno posvetiti posebno pozornost.

V rešilnih postajah so v devetih mesecih letos nudili prvo pomoč 3.779 delavcem, od katerih so jih 892 poslali k zdravniku. Fizioterapijo je v tem času obiskalo 557 delavcev. Invalidska komisija je v obravnavanem obdobju ocenila 105 delavcev. Trenutno imamo v Železarni zaposlenih 495 invalidnih oseb.

Na zdravljenje proti alkoholizmu je bilo poslanih 33 delavcev, na ponovno zdravljenje 17, deset delavcev pa se zdravi ambulantno.

NA LISTI SE VEDNO 685 KANDIDATOV ZA STANOVANJA

V devetmesečnem poročilu kadrovskega sektorja je navedeno, da je bilo v tem času za pridobitev stanovanj uvrščenih 685 kandidatov. Število kandidatov za stanovanja se kljub reševanju ne zmanjšuje. Temu je vzrok, navaja proučilo, zaposlovanje delavcev od drugod. Čakalna doba za rešitev stanovanjskega problema je v Železarni od šest do osem let.

V devetih mesecih letos je Železarna kupila 119 stanovanj. Po redni poti in s kombinacijami je bilo v tem času rešeno stanovanjsko vprašanje 191 prosilcev.

Odbor za stanovanjska vprašanja je v tem času obravnaval 271 zadev.

PREVOZI, ODDIHI, IZLETI IN ŠPORTNA REKREACIJA

Organizirane prevoze delavcev s avtobusi opravlja Integral DO SAP Ljubljana, TOZD Medkrajevni potniški promet, delavnice, turizem in žičnice Jesenice. Zaradi prenatrpanosti avtobusov, ki jo povzročajo delavci iz drugih delovnih organizacij in šolarji, so nekateri avtobusi rezervirani samo za delavce Železarnice.

Predlog za organiziran prevoz v mestnem prometu je ta čas v obravnavi in potrjevanju na sejah delavskih svetov temeljnih organizacij in delovnih skupin.

V tem obdobju je oddelek za družbeni standard izdelal razpored oddihov v Crikvenici in Biogradu na morju ter za menjavo počitniških kapacitet v Portorožu. Izpolnjena je bila tudi obveza Železarnice glede menjave počitniških kapacitet s Čehoslovaki. Žal v poročilu manjkajo podatki, koliko naših delavcev je v naših domovih in v okviru menjave koristilo svoj letni dopust ter kako so bile izkoriščene kapacitete.

Na področju športne rekreacije so tako kot že več let nazaj organizirane interesne skupine različnih aktivnosti po posameznih krajih. Organizirani so bili tudi tečaji za razvite športe v naši okolici in prvenstva Železarnice v zimskih in letnih panogah. Organiziran je bil tudi pohod 100 sodelavk na Stol in tretji spominski pohod Janeza Jenka, in sicer tokrat na Mežaklo.

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 15. DO 21. NOVEMBRA

15. novembra, STANKO ČOP, vodja invest. razvoja, Žirovnica 90 a, štev. tel. 89-438;
16. novembra, JAKOB MEDJA, vodja OTK, Jesenice, Titova 1a, štev. tel. 81-117;
17. novembra, ZDRAVKO ČRV, strok. sodelavec, Jesenice, Cesta 1. maja 32, štev. tel. doma 2660;
18. novembra, MIHA STOJAN, vodja TOZD Elektrode, Bohinjska Bela 49 a;
19. novembra, FRANC VIČAR, vodja invest. razvoja, Žirovnica, Rodine 51;
20. novembra, BERTI BRUN, vodja TOZD Jeklovlek, Jesenice, Cesta revolucije 3, štev. tel. 82-798;
21. novembra, JOŽE KOŠIR, vodja TOZD Transport, Mojstrana, Triglavška 17, štev. tel. 89-022.

Dežurstvo je vsak delovni dan od 14. ure do 7. ure jutraj naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času dosegljiv doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 7. ure do 7. ure naslednjega dne. V času dežurstva mora dežurni opraviti en obhod po Železarni, svoja zapazanja vpisati v dežurno knjigo ter o tem poročati ob predaji dežurstva članu poslovnega odbora.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 15. 11.	ANTON SITAR	ANTON BURJA ml.
TOREK – 16. 11.	STANE MENCINGER	MARJAN DROLC
SREDA – 17. 11.	FRANC NEČIMER	BOZIDAR ČERNE
ČETRTEK – 18. 11.	JOŽE ZIDAR	MARJAN ERMAN
PETEK – 19. 11.	IGOR MEŽEK	MARJAN PINTAR
SOBOTA – 20. 11.	MITJA KERSNIK	MIHA ŠLIBAR
NEDELJA – 21. 11.	VANDA ENIKO	JOŽE PEZDIRNIK

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 3549
vezni telefon je: 2317
Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14. do 18. ure
nočni pa od 18. do 6. ure
Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6. do 18. ure
nočni pa od 18. do 6. ure
Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni stavbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 16. do 20. novembra bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: I. obratna ambulanta – dr. Nada Jensterle in IV. obratna ambulanta – dr. Marija Može-Kovačič.
DISPANZER ZA BORCE: dr. Marija Može-Kovačič.
POPOLDNE: II. obratna ambulanta – dr. Janez Resman in III. obratna ambulanta – dr. Želimir Cesarec.
V soboto, 20. novembra, samo dopoldne: II. obratna ambulanta – dr. Janez Resman in III. obratna ambulanta – dr. Želimir Cesarec.

ZOBNE AMBULANTE:

DOPOLDNE: II. zobna ambulanta – dr. Alojz Smolej in III. zobna ambulanta – dr. Bela Gazafi.
ZA BORCE: vsak dan od 11. do 12. ure – dr. Alojz Smolej.
POPOLDNE: I. zobna ambulanta – v. dent. Viktor Stražisar.
V soboto, 20. novembra, samo dopoldne: I. zobna ambulanta – v. dent. Viktor Stražisar.

KADROVSKO GIBANJE V OKTOBRU

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI: Tilka AVGUŠTIN, 1929, Strojne delavnice – 37 let v ŽJ; Amalija BREMEC, 1930, Energetika – 35 let v ŽJ; Marija KLINAR, 1930, Transport – 35 let v ŽJ in Bogdan POHAR, 1923, Vzdrževanje – 37 let v ŽJ.

Upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

UMRL: Stanko TRATNIK, 1924, Želbljarna – 27 let v ŽJ. Svojem naši iskreno sožalje!

	SKLENILI DEL. RAZMERJE				PREKINILI DEL. RAZMERJE				plan. št. del. za 1. 82	dejansko stanje 31. 10.
	12 JLA	stipendisti	ostali	SKUPAJ	12 JLA	disciplinsko	po skl. odb. za del.	upokojeni		
FLAVŽ			1	1					220	228
JEKLARNA	2		7	9		8	2		10	704
LIVARNA			1	1						89
VALJ. BL. ST.			9	9	1	5			6	408
VALJ. ŽICE					2	2			4	185
VALJ. DEB. FL.			3	3	1				1	168
HL. VALJ. BELA			7	7	2	1	1		4	290
HL. VALJ. JES.					2	1			3	225
ŽIČARNA			2	2	1	2	1		4	283
PROFILARNA					1				1	80
VRAT. FODB.										70
JEKLOVLEK			1	1	1	3	1		5	160
ELEKTRODE			2	2			1		1	260
ŽELBLJARNA			3	3				1	1	85
STROJ. DEL.	1		1	1			1		2	335
REMONTNE D.			1	1	4		2		6	515
VZDRŽEVANJE			1	1	4		3		8	548
ENERGETIKA			1	1				1	1	245
TRANSPORT			9	9		2	1	1	4	380
DS KO-FI										283
DS K S I		3	3	6	2	1	1		4	353
DS E T N			2	2			1		1	492
DRUŽB. FREHR.			3	3			1		1	173
SKUPAJ	2	4	56	62	22	25	15	4	67	6567

JESENIČANA NA 9. KONGRESU ZSJ

Delegat občine Jesenice za deveti kongres Zveze sindikatov Jugoslavije je Tone Robnik, zaposlen v Gorenjki, TOZD Hoteli Kr. gora.

Na devetem kongresu bo sodeloval tudi Štefan Ščernbič, predsednik konference

osnovnih organizacij sindikata železarnice Jesenice. Sodeloval bo kot delegat zveznega odbora sindikata delavcev črne in barvne metalurgije Jugoslavije in bo razpravjal o družbeno-ekonomskih odnosih s tujino in investicijski politiki.

26. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO PRI DS ŽELEZARNE

Predsednik odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne Janez PIKON je 4. novembra sklical že 26. sejo odbora v tej mandatni dobi. Na seji so poleg poročila o izvrševanju sklepov 25. seje obravnavali še:

Poslovno poročilo delovne organizacije Železarna Jesenice za devet mesecev letošnjega leta, izpolnitev operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije za mesec oktober, predlog operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije za mesec november, poročilo o koriščenju sredstev za projektno dokumentacijo, stimulacijo za odpadni papir ter izdali soglasje za pripis razlike, ki je nastala pri izvozu naših izdelkov na tuje tržišče.

Poročilo o izvrševanju sklepov, ki so ga člani odbora prejeli v pisni obliki, so potrdili brez pripomb.

Osrednjo točko dnevnega reda so navzoči posvetili obravnavanju devetmesečnih poslovnih rezultatov delovne organizacije. Podrobno obzornik je podala članica poslovnega odbora Jelka VIDALIJEVA. Uvodoma je povedala, da so izgube večje kot v polletju in so se povečale tako po konsolidirani bilanci uspeha kot tudi v vseh temeljnih organizacijah. Vzrokov za slabši poslovni rezultat je več. V tem obdobju nismo niti po količini in ne po vrednosti dosegli takih rezultatov, kot smo jih pričakovali; posledica tega pa se kaže v izpadu celotnega prihodka in dohodka. Doseženi dohodek je tako padel v primerjavi s lanskim letom. Ob visokih obveznostih iz dohodka smo ustvarili premalo čistega dohodka, da bi obravnavano obdobje zaključili s pozitivnim finančnim rezultatom. Če ne bi temeljne organizacije vložile naporov v zmanjševanje materialnih stroškov, bi bil poslovni uspeh še toliko slabši. Kako so poslovale posamezne temeljne organizacije v devetmesečnem obdobju je bilo podrobno objavljeno v prejšnji številki Železarnja.

Članica poslovnega odbora je navzoče seznanila, da je poslovni odbor Železarne na podlagi takih rezultatov pripravil program ukrepov tako s področja discipline kot tehnologije, o katerih bodo delegati delavskega sveta razpravljali na seji prihodnjega teden. Poudarila je tudi, da moramo v preostalih dveh mesecih vložiti vse napore, da se bodo že sprejeti sklepi in ukrepi dosledno izvajali. Večjo skrb moramo posvetiti izvrševanju izvoznih obveznosti, izboljšanju kvalitete strukture proizvodnje ter racionalni porabi vseh vrst materiala in energetskih medijev.

V razpravi so člani odbora opozorili na problematiko glede nabave ustreznega vložka ter na težave, ki jih vsakodnevno spremljajo pri proizvodnem procesu. Član poslovnega odbora Božidar BARTEJL je dejal, da so vzrok takih rezultatov mnoge objektivne težave, pa vendar še vedno tudi sami nismo storili vsega, kar bi prispevalo k izboljšanju poslovnih rezultatov, predvsem glede izvajanja tehnološke in delovne discipline.

Pri obravnavanju devetmesečnega poslovnega poročila so člani potrdili predlog, da v obdobju do konca leta po posameznih delovnih enotah zmanjšamo celotne stroške za 2-3%, kar bi nam izboljšalo rezultat za več kot 100 milijonov dinarjev samo v zadnjem tromesečju. Pri obravnavanju problema odpreme izdelkov za izvoz so sklenili, da moramo do 20. decembra realizirati vso odpremo, ki je predvidena za tuje tržišče. Sklenili so, da se morajo kapacitete storitvenih temeljnih organizacij v Železarni čim bolj izkoristiti in s tem zmanjšati delež tujih izvajalcev.

Člani odbora so vzeli na znanje poročilo o izpolnitvi operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije za mesec oktober, ki ga je podal vodja oddelka za operativno planiranje proizvodnje Avgust KARBA. Iz poročila je razvidno, da smo zaostali v skupni in blagovni proizvodnji ter realizaciji. Navzoče je seznanil tudi z zunanjjo realizacijo prodaje energetskih medijev in vzdrževalnih storitev za mesec september, ki je bila dosežena v višini 7.697.000 dinarjev, kumulativno za devet mesecev pa 62.142.000 dinarjev. Navzoči so ugotovili, da so bile v preteklem mesecu izredno velike težave zaradi pomanjkanja ustreznega vložka.

V nadaljevanju so člani odbora potrdili predlog operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje

ter realizacije za mesec november, potrdili pa so tudi operativni program izvoza za mesec november.

Na seji so vzeli na znanje poročilo sektorja novogradev o koriščenju sredstev za projektno dokumentacijo — konto 016-2/978-14 ter nanj niso imeli pripomb.

Predlog sektorja za ekonomiko in organizacijo — oddelka za nagrajevanje, glede stimulacije za odpadni papir je razložil vodja oddelka za nagrajevanje Rafael PENIC. Na podlagi podane razlage so potrdili naslednjo razporeditev denarja, pridobljenega s prodajo odpadnega papirja: — iz prihodka za odpadni papir se najprej pokrijejo stroški zbiranja;

18. SEJA ODBORA ZA SPLOŠNE ZADEVE PRI DS ŽELEZARNE

V torek, 2. novembra, so se na 18. redni seji sestali člani odbora za splošne zadeve pri delavskem svetu Železarne. Pri pregledu izvrševanja sklepov 17. seje so ugotovili, da so realizirani, še vedno pa ostaja neizvršen sklep 15. seje odbora, ki se nanaša na zadolžitev kvalitetne konference v zvezi s posredovanjem pisnega poročila o vzrokih nastalih reklamacij, reševanju in odgovornosti posameznikov v temeljnih organizacijah.

Odbor je odobril tri službena potovanja v tujino, in sicer:

— Jakobu Medja, vodju oddelka tehnične kontrole iz SEO, v Avstrijo na Dunaj in v Linz k firmama Hoesch in Leitenberger zaradi reklamacije debele pločevine zaradi neravnosti.

— Božu Bartlju, članu poslovnega odbora in Mariji Novak, vodji referata uvoz iz nabavne službe, v ČSSR k firmi Ferromet Praha in v železarno Košice na razgovore o medsebojnih obveznostih in izpolnjevanju pogodbenih obvez.

— Zdravku Koširju, Milanu Železniku in Miranu Kavaljarju iz TOZD Remontne delavnice, Marjanu Koblarju in Darku Katrašniku iz TOZD Strojne delavnice v Zahodno Nemčijo k firmi Messer Griesheim v Frankfurtu na usposabljanje. Železarna Jesenice je namreč sklenila pogodbo z imenovano firmo o dobavi stroja za avtomatno rezanje debele pločevine z numeričnim krmiljenjem in se dogovorila za usposabljanje naših sodelavcev. Tečaj za usposabljanje dveh elektronikov in treh operaterjev bosta brezplačno.

Odbor je obravnaval in odobril tudi podaljšanje službenega potovanja v tujino, in sicer:

— Borisu Bregantu, predsedniku poslovnega odbora, v Bolgarijo na razgovore v železarno Pernik in na ministrstvo za črno metalurgijo. Potovanje naj bi predvidoma trajalo 3 dni, ker pa je ministrstvo za črno metalurgijo posredovalo obširneši pogram obiska, kot je bil prvotno načrtovan, se je potovanje podaljšalo za dva dni.

Odbor je obravnaval tudi navodilo k pravilniku o nadomestilu stroškov za službena potovanja, ki ga je posredoval sektor za ekonomiko in organizacijo — oddelka za organizacijo dela in sklenil, da navodilo pričinja veljati od 3. novembra 1982.

Pod točko razno je bil obravnavan predlog ukrepov v zvezi s prevozi službenih avtomobilov in ostalih prevoznih sredstev Železarne, ki ga je posredoval vodja splošnega sektorja. Sprejeti so bili naslednji sklepi:

— Osebnih avtomobilov: v uporabi sta dve vozili in vozilo predsednika poslovnega odbora.

— V nadzor vodje splošnega sektorja se prenesejo tudi ostala vozila delovnih skupnosti, razen vozilo RO, ki opravlja samo lokalne vožnje.

— Krog voženj se omeji, oziroma se posamezne relacije določijo. Prevozi preko republiške meje se izključijo, prav tako prevozi do krajev, kjer je možna avtobusna ali vlakovna zveza (Kranj, Ljubljana, Maribor, Celje, Gorica).

Vsako potovanje se odobri posebej in ni mogoče prijavljati uporabe osebnih avtomobilov neposredno tavnici splošnega sektorja brez predhodne odobritve vodje.

— Vozila, ki so po temeljnih organizacijah, morajo zmanjšati porabo goriva za 40% na mesec. Vsaka prekočitev se poročuna z naslednjim mesecem. Po treh mesecih se ugotovi dejanska poraba. Za vsako prekočitev osebo odgovarja odredbodajalec.

— Za službena potovanja v tujino velja enak režim kot doslej. Kadar gredo na pot samo soferji (letališče

— 20% priznane vrednosti za odpadni papir se nameni za delovanje osnovnih organizacij sindikata temeljnih organizacij in delovnih skupnosti, za papir v razsutih obliki, ki se oddaja v kontejnerjih pa 10% od priznane vrednosti;

— ostanek prihodka se nameni za dejavnost mladine. Prihodek od odpadnega papirja iz arhiva se v celoti nameni še naprej za delovanje mladinske organizacije.

S tem se ukine sklep 58. seje odbora za gospodarstvo z dne 18. januarja 1977. Predlagana delitev stimulacije za odpadni papir začne veljati s 4. novembrom 1982.

Ob koncu seje so potrdili vlogo izvoznega oddelka za pripis DM 532.69, ki je nastala pri izvoznem zaključku 6948 firmi Hermann Schmidt.

Predsednik odbora za gospodarstvo je navzoče seznanil z delom tega odbora v obdobju od junija 1981 do novembra letos.

D. M.

Celovec), se jim izda posebna odločba železarne Jesenice, ki temelji na generalnem sklepu odbora za splošne zadeve.

— Prevozi s kombibusom ostanejo do nadaljnjega neomejeni. Če se situacija ne bo popravila, bo potrebno preiti na redni lokalni prevoz.

— Razširiti je potrebno pravico do uporabe lastnega avtomobila, kadar gre za nujno potrebo in željo posameznega delavca.

— Soferje, ki po tem ukrepu ostanejo brez dela, se razporedi na dela in naloge, za katere so usposobljeni. Soferji se zamenjujejo v tedenskem ciklusu.

— Vozilo, ki ga uporablja dežurni vzdrževanja ali glavni dežurni, mora poleg splošnega naloga biti opremljeno tudi z evidenco voženj, kadar gre vozilo na pot izven mesta Jesenice, ime in priimek odredbodajalca, namen odredbe in podpis odredbodajalca.

— Sprejet je bil tudi predlog, da se ne izplačuje dnevnica za službeno potovanje v Ljubljano: delavcu se prizna bon za malico.

— Sprejet je bil predlog v zvezi z povečano porabo telefonskih impulzov. Vse prekomerne telefonske pogovore je treba zaračunati in telefon zakleniti.

— Na pripombo člana odbora je sprejet tudi sklep, da je potrebno urediti prevoze na Brnik, še posebno povratno pot.

Odbor je tudi zadolžil vodjo splošnega sektorja, da pripravi okrožnico z navedenimi ukrepi, ki naj se posredujejo vsem vodjem sektorjev, vodjem temeljnih organizacij, poslovnemu odboru in predsedniku IO KOOS Železarne.

Odbor je obravnaval tudi tri vloge, in sicer vlogo Planinskega društva Jesenice, vlogo Športnega društva Jesenice — namiznoteniškega kluba in vlogo Zveze prijateljev mladine Slovenije ter sprejel ustrezne rešitve.

Obravnavana je bila tudi problematika, ki jo je sprožil član odbora v zvezi s plačevanjem prenočnin v hotelih B kategorije. Vodja splošnega sektorja je bil zadolžen, da do prihodnje seje odbora pripravi analizo o gibanju cen v hotelih B kategorije in predlog za uskladitev teh cen.

DL

TOZD Valjarna debele pločevine

11. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

V petek, 5. novembra, je bila enajsta redna seja odbora za delovna razmerja pri DS TOZD Valjarna debele pločevine, ki jo je sklical in vodil predsednik odbora Branko Resman.

Pri pregledu izvrševanja sklepov zadnje seje so člani odbora ugotovili, da so bili v glavnem realizirani.

Sklep o nadomeščanju delovodij proge v primeru odsotnosti so spremenili v toliko, da bosta do vrnitve delavca iz JLA delovodij proge nadomeščala vodilna valjavca.

Na znanje so vzeli informacijo, da se komisija za benefirani staž, ki so jo imenovali na zadnji seji, še ni sestala, uspešno pa je bil izveden tečaj za ogrevanje peči v temeljni organizaciji. Teste je uspešno opravilo osem delavcev.

V četrtek, 28. oktobra, je bila 19. redna seja odbora za gospodarstvo pri DS TOZD Valjarna bluming štelcel, ki jo je sklical in vodil predsednik odbora Marjan Kristan. Obravnavali so sedem točk dnevnega reda.

Po pregledu izvrševanja sklepov zadnje seje, ki ga je članom odbora posredoval vodja TOZD, so ugotovili, da so realizirani, razen dveh sklepov, ki so ju dopolnili.

Vodja proizvodnje je poročal o proizvodni problematiki v septembru in v devetih mesecih letošnjega leta. Analiza delovnih dosežkov kaže, da je bila gotova proizvodnja v septembru dosežena 83,5% glede na družbeni ali 92,4% glede na operativni plan. V devetih mesecih letošnjega leta je bila gotova proizvodnja dosežena 85,3% glede na družbeni oziroma 94,5% glede na operativni plan. Glavni vzrok zaostajanja za planom so premajhne količine jekla za prevalljanje.

Člani odbora so bili seznanjeni s porastom zastojev na vseh agregatih. Tako je bilo samo na blumingu v septembru za 6,6% več zastojev kot avgusta. Izplen na blumingu je bil slabši za 2%, kar gre predvsem na račun prevelikega odreza pri glavni blokov. Izplen na štelcelu je prav tako pod planirano mejo, in sicer za 1,5%.

Nedoseganje planskih obvez, so opredelili na seji, je bilo pogojeno:

— s slabim delom naprav, visokimi zastoji, pomanjkanjem polizdelka,

— izpleni niso bili zadovoljivi, kar je še zmanjšalo količine za prodajo,

— s pomanjkanjem delavcev oz. preveliko odsotnostjo in prepočasnim premeščanjem na druge delovne naloge.

Člani odbora so na osnovi tega sprejeli naslednje sklepe:

— letni remont je potrebno organizirati na začetku leta 1984,

— dolžnost vseh zaposlenih je, da si prizadevajo, da bo delo potekalo normalno, brez večjih zastojev, da se zmanjša odsotnost z dela in nesmotna izraba delovnega časa,

— za remont je potrebno pravočasno nabaviti vse rezervne dele in delo organizirati bolj smotno.

Iz podatkov oz. analize zvišanja in znižanja stroškov je razvidno, da TOZD v septembru izkazuje okrog 24.228.105,76 din zvišanja stroškov, od tega pri vložku okrog 8.420.430 din in pri predelavi okrog 15.807.676 din.

Prav tako za devet mesecev letošnjega leta analiza prikazuje zvišanje stroškov, in sicer 84.231.251,09 din, od tega pri vložku okrog 70.035.939 din in pri predelavi okrog 14.195.312 din. Člani odbora so obravnavali analizo stroškov po vrstah stroškov skupaj s kazalci uspešnosti. Iz poročila je razvidno, da TOZD izkazuje izgubo v višini 97,5 milij. din. Znatno večji porast stroškov, kot je bila rast celotnega

prihodka, je vplival na nizek dohodek. Člani odbora so po obravnavi ugotovili, da imajo izgubo samo proizvodne TOZD oz. tiste, katerih glavni cilj je doseganje proizvodnje in ustvarjanje dohodka za vso Železarno. Vsi člani so bili mnenja, da naj se v tem primeru pokaže solidarnost storitvenih TOZD oz. naj te za izboljšanje stanja prispevajo svoj delež.

Operativni plan za mesec november predvideva za TOZD 40.400 ton surovega jekla in je nižji za 7.100 ton ali 9.100 ton surovega jekla. Manjko jekla bodo nadoknadili z domačimi slabi in hladnim zakladanjem. Iz materialne bilance je razvidno, da je operativni plan pokrit z vložkom.

Člani odbora so menili, da je potrebno uskladiti delo s TOZD Jeklarna, da bi bila v primeru rednega dela na dan republike — 29. november, proizvodnja čim manj motena, oziroma da bi tudi na praznik republike dosegli dobre rezultate.

Člani odbora so obravnavali inovacijski predlog avtorjev Igorja Mežka in Joža Kastelica in ga sprejeli po predhodni oceni oddelka za inovacije in TOZD Vzdrževanje. Avtorjema je bila priznana enkratna nagrada, in sicer kot prispevek k izboljšanju delovnih pogojev oz. humanizaciji dela.

Člani odbora so obravnavali predlog spremembe namembnosti IV in AZ programa. Obravnavali so tri predloge in jih sprejeli ter predlagali delavskemu svetu v potrditev.

Predlog TOZD Strojne delavnice za delo v nadurah v primeru remonta je bil podprt, in sicer so bili vsi člani odbora mnenja, da je v primerih priprave rezervnih delov za remonte potrebno delo opraviti tudi v nadurah, čeprav to zakonska določila omejujejo.

Člani odbora so obravnavali informacijo, objavljeno v Železarnju, in sicer sklep 14. redne seje delavskega sveta delovne skupnosti DS KO-FI, ki se nanaša na ukinitve nočne izmene v centralnem skladišču na Beli. Vsi prisotni so bili mnenja, da sklep ni pravilen in da je bil sprejet brez predhodnega posvetovanja s prizadetimi TOZD. Člani odbora so zahtevali, da se ta sklep razveljavi in da se predlog posreduje prizadetim TOZD. Prav tako so bili mnenja, da bo ukinitve nočne izmene v centralnem skladišču na Beli resna ovira za proizvodnjo oz. hitro odpravljanje napak ali poškodovanih agregatov.

V razpravi so sodelovali vsi člani odbora.

SK

V martinarni (Foto S. Kokalj)

Člani odbora so obravnavali razporeditve in premestitve delavcev ter jih soglasno potrdili. Novo sprejetih je bilo pet delavcev, od tega en pripravnik. Premješeni so bili trije delavci.

Prošnjo za sporazumno prenehanje delovnega razmerja so ugodno rešili s tem, da prošnjo preneha delovno razmerje v rednem odpovednem roku.

Ugodno so rešili prošnjo delavca za sprejem v delovno organizacijo. V zvezi s tem so sprejeli sklep, da se ga sprejme za določen čas šest mesecev za nadomeščanje odsotnega delavca.

Na koncu seje so obravnavali prošnjo HK Jesenice za sprejem njihovega igralca na opravljanje del in nalog, ki bi mu omogočala odsotnost zaradi treningov in hokejskih tekem. Prošnjo niso ugodili, ker v temeljni organizaciji Valjarna debele pločevine ni takih del in nalog.

IS

PRIPRAVE NA PROGRAMSKO-VOLILNO KONFERENCO

V ponedeljek, 8. novembra, so se sestali predsedniki in sekretarji osnovnih organizacij ZSMS in člani predsedstva koordinacijskega sveta ZSMS Železarne. Na seji so obravnavali priprave za programsko-volilno konferenco koordinacijskega sveta ZSMS in seminar, ki ga organizira občinska konferenca ZSMS.

Programsko-volilna konferenca koordinacijskega sveta bo v torek, 23. novembra, ob 17. uri v spodnjih prostorih restavracije Kazina.

Pri obravnavi devetmesečnega finančnega poročila je sekretar koordinacijskega sveta pojasnil, da so na račun koordinacijskega sveta še sredstva osnovnih organizacij TOZD Jeklovlek, Valjarna debele pločevine, Željarna, Elektrode, Strojne delavnice, Žičarna, Transport in Hladna valjarna Bela. Vzrok za neizkoriščenost sredstev so pogostne kadrovske spremembe v osnovnih organizacijah in neobveščenost.

Prihodki iz članarin so za polovico manjši od načrtovanih, ker v preteklem letu nismo sprejeli predloga o povečani članarini. Največ sredstev smo porabili za šport in rekreacijo in mladinske delovne akcije, nekaj pa je bilo nepredvidenih izdatkov, kot so praktične nagrade za udeležence na občinskem tekmovanju kovanarjev.

V razpravi so udeleženci vprašali, kaj se nam obeta, ko smo s sredstvi tako dobro gospodarili, da nam je del sredstev ostal neporabljen. V odgovoru je sekretar koordinacijskega sveta pojasnil, da so do konca leta predvidene še nekatere akcije, zato nam sredstva ne bodo ostala. Tako bo do konca leta izveden seminar občinske konference in SOZD SZ ter peterboj v okviru sodelovanja z JLA. Poleg tega pa nekateri odhodki še niso knjiženi, tako, na primer, stroški srečanja mladih iz jugoslovanskih železarn v Zenici in stroški, ki bodo nastali ob programsko-volilni konferenci.

Ob koncu razprave o finančnem poročilu so udeleženci predlagali, da se v poročilu omenijo navedene akcije, da bo razvidno, da sredstva trošimo po planu.

Pri obravnavi predlogov za člane predsedstva je sekretar pojasnil, da je postopek evidentiranja potekal dobre tri mesece in da je na koordinacijski svet prispelo okrog štirideset predlogov. Za predsednika koordinacijskega sveta je predlagan Zoran Kramar iz TOZD Vzdrževanje, za sekretarja pa ponovno Zvone Kovarčič. Za člane predsedstva so predlagani: Rade Radinovič iz TOZD Livarna, Srečo Kavčič iz delovne skupnosti E-TKR-N, Lilijana Kos iz delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje, Igor

Arh iz delovne skupnosti za komercialne in finančne zadeve, Vejsil Horozović iz TOZD Transport, Miro Eržen iz TOZD Hladna valjarna Jesenice, Nesib Trako iz TOZD Jeklovlek, Alojz Pivar iz TOZD Energetika, Brigita Džamastagič iz delovne skupnosti za komercialne in finančne zadeve, Asmir Grudič iz TOZD Strojne delavnice, Izotok Jovičič iz TOZD Žičarna, Vanja Simeonov iz TOZD Družbena prehrana in Leopold Bizal iz TOZD Strojne delavnice.

Pripomb na predlog predsedstva ni bilo, pripombe na poročilo o delu koordinacijskega sveta in na program dela pa bodo predsedniki osnovnih organizacij poslali na koordinacijski svet.

V nadaljevanju seje so obravnavali program dvodnevnega seminarja, ki ga organizira OK ZSMS Jesenice in naj bi bil na Bledu. Na seminarju bi se udeleženci seznanili s spremembami srednjeročnega družbenega plana, z vlogo družbene samozagrade in dobili nekaj nasvetov, kako se vodijo sestanki, spregovorili pa bi

tudi o informiranju v osnovni organizaciji.

Mladi so menili, da bi se morali tudi na občinski konferenci bolj stabilizacijsko obnašati in so zato predlagali, da bi bil seminar enodneven in na Jesenicah. Iz programa naj se črtajo teme, ki so preveč splošne in vsem poznane. Seminarji so namreč najbolj učinkoviti, če so kratki in prinašajo nove, neznanе teme. Če hočemo zagotoviti udeležbo na seminarjih, moramo najprej vedeti, kaj mlade zanima. Pobuda za obravnavane teme bi morala torej priti iz osnovnih organizacij.

Na koncu seje je predsedstvo koordinacijskega sveta obravnavalo prošnjo osnovne organizacije TOZD Hladna valjarna Bela za nakup desetih knjig, ki bi jih kot priznanje prejeli najbolj aktivni mladinci v tej osnovni organizaciji.

Po razpravi so člani predsedstva sklenili, da mora osnovna organizacija TOZD Hladna valjarna Bela poslati na koordinacijski svet poimenzski seznam predlaganih mladincev in zraven razlago, kakšna je njihova aktivnost. Samo na podlagi aktivnosti v osnovni organizaciji predsedstvo lahko presodi, ali zasluži knjižno nagrado kot priznanje za svoje delo.

Lilijana Kos

SEJA PREDSEDSTVA KOORDINACIJSKEGA SVETA ZSMS ŽELEZARNE

Na deveti seji se je sestalo predsedstvo koordinacijskega sveta ZSMS Železarne. Najprej smo ugotovili, da so sklepi predhodne seje realizirani, nato pa smo obravnavali poročila komisij pri koordinacijskem svetu ZSMS in priprave na programsko-volilno konferenco koordinacijskega sveta ZSMS Železarne, ki bo v torek, 23. novembra, ob 17. uri v spodnjih prostorih Kazine.

Predsedstvo je obravnavalo tudi evidentirane kandidate za sestavo predsedstva in oblikovalo predlog novega predsedstva, o katerem bodo skupaj s poročilom o delu koordinacijskega sveta ZSMS Železarne, analizo o delu osnovnih organizacij ZSMS in devetmesečnim finančnim poročilom koordinacijskega sveta razpravljali po osnovnih organizacijah ZSMS.

Predsedstvo je sprejelo tudi zadolžitve za izpeljavo akcij v mesecu novembru, in sicer:

— V soboto, 6. novembra, so bili naši gostje vojaki iz vojne pošte Bohinjska Bela, ki so si ogledali del Železarne, tehnični muzej ter se zadržali v razgovoru.

— V soboto, 13. novembra, bomo gostitelji naših delavcev, ki so na časnem delu v Avstriji in organizirani v klubu »Jugoslavija«, katerih gostje smo bili ob dnevu borca. Srečanje bo imelo športni značaj in bo v okviru praznovanja dneva republike. Tako bo ob 14.30 na igrišču v Podmežakli nogometna tekma, nato pa prijateljski razgovor.

Predsedstvo je obravnavalo tudi predlog nove stimulacije za zbiranje odpadnega papirja in predlog odredbe za nagradjevanje podprlo le delno. Sredstva za odkup papirja, ki ga s svojo dejavnostjo zbira stalna MDB Železar, so tudi njena in jih ne morejo deliti z drugimi.

Predsedstvo je tudi sprejelo sklep, da se ob dnevu otroka za pionirski dom v Dolenjskih Toplicah odkupi 500 vrednostnih znamk in s tem prispeva k hitrejši izgradnji.

PLESNI TEČAJ

OK ZSMS Jesenice organizira v posebnem prostoru hotela Pošta na Jesenicah plesna tečaja, in sicer vsak torek

— začetni tečaj Rock'rolla ob 18.45,

— začetni tečaj klasičnih in latinskih ameriških plesov ob 19.45.

Tečaje, s katerimi smo pričeli 2. novembra, vodi dipl. plesni učitelj tov. Homan. Pridite, vključite se v svet plesa in glasbe, spoznajte nove prijatelje in preživite nekaj lepih uric z nami! Na zaključku tečajev bodo najprizadenejši dobili priznanja — srebrni plesni znak.

Prijave sprejemamo uro pred pričetkom in na samem tečaju.

OK ZSMS Jesenice

OČIŠČEVALNA AKCIJA MLADIH IZ OO ZSMS TOZD TRANSPORT

V četrtek, 4. novembra, so mladi iz TOZD Transport izvedli očiščevalno akcijo v okolici svoje TOZD. Očiščevalna akcija je potekala od prehoda v martinamo okoli delavnic do skladišča. Med obilico nesnage so našli tudi nekaj starega železa, ki so ga zmetali v kontejner.

Udeležba ni bila najboljša, saj se je akcije udeležilo le 16 mladincev.

Najbolj pohvalno je, da so mladi na železniškem oddelku vse bolj aktivni. Aktivnost mladincev v loko-

motivski delavnici je pod poprečjem, razen nekaterih izjem, čeprav je med njimi mladinec — podpredsednik delavskega sveta, od katerega se pričakuje spodbujanje in vodenje ostalih, pa tega ne dela. Najbolj se lahko pohvali s svojo aktivnostjo vozovna delavnica, ki je že več let najbolj aktivna in zasluži priznanje.

Pričakujejo, da se bodo tudi mladi iz omenjenih delavnic bolj zavzeto vključili v delo OO ZSMS TOZD Transport.

V.H.

SEJA PREDSEDSTVA OO ZSMS TOZD STROJNE DELAVNICE

V sredo, 3. novembra, se je na 8. seji zbralo predsedstvo osnovne organizacije ZSMS TOZD Strojne delavnice.

Pri pregledu zapisnika zadnje seje predsedstva smo ugotovili, da predlogov oziroma pripomb, ki jih je dalo predsedstvo pri pregledovanju evidentiranih kandidatov za OK ZSMS Jesenice, niso upoštevali.

V nadaljevanju smo v zvezi s pravico na volilno-programsko konferenco OO ZSMS TOZD Strojne delavnice potrdili evidentirane kandidate za sestavo novega predsedstva

osnovne organizacije in komisijo za izbor najboljšega mladega delavca samoupravljalca. Sklenili smo, da bomo te kandidate potrdili na volilno-programski konferenci 16. novembra. Določili smo delovnega predsednika, zapisnikarja in predsednika volilne komisije. Člane bomo določili med prisotnimi mladinci. Poročilo o dosedanjem delu mladinske organizacije bo podal dosedanji predsednik.

Dogovorili smo se tudi za povratno srečanje v odbojki z OO ZSMS TOZD Transport.

DA

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

OSNOVE ZDRAVSTVENE ZAŠČITE V SPLOŠNEM LJUDSKEM ODPORU

Tablete za dezinfekcijo vode: Uporablja se za kloriranje vode — 1 tableta zadostuje na 1 liter vode. Zavojček vsebuje 20 tablet.

Bolničarska torba (komplet): Z ozirom na vsebino zadostuje za nudenje prve pomoči desetim ranjenim oziroma opečenim osebam. Vsebuje sterilni osebni in abdominalni zavoj, zdravila (tablete za pravo napitkov opečenim osebam, tablete sode bikarbone, kofein-antineuralgične tablete itd.), pribor (Esmarkove opornice, škarje za rezanje zavojev, milo itd.). Material je pakiran v nepremočljivi torbici, ki se nosi na hrbtu ali za pasom.

Nahrtnik medicinskega tehnika: Namenjen je za nudenje prve pomoči in splošne medicinske pomoči. Vsebuje medicinski pribor (injekcije, škarje, sterilizator), gotova zdravila (kofein — antineuralgične tablete, be mycin kapsule, penicilinske kapsule in mazilo, petantin ampule itd.), zavojni material, vato, pribor za zaustavitev krvi, gumijasto drenažo, preparate za nevtralizacijo in odpravljanje kemijskih zastrupitev, dezinfekcijski material in ostalo. Nahrtnik je iz nepremočljive gumiranega platna, nosi se v roki ali na hrbtu.

Komplet priročne lekarne: Namenjen je za nudenje prve pomoči ranjenemu osebju sanitetnih enot. Vsebuje Kramerjeve opornice, zavojni material, gazo, trioglate rute, komprese iz gaze, nož za paranje obleke, varnostne igle ter ostali potrebni material.

OPREMA ZA NUDENJE SPLOŠNE MEDICINSKE POMOČI

Kompletna zdravniška torba: Namenjena je za nudenje pomoči in medicinske posege na terenu. Vsebuje medicinske instrumente (injekcijske igle, držke za krvne žile, stetoskop, kirurški instrumentarij za manjše posege — operacije, gotova zdravila in vse ostalo, kar potrebuje zdravnik pri manjših operacijah. Torba je usnjena in je pripravna za nošenje v roki ali na ramenu.

Kompletni pribor za diagnosticiranje ter ambulantno delo: Ta komplet je namenjen za diagnostično in ambulantno delo zdravnika splošne prakse oziroma zdravnika internista.

Vsebuje medicinske aparate in pribore (aparati za merjenje krvnega pritiska, kladivce za perkusijo, držala za veke, držke za krvne žile, injekcijske igle, pribor za lumbalno punkcijo ter anestezijo, lij za uho, lopatico za usta, čelna ogledala, anatomske in kirurške pincete, spekulje za nos in rektum, sterilizator za instrumente, stetoskop, serume in toplomere, drenažne cevi iz lateksa, gumijaste katetre, vrečke za led, meh za umetno dihanje, termofore, sonde za požiralnik, kirurške rokavice, gumirane predpasnike). Ta pribor je pakiran v okovane lesene zabojke — teža je 28 kg.

Komplet zdravil: Ta je namenjen bolnišnicam. Vsebuje zdravila za 100 bolnikov, med njimi: analgetike, antipiretike, antibiotike, antitusike, antacide, analeptike, antidiabetike, antihemoroide, kombinirane spazmoanalgetike, ataraktike, adrenergetike, deponulfonamide, hormone, sedative, vitamine, kardiotonike — v obliki ampul, tablet, kapsul in dražejev. Poleg tega vsebuje še bencin, tekoči parafin in spiri. Zdravila so pakirana v impregniranem lesenem zabojku, teža 25 kg.

Kompletni zdravniški pribor: Vsebuje potrošni zdravniški pribor za delo v bolnicah. To je sistem za transfuzijo in infuzijo, injekcije, punkcije, anestezije, termometre, gumijaste katetre, cevke za drenažo, gumijaste sonde, kirurške rokavice itd. Pribor je pakiran v impregniranem lesenem zabojku, ki tehta 15 kg.

Kompletni pribor za previjanje: Služi za nudenje slošne medicinske pomoči. Vsebuje aparat za merjenje krvnega pritiska, stetoskop, britvo, lopatice za usta, škarje, injekcijske igle, infuzijske raztopine, anestezije, katetre, sistem za transfuzijo, termometre, dve garnituri za obvezovanje (držke za krvne žile, trahealne kanile, klešče za polipe, kljukice za rane, kirurške klešče, držka za igle, sterilizator).

Pakirano je v impregniranem 23 kg težkem lesenem zabojku.

Komplet sterilnega zavojnega materiala: Namenjen je predvsem za oskrbovanje bolnic s sterilnim materialom. En komplet zadostuje za 100 poškodovanih oseb. Vsebuje komprese iz hidrofilne gaze, kaliko zavojce, vato, trioglate rute, varnostne igle. Pri normalnem skladiščenju je rok trajnosti 20 let. Material je pakiran v nepremočljivo vrečo iz gumiranega platna — primerna za nošenje na ramenih.

Nadaljevanje

V TOREK NASVIDENJE

Obveščamo, da bo občinsko tekmovanje »mladost v besedi, pesmi in spretnosti« v torek, 16. novembra, ob 17. uri v jedilnici doma učencev ŽIC. Tema kviza je Socializem in vojna. Ekipe so sestavljene iz treh mladincev ali mladink in treh predstavnikov JLA. Nastopilo bo pet ekip, in sicer: ekipa CSS, ŽIC, ZS, OO ZSMS TOZD Vzdrževanje in OO ZSMS Gradis. Med kvizom bo tudi kulturni program. Za boljše vzdušje bo dobrodošla tudi spodbuda »navijačev«. Torej nasvidenje v torek!

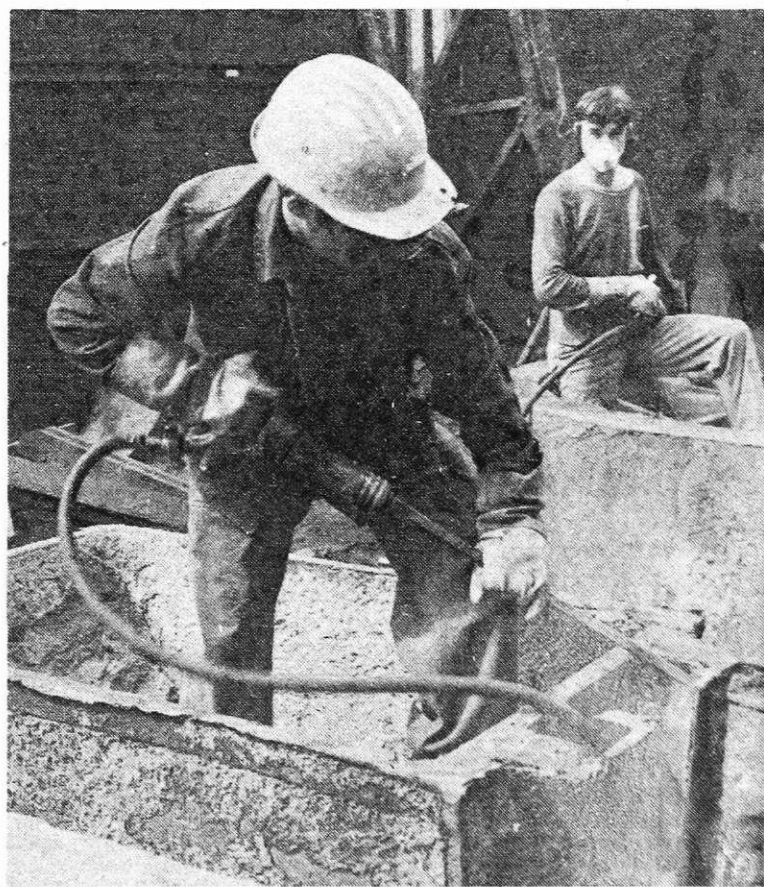
OK ZSMS Jesenice

OBISK VOJAKOV V ŽELEZARNI

V soboto, 6. novembra, so Železarno obiskali vojaki iz VP Bohinjska Bela. S tem se nadaljuje tudi tradicionalno dobro sodelovanje med mladimi iz Železarne in enotami naše JLA. Vojaki so si pri tem obisku ogledali jeseniški del Železarne in tehnični muzej, nato pa se zadržali v razgovoru s predstavniki koordinacijskega sveta ZSMS Železarne, ki so jim predstavili delo železarjev in njihovo samoupravno in politično aktivnost.

Na koncu smo se tudi dogovorili za program nadaljnjega sodelovanja na športnem in kulturnem področju.

Z.

Čiščenje odlitkov (Foto I. Kučina)

POSLOVNI REZULTAT KOT KONČNI EFEKT PROIZVODNEGA IN POSLOVNEGA UDEJSTVOVANJA ŽELEZARJEV

(Nadaljevanje s 1. strani)

V letošnjih devetih mesecih je za vso omenjeno porabo zmanjkalo za 359 milijonov dinarjev prihodkov. Kje so razlogi za takšno stanje? V prispevkih smo že v prejšnjih številkah Železarja razložili vzroke za takšen finančni izid, tokrat pa bomo skušali razporediti celotnega prihodka osvetliti še z drugih strani.

Odstotek povečanja celotnega prihodka ali pa odstotek stroškov predstavljajo v Železarni ogromne vsote. Na primer: en odstotek celotnega prihodka, ustvarjenega v devetmesečnem obdobju, pomeni v dinarjih 133 milijonov, izguba pa je znašala 359 milijonov dinarjev. To pomeni, da bi morali za pokritje naše porabe in obveznosti ustvariti še za 2,7 % več prihodkov, kar bi dosegli z 11.000 tonami večjo prodajo (računano po povprečno doseženi prodajni ceni v devetih mesecih 1982). Tako bi morali v pretečenem obdobju prodati 1.223 ton na mesec več, kot je bilo v resnici realizirano.

Ali pa bi po drugi strani morali za doseženo količino in strukturo proizvodnje še bolj znižati stroške, tako da bi ti znašali 10,9 milijarde namesto 11,3 milijarde dinarjev. V tem primeru naj bi bili stroški nižji od načrtovanih za 14 % in ne le za 11 %, kot so dejansko bili. En odstotek stroškov v Železarni v prvih devetih mesecih namreč predstavlja kar 114 milijonov dinarjev, tako da zmanjšanje le-teh za dobre 3 % pomeni 360 milijonov dinarjev. Ker iščemo možnosti za boljši rezultat predvsem v zmanjševanju stroškov glede na načrtovane, tokrat lahko ugotovimo, da so bili ti za dejansko doseženo količino in strukturo proizvodnje še vedno previsoki, oziroma so premalo odstopali od načrtovanih, kot bi za dejansko stanje morali.

Tretja možnost, ki bi nam prinesla več prihodkov, pa bi bila uresničitev načrtovane kvalitete strukture proizvodov namenjenih prodaji. Tako smo zaradi slabšega asortimenta, kot je bil predviden, dosegli prodajno ceno, ki je bila v devetmesečnem obdobju v povprečju nižja od načrtovane za 8,2 %, kar ob dejansko prodani količini pomeni 893 milijonov dinarjev nižji prihodek. Skupno je

bil tako celotni prihodek nižji od načrtovanega za 14 %, stroški pa le za 11 %.

Torej bi morali za takšen poslovni rezultat, ki ne bi izkazoval izgube, izpolniti vsaj enega od ciljev, ki smo si jih žadali v gospodarskem načrtu:

— ali doseči načrtovano količino blagovne proizvodnje (prodati 318.070 ton namesto 303.544 ton) ob dejansko doseženi ceni,

— ali izdelati takšen kvaliteten asortiment, ki bi nam omogočal dosegati načrtovano prodajno ceno (35.954 din/tono namesto 33.012 din/tono),

— ali pa zmanjšati dejanske stroške vsaj še za 3 %.

Razlogi za zaostajanje za planirano količino in strukturo so bili objektivne kot tudi subjektivne narave. Primanjkovalo nam je ustreznega vložka, proizvodne naprave v nekaterih temeljnih organizacijah so že zastarele in dotrajane (Jeklarna), kar je povzročalo zastoje v proizvodnji in več vzdrževalnih del, to pa pomeni večje proizvodne stroške in izpad jekla v nadaljnjih fazah predelave. Po drugi strani pa se produktivnost v Železarni kot celoti ni povečala glede na enako obdobje lanskega leta.

Stroški so v primerjavi z lanskim obdobjem porasli za 23 %. Poleg stroškov, ki nastajajo v sami proizvodnji, so se zelo povečali nekateri fiksni stroški. Amortizacija v znesku 1,2 milijarde dinarjev je bila kar 61 % večja od lanskega leta. Ta amortizacija predstavlja kvaliteten vir za vlaganje v lastno razširitev, to je v naše investicije, zato bi morali stremeti, da bi zmanjšali druge variabilne stroške, da bi lahko ohranili ta sredstva za naš razvoj. Med stroški so še visoke tečajne razlike (47 milijonov dinarjev), ki so posledica preteklega zadolževanja in nastajajo pri odplačilih tujih kreditov. Finančni izid so poslabšale tudi visoke izvozne obveznosti, ki pa jih zaradi deviznih sredstev za neobhodno uvoz reprodukcijskega materiala moramo izpolnjevati, kot smo načrtovali.

Obveznosti iz dohodka zajemajo, kot smo že omenili, 8 % vseh ustvarjenih prihodkov. Za skupne družbene potrebe smo v devetmesečnem

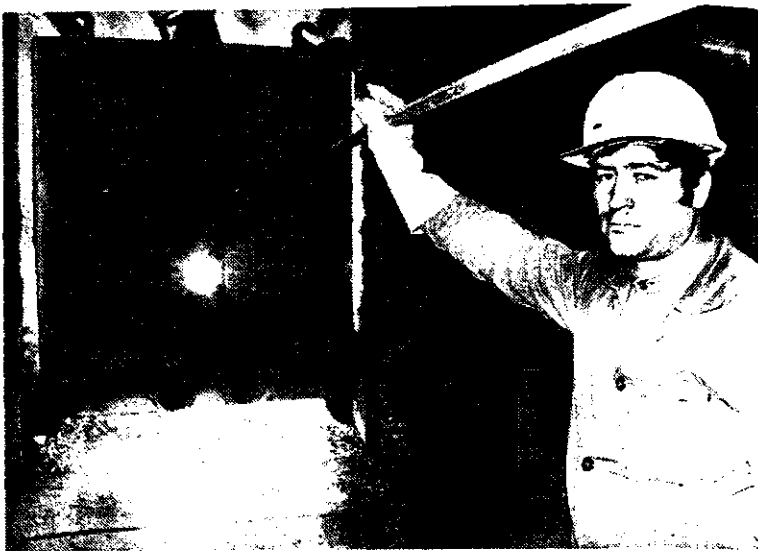
obdobju morali izločiti 211 milijonov dinarjev (izobraževanje, zdravstvo, kultura, znanost, invalidsko-pokojsko zavarovanje, zaposlovanje in socialna varnost ipd.), davek republiki je znašal 18 milijonov dinarjev, pogodbenne obveznosti 116 milijonov dinarjev in ostale obveznosti (vodno gospodarstvo, požarna varnost, LO in samozasčita, uporaba mestnega zemljišča, del stroškov za pokrivanje stroškov enostavne reprodukcije ŽTP, zaklonišča ipd.) 62 milijonov dinarjev. Obresti od kreditov so znašale 240 milijonov dinarjev in predstavljajo kar skoraj 2 % vseh prihodkov. Priskrbovanje finančnih virov nas precej stane, v prihodnje pa moramo pričakovati še večje izdatke iz tega naslova, saj se nam bodo ob gradnji nove elektrojeklarske povečala dolgoročna posojila.

Vse omenjene obveznosti, ki jih poravnavamo z našim dohodkom, predstavljajo kar 1,1 milijarde dinarjev, to so ogromna sredstva, s katerimi pokrivamo splošne in skupne družbene potrebe ter ceno zadolževanja. Tu imamo malo možnosti, da bi te prispevke in davke zmanjšali, ker so obveznosti do družbe, določene s sprejetimi zakoni, samoupravnimi sporazumi ali drugimi akti oziroma pogodbami, ki jih moramo spoštovati.

Zato so naše možnosti za izboljšanje stanja v povečanju količine oziroma kvalitete proizvodnje, ker pa je tudi pogojeno z zunanjimi vplivi, to je pravočasno in zadostno dobavo surovin in reprodmateriala ter oskrbo z energijo. Redukcija električne energije je, na primer, v letošnjem letu povzročila izpad proizvodnje 4.000 ton jekla.

Večje rezerve za izboljšanje stanja so na področju zniževanja stroškov, to je povečevanje izplevov, manjša poraba, izboljševanje kvalitete in s tem manjši izmeček. V devetih mesecih je npr. slabši izplev v TOZD Valjarna bluming-štel povečal stroške za 97,5 milijonov dinarjev, v TOZD Jeklarna pa so zaradi slabše kvalitete in izmečka imeli za 53 milijonov dinarjev več stroškov. Tudi z zmanjševanjem zastojev, to je s kvalitetnimi in pravočasnimi vzdrževalnimi deli, lahko bistveno vplivamo na višino stroškov.

Nada Pesjak

Prvi topilec pri upihavanju kisika v SM peč (Foto I. Kučina)

STOJNINE V MESECU OKTOBRU

V mesecu oktobru smo v Železarni plačali za stojnine 567.667,00 dinarjev, ki se obračunavajo po pogodbi, in sicer:

Fužina	263.550,00
Hrenovica	265.292,00
Javornik	38.825,00
	567.667,00
Stojnina po TOZD:	
Plavž	265.292,00
Jeklarna	85.050,00
Valjarna Bela	1.800,00
Valjarna debele pločevine	38.825,00
Hladna valjarna Jesenice	19.050,00
Elektrode	60.150,00
Strojne delavnice	3.150,00
Transport	5.250,00
Hladna valjarna Bela	89.100,00
	567.667,00

Vzroki za nastale stojnine:

Stojnina v Fužinah je nastala pri razkladanju in nakladanju tujih voz, ki so se zadrževali nad 17 ur. Razkladanje starega železa je bilo počasnejše zaradi okvar na žerjavih in zatpanosti skladišča. V TOZD Hladna valjarna Jesenice se razklada samo v dnevnem času in tovor, ki prispe popoldne, se razklada naslednji dan. Dovož za TOZD Elektrode je bil sunkovit, razkladanja večjega števila voz pa klančina ne dopušča. Za TOZD Hladna valjarna Bela je v tem mesecu prispela večja količina tračnega železa iz uvoza v tujih vozovih, razkladanje pa je vezano na pogosto menjavo voz in z eno lokomotivo, ki istočasno prevaža sarže, vedno ne uspe, oziroma se razkladanje dostavljenega tovora prične prepozno. V TOZD Plavž je nastala stojnina pri razkladanju tujih voz na postajnem prostoru in v globalnem obračunu. Osnovni vzrok za nastalo stojnino je remont razkladalnih naprav, ki je trajal od 4. do 10. oktobra. Razen tega je skladišče rude zatpano in je bilo razkladanje zato popolnoma onemogočeno. Na Javorniku je nastala stojnina pri nakladanju voz v TOZD Valjarna debele pločevine, ker se vozovi ne naložijo pravočasno in ostanejo v Železarni do naslednjega dne. Dovoljeno zadrževanje voz na Javorniku je 11 ur.

Skupna stojnina za deset mesecev znaša 2.809.802,00 dinarjev.

Drole

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

TOZD Hladna valjarna Jesenice

16. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V petek, 29. oktobra je bila 16. redna seja odbora za gospodarstvo pri DS TOZD Hladna valjarna Jesenice. Sejo je sklical in vodil njen predsednik Brane Strmole.

Pri pregledu sklepov s prejšnje seje so ugotovili, da so vsi izvršeni, razen ene točke, ki so jo obravnavali na tej seji.

V zvezi s proizvodnjo v septembru so člani odbora ugotovili, da je bila dosežena le 94,21 % glede na predvideni plan. Tudi kvaliteten asortiment ni bil dosežen, saj je bilo izvaljane le 407 ton dinamo kvalitete in 172 ton jekel, kar je občutno pod zastavljeno količino. Glavni vzroki za izpad proizvodnje so bili v remontu Siemens valjarskega stroja, večjem pomanjkanju vložka, neprimerni širini vložka in slabi kvaliteti toplo valjanih trakov in v težavah z delavci. Glede na vse to je padla tudi storilnost v hladni valjarni.

Odbor je potrdil plan za mesec november, in sicer 2350 ton, kar znese 117 ton na dan. Plan bo težko dosegljiv zaradi kritične dobave toplo valjanih trakov iz domačih virov in iz izvoza.

Obravnavali so tudi devetmesečno poslovno poročilo in ugotovili, da je bil plan proizvodnje presežen kljub slabši proizvodnji v zadnjih mesecih. V primerjavi z letom 1981 je bilo letos doseženo 9 % več blagovne proizvodnje. Dimenzijski asortiment je bil slabši od planiranega, ravno tako je bila nižja tudi proizvodnja dinamo hladno valjanih trakov in jekel. Vzroki za to so bili že omenjeni.

Finančni kazalci so v primerjavi z ostalimi TOZD v Železarni dokaj ugodni, saj je bilo ustvarjeno okrog 33 milj. poslovnega sklada.

Obravnavali so tudi poslovni rezultat delovne organizacije, ki je

zelo slab, saj je le nekaj TOZD poslovalo pozitivno; narasla je tudi izguba v primerjavi s polletnim rezultatom.

Ponovno so obravnavali pravilnik izračuna premij za višjo proizvodnjo v TOZD Hladna valjarna Jesenice. Ker je bil že na prejšnji seji natančneje pregledan, so ga člani sprejeli v predloženi obliki, le z dopolnilom, da se za dela in opravila pod št. 2114, 2115, 2116, 2137 in 2142 dvigne participacija na premije od 0 na 30 %.

V preteklem mesecu je TOZD sprejela dve reklamaciji od zunanjih kupcev in sta bili obe priznani. Ena se je nanašala na previsoko trdnost HVT, druga pa na odstopanje debeline. Vodstvo TOZD ima nalogo ugotoviti, zaradi česa je prišlo do neustreznih mehanskih lastnosti pri prvi reklamaciji (št. 328/317); za drugo reklamacijo št. 319/303 je bilo že ugotovljeno, da je vzrok v skokih debeline na TVT.

Odbor je ponovno obravnaval izračun tretje rente za tehnično izboljšavo št. 2346, avtorjev Aleksandra Kavčiča in Franca Podlipnika in ga potrdil z naslednjim dodatkom:

Ker je bila zaradi izredne tehnične izboljšave v tekočem in preteklem letu na konti peči žarjena večja količina dinamo HVT, katerih TOZD Hladna valjarna Bela ne more predelati, je odbor potrdil predlog komisije za ocenjevanje inovacijskih predlogov TOZD HVJ. Glede na prihranek, ki je bil ustvarjen zaradi omenjene predelave, se avtorjema poleg tretje rente izplača tudi dodatna nagrada.

Odbor je obravnaval predlog sektorja za ekonomiko in organizacijo o

stimulacijah za zbiranje zelene galice. Glede na unenje sindikata in članov odbora je bil sprejet sklep, da je treba višino stimulacije za zbiranje zelene galice dvigniti, saj se vloženo delo in stroški ne morejo primerjati z zbiranjem okujine v TOZD Valjarna bluming-štel. SEO bo ponovno obravnaval predlog, do nadaljnjega pa se stimulacije odvajajo na blagajno sindikata po predlagani višini od 1. oktobra dalje.

Člani odbora so pregledali tudi dosežene rezultate uresničevanja stabilizacijskega programa za mesec september in devet mesecev letošnjega leta. Rezultati v septembru so nekoliko slabši od predhodnih, vzroki pa so bili že navedeni. Vsi kazalci, razen porabe električne energije na globinskih pečeh, so za devet mesecev letošnjega leta izredno dobri, če upoštevamo vse težave in razna pomanjkanja, ki so nastopala v tem obdobju.

Vodja TOZD Žičarna Janez Komel je posredoval reklamacijo za kvaliteto luženje žice v lužilnici. V reklamaciji so navedene težje slabo lužene žice ali fosfatirane žice v lužilnici in težje slabo žarjene žice (VAC) v

Vrtar SM peči (Foto I. Kučina)

žarilnici. Člani odbora so ugotovili, da luženje in žarjenje žice ni vedno najboljšo, vendar ne bi smeli vedno iskati vzrokov v slabem delu oddelkov, ampak je treba upoštevati tudi objektivne razloge, ki pripeljejo do slabših rezultatov. Sam oddelk lužilnice je že izredno zastarel, kar povzroča težave z vzdrževanjem, izredno težki so pogoji dela, ravno tako pa je tudi pereča kadrovska problematika.

Po izjavah zaposlenih v lužilnici in žarilnici tudi kvaliteta žice za luženje in žarjenje ni vedno ustrezna. Kljub vsemu navedenemu bo treba v prihodnje vložiti vse napore s strani vodstva TOZD, da se kvaliteta žice izboljša.

Glede na dosežene poslovne rezultate v preteklem tromesečju je odbor za gospodarstvo potrdil enako očno delovne uspešnosti vodju TOZD, kot jo je imel.

Prošnje Sportnega društva Jesenice — namiznoteniskega kluba za denarno pomoč, odbor ni mogel ugodno rešiti, ampak mu je dodelil 50 kg odpadne pločevine, katero društvo lahko porabi po svoji presoji.

Sejo so člani odbora sklenili s predlogom predstavnika lužilnice, in sicer, da se do nadaljnjega odpadni les ne prodaja več, temveč da se porabi v prvi vrsti za potrebe oddelka lužilnice.

ss

TOZD Žebljarna

13. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V četrtek, 21. oktobra, je bila v TOZD Žebljarna 13. redna seja odbora za gospodarstvo, ki jo je vodil predsednik Jože Hlebanja.

Pri pregledu sklepov so ugotovili, da so vsi izvršeni, razen prvega sklepa, ki se nanaša na nizke osebne dohodke v prvem polletju. Vodja TOZD je pojasnil, da se v Železarni pripravlja sistem enotnega premiranja proizvodnega dela. Temeljilo naj bi na tem, da bi dobro delo moralo biti bistveno bolj stimulirano. Vse TOZD naj bi do prihodnje seje poslovnega kolegija pripravile predloge o sistemu premiranja, nakar bi se izbral najboljši, ki bi ga po predhodni javni razpravi enotno uvedle vse TOZD. Odbor je s tem soglašal s pripombo, da se predlog čimprej pripravi za javno razpravo, če bi se uveljavitev sistema zavlačevala, bi uveljavili svojega.

Odbor je potrdil predlagani družbeni in operativni plan za mesec november. Družbeni plan v tem mesecu predvideva 970 ton, vendar je operativni plan nižan na 900 ton zaradi pomanjkanja delavcev, velike bolezenske odsotnosti in številnih zastojev na novih žebljarskih strojih zaradi mehanskih okvar in ne nazadnje tudi zaradi slabe kvalitete žice, dobavljene iz Konjščine.

Odbor je obravnaval tudi dosežene poslovne rezultate v devetih mesecih leta 1982. Družbeni in operativni plan sta izvršena z 99,98 %, odprema pa je presežena v odnosu na plan za 0,27 %. Storitnost na žebljarskih strojih se je občutno zmanjšala, kakor se je zmanjšala tudi storitnost celotne TOZD. Vzrok temu je padec delovne vneme delavcev na žebljarskih strojih, predvsem zaradi nestimulativnih osebnih dohodkov.

V nadaljevanju je odbor obravnaval poročila o doseženih osebnih dohodkih v mesecu septembru in ugotovil, da so bili nižji od doseženih v preteklih mesecih.

Odbor je obravnaval tudi prošnjo namiznoteniskega kluba Jesenice za dodelitev dotacije in je menil, naj se take prošnje rešujejo prek odbora za kadre in družbeni standard pri delavskem svetu Železarne.

Ob zaključku seje so odobrili brezplačno nabavo 10 kg odpadnih žičnikov Kmetijski zadrugi Bled za dobitke na tradicionalnem ovčarskem balu na Zatrniku.

SKUPNA PROIZVODNJA V OKTOBRU BLIZU PLANA

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

(Nadaljevanje s 1. strani)

TOZD PLAVŽ

V začetku meseca so imeli nekaj težav zaradi prevelike zrnatosti železove rude siderita, kar je negativno vplivalo na kvaliteto izdelanega aglomerata in na obratovanje plavžev. Kasneje se je situacija popravila in so v primerjavi z gospodarskim načrtom povišani operativni program dosegli 101,9 %.

TOZD JEKLARNA

Jeklarji so za oktober z gospodarskim načrtom predvideno proizvodnjo dosegli 103,9 %, in sicer martinska 108 % in elektro jeklarna 97,1 %. V elektro jeklarni je bila nižja proizvodnja zaradi večjega števila krajših zastojev proizvodnega in vzdrževalnega značaja.

Na napravi za kontinuirno vlivanje je bilo odlihtih 4.127 ton blumov ali 96,0 % gospodarskega načrta. Na nižjo proizvodnjo je vplivalo zalitje voza za prevažanje livne ponve z raztaljenim jeklom in okvare na žerjavu.

TOZD LIVARNA

V Livarni so v oktobru dosegli 103,8 % načrtovane skupne proizvodnje in tujim naročnikom odpremili 18,5 ton jeklenih odlitkov.

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

Ker ni bilo dobav slabov iz tujih virov, je bil operativni program skupne proizvodnje postavljen nižje, kot je predvideval gospodarski načrt in so ga dosegli 98,6 %. Poleg tega je bil v tem mesecu predviden letni remont valjarskih ogrodiš bluming in štekel, ki pa je bil zaradi težav z vložkom in rezervnimi deli prestavljen v mesec november. Zaradi slabega stanja naprav so imeli tudi težave z zastoji, največ problemov so imeli zaradi večje okvare obeh klesčnih žerjavov, ki prenašata bloke z livnih vozov v globinske peči na ogrevanje. Potisna peč je obratovala od 15. do 25. oktobra in prek nje so prevajali 3.802 toni slabov.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Zaradi pomanjkanja polizdelka v valjarni niso obratovali štiri dni, pa tudi med obratovanjem so iz istega vzroka imeli občasne zastaje. Zaradi predvidenega pomanjkanja polizdelka so znižani operativni program skupne proizvodnje dosegli 82,7 %.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Težave so imeli zaradi pomanjkanja polizdelka in razdrobljenih naročil za izvoz. Načrtovana skupna proizvodnja je bila dosežena s 85,2 %.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Kljub občasnim težavam s polizdelkom so v tej temeljni organizaciji uspeli doseči načrtovano skupno proizvodnjo 104,1 %. Dinamo jekla so izvaljali 2.681 ton (septembra 2.481 ton) in nerjavnega jekla 370 ton (septembra 422 ton).

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo so dosegli 92,9 %. Imeli so nekaj težav s polizdelkom in z zastoji zaradi okvar na napravah. Dinamo kvalitet so izvaljali 478 ton (septembra 407 ton) in visoko ogljiknih jekel 222 ton (septembra 172 ton).

TOZD ŽIČARNA

V tej temeljni organizaciji so dosegli 88,7 % načrtovane skupne proizvodnje, za kar je predvsem vzrok v pomanjkanju polizdelka določene kvalitete. Patentirane žice so izdelali 747 ton (septembra 1.095 ton), VAC žice 456 ton (septembra 458 ton) in EPP žice 102 toni (septembra 159 ton).

TOZD PROFILARNA

Oblikovalni stroj Alpina do 12. oktobra ni obratoval zaradi okvare, imeli pa so tudi težave zaradi razdrobljenega dimenzijskega asortimenta in s tem tudi pogostih menjav na strojih. Temu primerna je tudi izpolnitev družbenega plana, ki je znašala 81 %.

TOZD VRATNI PODBOJI

Zaradi pomanjkanja naročil so znižani operativni program skupne proizvodnje dosegli 81,7 %.

TOZD JEKLOVLEK

Tudi v tej temeljni organizaciji so imeli težave zaradi pomanjkanja polizdelka in so načrtovano skupno proizvodnjo dosegli v odnosu na nekoliko povečan operativni program 96,6 %.

TOZD ELEKTRODE

Za oktober načrtovano skupno proizvodnjo so dosegli 89,4 %. Največji zaostanek za načrtom so imeli

pri plaščenih elektrodah, in sicer zaradi zastojev na rezalni liniji Curto 1 v novi rezalnici. Zaradi popravila peči niso dosegli tudi načrtovane količine varilnega praška.

TOZD ŽEBLJARNA

Vzroka, da so načrtovano skupno proizvodnjo dosegli le 95,7 %, sta bila v premajhnem številu delavcev in v veliki odsotnosti.

August Karba

Jeseniški plavžar (Foto I. Kučna)

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Na redni seji izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Valjarna debele pločevine, ki je bila 19. oktobra, so najprej pregledali predlagane kandidate za sodnike porotnike in se z njimi strinjali.

Strinjali so se tudi s kandidatom za predsednika zbora združenega dela, predlagali novega člana skupne disciplinske komisije iz svoje temeljne organizacije in se strinjali z ostalimi predlaganimi kandidati.

Namiznoteniskemu klubu so odobrili 3000 din podpore, stanovanjski komisiji pa so poslali priporočilo za delavca temeljne organizacije za čimprejšnjo dodelitev stanovanja.

TOZD PROFILARNA

Osma seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Profilarna je bila v torek, 2. novembra.

Predlagali so delegata v organe krajevne skupnosti in potrdili predlagane kandidate za sodnike porotnike in evidentiranega kandidata za predsednika zbora združenega dela.

Podali so mnenje o dveh članih kolektiva, ki sta v disciplinskem postopku.

Strinjali so se s predlogom nadomestila za prevoze delavcev na delo in z dela.

Predsednik je poročal o problematiki konferenci sindikata Železarne in podal sklepe konference zveze komunistov.

Obravnavali so problematiko izpolnjevanja planskih obvez domačega in tujega tržišča, oskrbljenost do konca leta in investicijsko problematiko — gradnjo jeklarne 2.

Pregledali so devetmesečno poslovno poročilo in nanj niso imeli pripomb.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Na četrti seji izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Valjarna žice in profilov, ki je bila v sredo, 3. novembra, so trinajstim delavcem dodelili denarno pomoč v skupnem znesku 22.000 din.

Predlagali so tri kandidate za delegate v skupščinah krajevnih skupnosti in se strinjali, da dosedanja sodnik porotnik iz njihove temeljne organizacije to dolžnost opravlja še naslednje mandatno obdobje.

Podprli so akcijo ob tednu otroka, to je prodajo znamkic za izgradnjo pionirskega doma v Dolenjskih Toplicah.

Za vse člane izvršnega odbora bodo za leto 1983 naročili koledarje-rokovnike, ker je v njih pojasnjeno obravnavanje zaključnih bilanc.

Razpravljali so o razdelitvi finančnih sredstev za izlete za leto 1983. Člani izvršnega odbora predlagajo, naj bi sredstva zbrali in za vse izmene skupaj organizirali enodnevni ali dvodnevni izlet. O tem predlogu naj razpravljajo vse SDS in se odločijo.

Vodstvo temeljne organizacije so zadolžili, da pripravi odgovor v zvezi z garderobnimi prostori.

TOZD ŽEBLJARNA

Deveta seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Žebljarna je bila v četrtek, 4. novembra.

Strinjajo se z zahtevo vodje temeljne organizacije, da delavca, ki je večkrat neupravičeno izostal z dela, obravnava skupna disciplinska komisija in ga kaznuje po predpisanim pravilniku.

Predlagali so delegata za samoupravne organe krajevne skupnosti in člana skupne disciplinske komisije.

Obravnavali so slabo udeležbo delegatov na sejah delegacij. Predlagajo skupni sestanek z vsemi vodji delegacij, da bi ugotovili, zakaj je udeležba tako slaba.

Predlagajo, naj akcijo ob tednu otroka — prodaja znamkic za izgradnjo pionirskega doma, prevzame ZSMS enotno za vso Železarno.

Razpravljali so tudi o denarni pomoči bolnim sodelavcem.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE ZA PRODAJO TER ODPREMA V OKTOBRU

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA					GOTOVA PROIZVODNJA					ODPREMA	
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 4/2	% 4/3	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 9/7	% 9/8	za prodajo	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
PLAVŽ	13.600	14.400	14.768,2	108,6	101,9	—	—	—	—	—	—	—
JEKLARNA	41.500	41.500	43.133,6	103,9	103,9	—	—	—	—	—	—	—
— SM	26.000	26.000	28.083,7	108,0	108,0	—	—	—	—	—	—	—
— EL	15.500	15.500	15.049,9	97,1	97,1	—	—	—	—	—	—	—
— ASEA	6.800	6.800	6.777,2	99,7	99,7	—	—	—	—	—	—	—
— LM	8.500	8.500	8.078,8	95,0	95,0	—	—	—	—	—	—	—
— BBC	200	200	193,9	97,0	97,0	—	—	—	—	—	—	—
LIVARNA	160	160	166,0	103,8	103,8	60	60	10,7	17,8	17,8	10,7	—
— jeklo	155	155	163,0	105,2	105,2	60	60	10,7	17,8	17,8	10,7	—
— kovino	5	5	3,0	60,0	60,0	—	—	—	—	—	—	—
VALJ. BLUMING-ŠTEKEL	32.200	30.380	29.948,5	93,0	98,6	6.230	6.230	6.628,3	104,8	104,8	6.174,9	—
— bluming	16.800	15.870	16.379,3	97,5	103,2	370	240	364,0	98,4	151,7	503,3	—
— štekel razrez.	13.060	12.170	11.209,1	85,8	92,1	3.520	3.650	3.804,2	108,1	104,2	3.762,1	—
— štekel razr. storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— termična obdelava	2.340	2.340	2.360,1	100,9	100,9	2.340	2.340	2.360,1	100,9	100,9	1.909,5	—
VALJ. ŽICE IN PROFILOV	9.960	9.270	7.664,4	77,0	82,7	2.050	1.420	1.202,6	58,7	84,7	1.148,2	—
— valj. žice	9.960	9.270	7.664,4	77,0	82,7	2.050	1.420	1.202,6	58,7	84,7	1.148,2	—
— valj. žice storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VALJ. DEB. PLOČEVINE	6.400	6.400	5.453,4	85,2	85,2	6.220	6.220	4.855,5	78,1	78,1	4.774,8	—
— valj. deb. ploč.	6.400	6.400	4.954,4	77,4	77,4	6.220	6.220	4.855,5	78,1	78,1	4.774,8	—
— valj. deb. ploč. storit.	—	—	499,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
HLAD. VALJ. BELA	8.000	8.000	8.325,4	104,1	104,1	7.950	7.180	6.474,8	81,4	90,2	5.871,2	—
— hl. valj. Bela	8.000	7.230	6.503,6	81,3	90,0	7.950	7.180	6.474,8	81,4	90,2	5.871,2	—
— hl. valj. Bela storitve	—	770	1.821,8	—	236,6	—	—	—	—	—	—	—
HLAD. VALJ. JESENICE	2.550	2.550	2.368,1	92,9	92,9	2.290	2.290	2.178,2	95,1	95,1	2.109,4	—
— hl. valj. Jesenice	2.550	2.550	2.312,5	90,7	90,7	2.290	2.290	2.178,2	95,1	95,1	2.109,4	—
— hl. valj. Jes. storitve	—	—	55,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ŽIČARNA	5.150	5.150	4.568,8	88,7	88,7	3.800	3.900	3.128,7	82,3	80,2	3.286,8	—
— žičarna	5.150	5.150	4.568,8	88,7	88,7	3.800	3.900	3.128,7	82,3	80,2	3.286,8	—
— žičarna storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
PROFILARNA	1.780	1.780	1.441,3	81,0	81,0	1.410	1.560	1.244,9	88,3	79,8	1.353,9	—
— HOP	1.565	1.655	1.331,4	85,1	80,5	1.375	1.525	1.259,2	91,6	82,6	1.368,1	—
— HOP storitve	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— rondele	23	23	14,0	60,9	60,9	23	23	14,0	60,9	60,9	14,0	—
— rondele storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— diski storitve	60	60	37,8	63,0	63,0	—	—	—	—	—	—	—
— del. za cest. ograjo	42	42	58,1	138,3	138,3	12	12	28,3	—	—	28,2	—
SKLADIŠČE 38	120	120	—	—	—	120	120	—	—	—	—	—
VRATNI PODBOJI	200	140	114,4	57,2	81,7	200	140	114,4	57,2	81,7	121,1	—
JEKLOVLEK	1.980	2.080	2.008,7	101,5	96,6	1.960	2.060	2.008,7	102,5	97,5	1.535,3	—
ELEKTRODE	2.110	2.110	1.886,5	89,4	89,4	1.900	1.900	1.676,5	88,2	88,2	1.747,5	—
— elektr. varil. žica	1.740	1.740	1.453,2	83,5	83,5	1.730	1.730	1.451,7	83,9	83,9	1.532,2	—
— varil. žica storitve	—	—	0,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— varilni prašek	70	70	60,4	86,3	86,3	70	70	58,0	82,9	82,9	48,5	—
— suha elektr. masa	100	100	26,4	26,4	26,4	100	100	26,4	26,4	26,4	26,4	—
— ognjevarni mat.	200	200	345,6	172,8	172,8	—	—	140,4	—	—	140,4	—
ŽEBLJARNA	1.040	1.040	995,7	95,7	95,7	1.040	1.040	995,6	95,7	95,7	832,9	—
SKUPAJ	126.750	125.180	122.843,0	96,9	98,1	35.230	34.120	30.418,9	86,3	89,2	28.966,7	—
ELEKTRODE ZAGREB	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	322,3	—
ŽELEZARNA	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29.289,0	—
Monter Dravograd	1.238	1.198	1.114,0	90,0	93,0	1.238	1.198	1.114,0	90,0	93,0	1.114,0	—
od tega storitve:	—	—	90,0	—	—	—	—	90,0	—	—	90,0	—

V OKTOBRU PRODALI MANJ, KOT SMO NAČRTOVALI

(Nadaljevanje s 1. strani)

debele pločevine zaostajata za načrtovano količino, vzrok pa je v veliki količini previranja kot storitev za zunanje uporabnike, ki ni vključena v direktno prodajo. Dosežena prodajna cena je višja od načrtovane v večini TOZD, zaostaja le v TOZD Hladna valjarna Bela za 7 %, Vratni podboji za 9 % in Monter iz Dravograda za 12 %.

Kumulativni podatki nam kažejo, da smo v desetih mesecih letošnjega leta prodali 332.947 ton naših izdelkov, kar je 20.603 tone ali 6 % manj, kot je predvideval družbeni načrt in 7.834 ton ali 2 % manj, kot je znašala prodaja v desetih mesecih

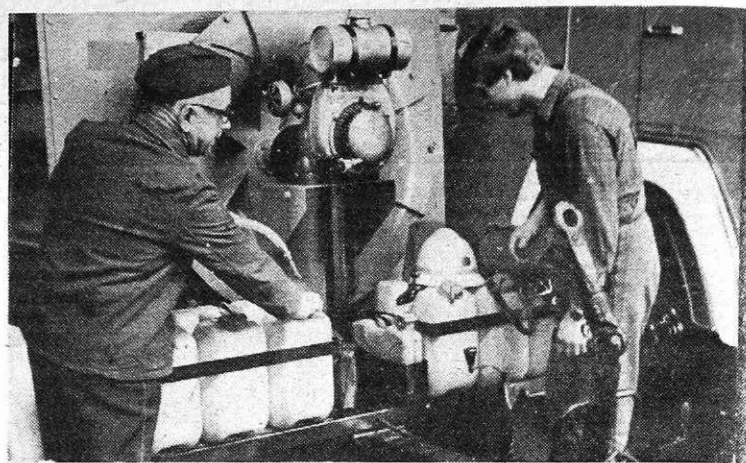
lanskega leta. Zaradi zaostajanja dosežene prodajne cene za načrtovano je realizacija v višini 10.894 milij. din nižja od planirane za 1.509 milij. din ali 12 %, v primerjavi z realizacijo desetih mesecev lanskega leta pa je letošnja višja za 20 % ali 1.819 milij. din. Realizacija storitvenih TOZD je nižja od načrtovane v poprečju za 4 %, kar pa ne vpliva na odstotek doseganja skupne zunanje realizacije, kjer zaostajamo prav toliko kot pri osnovni realizaciji, in sicer 12 %.

S pomočjo metode izračuna agregativnih indeksov smo prišli do zaključka, da je zaostanek v realizaciji odraz nedoseganja načrtovane

količine (6 %), prodajne cene (6 %) in asortimenta (1 % slabši od načrtovanega).

Gledano po posameznih TOZD vidimo, da v desetih mesecih letošnjega leta planirane količine in vrednosti nismo dosegli v nobeni TOZD, količinski plan so presegli v TOZD Valjarna žice in profilov (za 1 %), Hladna valjarna Jesenice (za 4 %), Profilarna (za 9 %) in Elektrode (za 2 %), vrednostnega pa v TOZD Livarna (za 41 %) in Žeb-ljarna (za 58 %), medtem ko je vrednost prodaje TOZD Jeklovlek na načrtovani višini. Pregled doseganja prodajne cene nam kaže, da v večini TOZD še nismo dosegli načrtovane prodajne cene (odstopanje je največje v TOZD Hladna valjarna Bela, in sicer 17 %), višjo ceno, kot smo predvidevali, pa smo dosegli s prodajo izdelkov iz TOZD Livarna, Žičarna, Jeklovlek in Žeb-ljarna.

S.

Poklicna gasilca in reševalca pri urejanju agregata za gašenje s peno (Foto B. Blenkuš)

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE V OKTOBRU

T O Z D	IZVRŠITEV OKTOBER 1981			P L A N OKTOBER 1982			IZVRŠITEV OKTOBER 1982			I N D E K S I					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost v ooo din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost v ooo din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost v ooo din	Kol. 8/2	Cena 9/3	Vred. 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Livarna	76	52.677	3.990	60	46.000	2.760	11	104.057	1.115	14	198	28	18	226	40
Valj. bluming-štekel	5.865	24.926	146.200	6.230	32.956	205.313	6.175	35.154	217.076	105	141	148	99	107	106
- bluming	720	22.607	16.286	370	22.491	8.321	503	30.905	15.556	70	137	96	136	137	187
- štekel	5.145	25.251	129.914	5.860	33.616	196.992	5.672	35.531	201.520	110	141	155	97	106	102
Valj. žice in profilov	3.436	16.975	58.323	2.050	21.906	44.907	1.148	23.629	27.132	33	139	46	56	108	60
Valj. debele pločevine	6.132	25.278	155.009	6.220	32.620	202.893	4.775	39.314	187.723	78	156	121	77	121	93
Hladna valj. Bela	7.927	28.228	223.761	7.950	38.767	308.196	5.871	36.088	211.883	74	128	95	74	93	69
Hladna valj. Jesenice	2.548	29.247	74.515	2.290	34.393	78.760	2.109	36.796	77.617	83	126	104	92	107	99
Žičarna	3.377	38.134	128.771	3.800	40.727	154.764	3.286	51.632	169.702	97	135	132	86	127	110
Profilarna	1.618	22.011	35.605	1.410	30.472	42.966	1.469	30.352	44.574	91	138	125	104	100	104
- HOP	1.562	20.508	32.041	1.375	29.130	40.054	1.368	28.637	39.182	88	140	122	99	98	98
- ronđele	24	88.736	2.158	23	97.946	2.252	14	117.956	1.649	58	133	76	61	120	73
- stebr. in distančn.	31	45.521	1.406	12	54.968	660	87	43.352	3.743	281	95	266	725	79	567
Skladišče 38	2	35.700	84	120	56.159	6.739	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vratni podboji	130	49.661	6.482	200	60.905	12.181	121	55.693	6.745	93	112	104	61	91	55
Jeklovlek	2.056	37.500	77.081	1.960	48.002	94.084	1.536	59.248	90.962	75	158	118	78	123	97
Elektrode	2.819	19.096	53.837	2.150	35.083	75.428	2.069	39.103	80.932	73	205	150	96	111	107
- elektrode, var. žica, suha masa, Emona Zgb.	2.268	23.102	52.389	2.080	35.621	74.092	1.874	42.337	79.354	83	183	151	90	119	107
- varilni prašek	73	15.328	1.132	70	19.080	1.336	54	24.277	1.335	74	158	118	77	127	100
- šamotna masa	478	661	316	-	-	-	141	1.733	243	29	262	77	-	-	-
Žeb-ljarna	1.120	19.295	21.618	1.040	15.462	16.081	833	31.250	26.022	74	162	120	80	202	162
OSNOVNA REALIZACIJA	37.106	(26.553)	985.276	35.480	(35.092)	1.245.072	29.403	(38.821)	1.141.483	79	146	116	83	111	92
Strojne delavnice			273			858			312			114			36
Remontne delavnice			376			133			187			50			141
Vzdrževanje			59			33			-			-			-
Energetika			5.746			9.202			12.888			224			140
- el. energija	MWh	10.859	40				14.045		58	129		145			
- topla voda	Gcal	3.944	2.016				3.454		8.741	88		434			
- kisik	t	95	539				87		495	92		92			
- argon	t	48	1.601				62		2.044	129		128			
- dušik	t	6	44				5		38	83		86			
- vodik	kg	806	161				613		123	76		76			
- butan	t						50		1.143						
- para	t		1.345				126		79			103			
- plin. in vod. + delav.	m ³						42.634		167						
Transport			299			362			392			131			108
Ostale storitve			16.458			20.812			37.468			228			180
SK. ZUNANJA REALIZACIJA			1.008.487			1.276.472			1.192.730			118			93
Monter Dravograd	821	(52.331)	42.964	1.238	(44.546)	55.148	1.114	(39.187)	43.654	136	75	102	90	88	79
- od tega storitve							90								

Opomba: Zaradi previranja kot storitev za zunanje uporabnike je v TOZD Hladna valjarna Bela 1.822 t nižja prodaja, v TOZD Valjarna debele pločevine pa 499 t. V TOZD Hladna valjarna Jesenice, Profilarna in Elektrode pa je količina storitev manjša. Količina previranja je bila v desetih mesecih v TOZD HV Bela 5.865 t, v TOZD Valjarna debele pločevine pa 499 t.

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE JANUAR—OKTOBER

T O Z D	IZVRŠITEV OD I - X 1981			P L A N OD I - X 1982			IZVRŠITEV OD I - X 1982			I N D E K S I					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost v ooo din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost v ooo din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost v ooo din	Kol. 8/2	Cena 9/3	Vred. 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Livarna	514	42.908	22.062	580	46.000	26.680	401	94.022	37.715	78	219	171	69	204	141
Valj. bluming-štekel	68.583	25.630	1.757.795	71.550	32.968	2.358.852	67.969	31.280	2.126.107	99	122	121	95	95	90
- bluming	5.602	21.670	121.398	4.170	22.491	93.787	4.521	29.035	131.283	81	124	108	108	129	140
- štekel	62.981	25.983	1.636.397	67.380	33.616	2.265.065	63.448	31.440	1.994.824	101	121	122	94	94	88
Valj. žice in profilov	20.474	16.367	335.096	19.010	21.906	416.435	19.132	19.969	382.044	93	122	114	101	91	92
Valj. debele pločevine	60.775	25.140	1.527.893	59.850	32.620	1.952.275	54.257	31.207	1.693.234	89	124	111	91	96	87
Hladna valj. Bela	69.333	27.969	1.939.182	78.780	38.767	3.054.058	68.245	32.259	2.201.581	98	115	114	87	83	72
Hladna valj. Jesenice	22.740	26.861	610.814	22.500	34.393	773.842	23.424	32.773	767.683	103	122	126	104	95	99
Žičarna	33.287	33.764	1.123.921	35.000	40.727	1.425.456	33.771	41.831	1.412.696	101	124	126	96	103	99
Profilarna	13.545	23.769	321.961	14.280	31.441	448.970	15.560	27.533	428.411	115	116	133	109	88	95
- HOP	12.820	22.030	282.433	13.695	29.130	398.935	14.883	25.746	383.193	116	117	136	109	88	96
- ronđele	336	78.213	26.243	416	97.946	40.745	349	93.136	32.510	104	119	124	84	95	80
- stebr. in distančn.	389	34.118	13.285	169	54.968	9.290	328	38.814	12.708	84	114	96	194	71	137
Skladišče 38	147	35.746	5.264	1.250	56.159	70.199	223	54.930	12.236	152	154	232	18	98	17
Vratni podboji	1.599	46.764	74.765	1.680	60.905	102.320	1.139	52.516	59.803	71	112	80	68	86	58
Jeklovlek	18.912	37.519	709.559	18.550	48.002	890.437	18.150	49.293	894.656	96	131	126	98	103	100
Elektrode	21.191	22.709	481.222	20.890	35.121	733.673	21.220	30.263	642.216	100	133	133	102	86	88
- elektrode, var. žica, suha masa, Emona Zgb.	18.165	25.915	470.734	20.130	35.676	718.152	18.431	33.796	622.920	101	130	132	92	95	87
- varilni prašek	520	15.699	8.158	760	20.422	15.521	677	24.901	16.870	130	159	207	89	122	109
- šamotna masa	2.506	929	2.330	-	-	-	2.112	1.148	2.426	84	124	104	-	-	-
Žebljarna	9.681	17.089	165.442	9.630	15.462	148.898	9.456	24.913	235.582	98	146	142	98	161	158
OSNOVNA REALIZACIJA	340.781	(26.630)	9.074.976	353.550	(35.079)	12.402.095	332.947	(32.719)	10.893.964	98	123	120	94	93	88
Strojne delavnice			6.754			8.583			4.462			66			52
Remontne delavnice			1.440			1.333			1.241			86			93
Vzdrževanje			798			322			498			62			155
Energetika			50.049			88.142			66.482			133			75
- el. energija	MWh	524.297	679				309.049		913	59		134			
- topla voda	Gcal	83.563	16.859				116.289		27.378	139		162			
- kisik	t	958	4.786				779		4.438	81		93			
- argon	t	480	14.405				561		18.520	117		129			
- dušik	t	56	343				50		347	89		101			
- vodik	kg	7.940	1.424				7.088		1.417	89		100			
- butan	t						505		11.218						
- para	t		11.553				1.870		1.176			117			
- plin.in vod.+del.	m3						428.131		1.075						
Transport			3.106			3.617			3.238			104			90
Ostale storitve			157.578			208.122			222.090			141			107
SK. ZUNANJA REALIZACIJA			9.294.701			12.712.214			11.191.975			120			88
Monter Dravograd	9.251	(37.740)	349.135	11.648	(43.675)	508.726	9.708	(40.602)	394.160	105	108	113	83	93	77
- od tega storitve				1.000			929						93		

VSI NOVATORJI IN IZUMITELJI NAJ BODO ČLANI DIATI JESENICE

Velikokrat se primeri, da marsikdo zamenjuje nazive in članstvo raznih strokovnih sekcij, društev in združenj predvsem zaradi podobnih kratic. Zato prihaja tudi do nejasnosti glede članjenja in članstva v teh društvih in strokovnih združenjih. Verjetno zato ne bo odveč, če ponovimo te kratice. V okviru združene fronte socialističnih sil imamo v občini Jesenice registrirana naslednja strokovna združenja tehnične smeri:

— DRGMIT Jesenice — Društvo rudarskih, geoloških in metalurških inženirjev in tehnikov Jesenice;

— DSIT Jesenice — Društvo strojnih inženirjev in tehnikov Jesenice; v okviru katerega delujeta še sekciji kemijskih in gradbenih inženirjev in tehnikov;

— DEIT Jesenice — Društvo elektrotehničnih inženirjev in tehnikov Jesenice.

Vsa ta društva so združena v ZIT Jesenice, to je v Zvezo inženirjev in tehnikov Jesenice.

Samostojno deluje še DVT Jesenice — Društvo za varilno tehniko Jesenice.

Na nivoju občine deluje še ZOTK Jesenice — Zveza organizacij za tehnično kulturo, ki združuje vse druge tehnične krožke, sekcije in klube po šolah in krajevnih skupnostih.

Član teh društev lahko postane vsak občan s podpisom pristopnice ali pristopne izjave in s tem prostovoljno prevzame pravice in dolžnosti, ki so opredeljene s statuti društev in organizacij. Vsak lahko deluje v več društvih in asociacijah.

Pogoj, da postane član DIATI Jesenice — Društva izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav, je vsaj ena priznana, ovrednotena in verificirana inovacija. Ni pa vsak novator avtomatično član DIATI, kakor se to večkrat narobe razlaga. Član postane šele, ko podpiše pristopnico za pristop k društvu. Zazeleno je sicer, da bi čimveč novatorjev postalo članov DIATI, vendar zaradi dolžnosti in pravic, ki jih član prevzame s pristopno prijavo, ne more biti to avtomatično, ampak na osnovi novatorjeve svobodne izbire in delovanja.

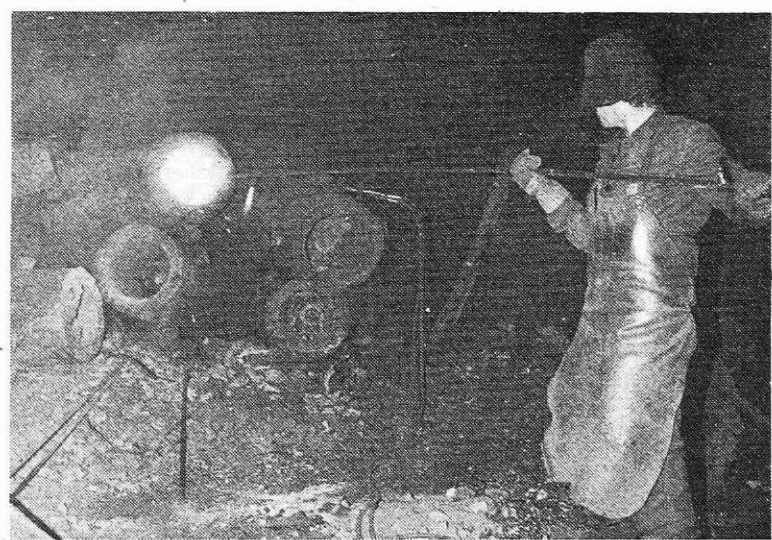
V upravnem odboru DIATI smo se zato odločili, da objavimo seznam registriranih članov društva zaradi dveh razlogov. Prvič, da širša okolica spozna naše tehnične ustvarjalce — novatorje in drugič, da bi se še kakšen novator odločil pristopiti v članstvo. Kdor želi dobiti pristopno izjavo, naj se obrne na: Saša Pibra, Ivanka Petrič ali Janeza Faletiča.

ČLANI DIATI:

Priimek in ime	del. št.	obrat
Franc Ambrožič, inž.	25101	02
Nikola Arbanas	26582	13
Janez Arh	80009	83
Rado Arh	05584	82
Jože Arh, dipl. inž.	80746	97
Jože Arh	80933	82
Franc Arnež	80011	83
Ivan Arnež	06673	35
Jože Avguštin	18266	82
Emil Azman, dipl. inž.	81220	97
Marjan Azman	01656	83
Zvonko Azman	81564	81
Ismet Babović	08447	30
Franc Bajt	80778	34
Branko Banko, inž.	81460	21
Božo Bartelj, dipl. inž.	81162	97
Janko Bauman	05536	02
Stane Begeš	81357	82
Jože Beguš	03542	82
Mitja Benedičič	81326	83
Vojko Bernard	20308	83
Franc Bernik	02953	97
Ivan Bernik	02937	82
Jože Bernik	10839	01
Ivan Berlot	00549	83
Jože Bertonec	81122	02
Sandi Bertonec, inž.	16317	02
Janez Biček	24824	34
Andjelko Blažević	06348	01
Vladimir Božič	10567	81
Alojz Bregant	80049	97
Albin Bregant	80049	97
Boris Bregant, dipl. inž.	80049	97
Janez Bregant	80049	97
Franc Brelih, dipl. inž.	81454	97
dr. Božidar Brudar, dipl. inž.	24775	97
Martin Brumat, dipl. inž.	80057	35
Janez Brulc	06107	81
Berti Brun	81239	81
Ivan Bucek	25696	01
Anton Burja	08110	81
Franci Burnik	03061	83
Niko Centek	81449	82
Franc Cerkovnik	29277	21
Zdenko Cund, inž.	80079	97
Ivo Cundrič, dipl. inž.	80976	97
Mitja Čebulj	81271	02
Stanko Čop, dipl. inž.	81331	35
Valentin Črv, dipl. inž.	17764	97
Marjan Demšar, dipl. inž.	81261	83
Anton Dežman	06082	82
Pavel Dimitrov	24773	82
Marko Dolanc	03445	81
Sašo Dolinar	80100	97
Rudolf Dolinšek	81203	01
Rudolf Dolinšek	10436	81
Jože Dovžan	81282	97
Viktor Dovžan	22220	97
Edo Drobnač	81192	82
Marjan Drolc	08082	82
Alojz Egart	24899	97
Stanislav Eniko	81348	82
Stanko Eržen	05552	81
Janez Faletič, inž.	23773	06
Alojz Fajfar		
Viljem Ferik		
Peter Finžgar		
Ciril Gaberček		
Milan Gartner		

Marjan Gašperin	81313	82
Matevž Gluhar	80829	35
Jože Gračner	81083	92
Vitimir Gričar, dipl. inž.	80871	18
Viljem Gorza	15901	02
Janko Grohar	80911	13
Stanislav Horvat	03594	35
Franc Hudolin	15582	83
Jože Hudolin	01500	82
Gregor Hudrič	26311	34
Branko Iskra	05507	92
Janez Iskra	25195	83
Roman Iskra	81507	21
Janez Jamar, dipl. inž.	81456	02
Karel Jančič	81491	01
Janko Jelovčan	29493	83
Jože Ješe	04119	13
Lado Jurčič	06186	89
Ivan Justin	81501	13
Venčeslav Justin	26609	89
Miro Kalan	28194	83
Drago Kalamar	80198	97
Avugst Karba, dipl. inž.	32456	97
Neda Karba, dipl. inž.	05339	83
Jože Kastelic	81597	83
Edvard Kavčič	80797	13
Ivan Kavčič	81391	32
Anton Kelvišar, dipl. inž.	06548	89
Peter Kisič	25178	97
Peter Kikelj	30804	82
Mitja Kersnik, inž.	09814	81
Peter Klemenc	06169	13
Jakob Klinar	81327	97
Peter Klobfutar	06162	13
Jože Knafelj	04093	82
Anton Koblar	01182	82
Karel Koblar	06120	32
Drago Koblar	23587	82
Karel Koblar	30755	97
Metka Koblar	80230	83
Stefan Koblar	80271	01
Ivan Kodrič	81200	32
Jože Kokalj	08063	82
Janez Komelj, dipl. inž.	81042	83
Srečko Korbar	80245	89
Anton Koselj, dipl. inž.	80250	13
Jože Košir	01739	06
Janez Kováč	81004	81
Rupert Kramar	01686	81
Marjan Kristan	01686	81
Albert Krmelj	01686	81
Jože Kus	01686	81
Dominik Kučina	29297	97
Franc Lah	04033	89
Daniel Langus, dipl. inž.	80790	87
Venčeslav Lapanje	08731	83
Dušan Lavtar	25576	83
Franc Legat	5646	02
Metod Ličof	19569	83
Vladimir Likovič	21447	81
Zlato Lipovšek	11098	81
Nazif Ljuta	81024	13
Igor Logar	80912	82
Ciril Lukan	27065	34
Jože Lužnik	02326	82
Vojko Mali	30938	82
Bogdan Marinkovski	23676	32
Aleksander Mandeljc, dipl. inž.	81212	11
Valetin Markež	81503	83
Branko Markizeti	22780	83
Janez Markovec	10439	81
Oto Markun	09712	81
Matko Medja	80961	82
Stane Mencinger, inž.	81075	37
Leon Mesarič, dipl. inž.	08871	83
Franc Mežan	01672	81
Ivan Mežnarc	81181	34
Srečko Mežnar, dipl. inž.	81573	11
Anton Miklič	20988	02
Anton Mlakar	80310	31
Florjan Mlakar	81114	82
Daniel Moric	81158	02
Marjan Mrak	24758	21
Peter Muhar, inž.	80999	97
Adi Mulej, dipl. inž.	80999	97
Franc Nečimer, dipl. inž.	80999	97
Branko Noč, dipl. inž.	80999	97
Zlatko Novak	81035	87
Avugst Novašak, dipl. inž.	29313	83
Janez Oblak	22592	83
Lovro Oblak	01684	82
Janez Odar	22388	82
Jože Odar	20327	82
Marija Okrožnik	80680	94
Franc Olah	09647	82
Bernard Olip	22222	02
Friderik Oman	80357	06
Jože Oswald, inž.	81587	89
Janez Otrin	19078	82
Pero Papič	29882	34
Franc Papler	10470	82
Jože Parte	03428	82
Jože Perne	03166	81
Mirko Petac	80377	82
Janez Peternel	80377	82
Ivanka Petrič	81639	97
Jože Pezdinik, dipl. inž.	29739	82
Janez Pikon, dipl. inž.	81516	83
Jože Pikon	02492	81
Mirko Pikon	08526	82
Jože Pintar	19990	82
Mihael Piščanec, dipl. inž.	81272	02
Vlado Podlipnik, inž.	81463	11
Franc Podlipnik, dipl. inž.	24931	21
France Podobnik	01657	81
Stanko Podobnik	09684	06
Matevž Podrekar, dipl. inž.	80872	97
Franc Poldi	11071	83
Franc Potokar	81734	02
Matiija Pretnar	27374	33
Valentin Pretnar	81322	97
Dušan Prešem, inž.	81001	31
Anton Preželj	03618	83
Božidar Pristavec, inž.	15794	83
Franc Pristov	06973	06
Valentin Pristov	81363	83
Ivan Pušavec	06359	18
Franc Radelj	05194	02
Mirko Rajčič	80857	11
Viktor Rakovec, inž.	80907	97
Avrelj Ravnik	29856	21
Bogdan Ravnik, dipl. inž.	81381	81
Jože Ravnik, inž.	00650	81
Franc Ravnikar	81544	97
Peter Ravnikar	81544	97
mag. Anton Razinger, dipl. inž.	81224	92
Borut Razinger, dipl. inž.	29019	89
Marjan Rekar	21301	81
Vladimir Repe	04928	94
Jože Resnik	80449	82
dr. Aleksander Rjazancev	81038	82
Vinko Rotar	81379	21
Vlado Rovar	81531	82
Janez Rozman, dipl. inž.	81364	82
Janez Rozman	06684	02
Jože Rožič	80468	97
Franc Seljak, inž.	81355	82
Vinko Seljak	81213	11
Vladimir Senčar, dipl. inž.	80671	83
Anton Sitar	24777	83
Ivan Slanin	03979	81
Vladimir Smagin	15229	82
Andrej Smolej	29150	92
Boris Smolej	18430	83
Janez Smolej	04537	06
Miha Smolej	80485	87
Viko Smolej	80485	87
Jakob Soklič, dipl. inž.	01991	18
Maks Sotler	20697	82
Jože Stare	80510	97
Bogdan Stocca, dipl. inž.	81113	97
Stane Stojan	80514	97
Anton Strajnar, inž.	20843	81
Bogomir Svetina	20840	81
Franc Svetina	01469	97
Franc Sušnik	15194	94
Stefan Ščerbic	24686	82
Dušan Šega	80537	01
Lado Šketa, inž.	80539	89
Jože Šlibar	20433	87
Miha Šlibar	26519	83
Ivan Šmid	24234	83
Branko Šorn	20971	83
Miran Šuler	81403	97
Janez Tancar	03080	36
Anton Tepina	09726	81
Franc Terseglav	81569	83
Srečko Thaler	30692	82
Marjan Trontelj	07435	82
Boris Truharčev	80585	02
Ivan Tušar	80587	36
Jože Ulčar	81525	32
Marjan Ulčar	06211	18
Mirko Urbar	81206	83
Matiija Urh, inž.	81189	89
Jože Ušeničnik	17600	02
Janez Vehar	06211	18
Cveto Velikajne	81206	83
Angel Vidmar	81189	89
Janez Vidmar	17600	02
Jože Vilman	06211	18
Jože Zajc	10980	94
Franc Zaveljina	22988	87
Anton Zevnik, dipl. inž.	80959	97
Jože Zidar	81358	18
Henrik Zupan, dipl. inž.	81478	02
Janez Zupan	80639	97
Jože Zupan	06658	82
Miroslav Zupan, inž.	80642	83
Viktor Žan	18660	82
Marko Žmitek	23833	82

Upravni odbor DIATI

V martinarni (Foto S. Kokalj)

NOVA PETTONSKA ELEKTRO OBLOČNA PEČ OBRATUJE

V ravenski železarni je 29. aprila 1982 odpovedal transformator stare elektro peči. Po tridesetih letih delovanja se je peč za vedno ustavila. Obratovati je začela 29. aprila 1952 ob 17. uri, prvega maja pa je bila odlična prva sarža. V tridesetih letih je ta pettonska električna peč izbruhala 243.452 ton jekla in zaposlila številne delavce — jeklarje.

V vsaki izmeni sta dva ali trije delavci ročno zmetali v peč po pet do šest ton starega železa, pa še precej legur, apna, jedavca. Topilec je moral z grebljico vleči žarečo žlindro iz peči, potiskati kopje za dovod kisika v talino, medtem ko mu je bleščeča svetloba zastirala pogled. Kolikokrat je zidarjem in vzdrževalcem žarelo pod podplati, ko so popravljali obzidavo sten ali oboka, da se le peč ne bi prehitro ohladila, pa še natančno in vestno so morali opraviti svoje delo.

Osnovni podatki stare peči: Peč je zgradilo zagrebško podjetje Rade Končar, imela je kapaciteto pet ton in moč transformatorja 4,5 MVA. Poprečna sarža je bila težka 5.800 kg, električne energije pa so porabili poprečno 748 kWh/tono. Na tono izdelanega jekla so porabili 5.700 kg elektrod.

Nova 5-tonska elektro obločna peč je bila načrtovana v srednjeročnem programu razvoja železarne Ravne v letih 1975—1980, realizirana pa je bila v letu 1982. Zgrajena je bila zaradi dotrajanosti stare peči. Peč so postavili poleg stare, v primerjavi z njo pa ima naslednje prednosti:

— pomični obok, ki omogoča zakladanje s kosaro,
— skrajšanje časa izdelave sarže za 50 minut oziroma 21 %, kar je omogočilo povečanje proizvodnje in prihranek električne energije.

V OKTOBRU SKORAJ DVA MILIJONA INOVAČIJSKIH PRIHRANKOV

(Nadaljevanje s 1. strani)

govanje je potreben določen prostor, zato manipulatorje prepeljejo prek ležajnih ohišij na pogonski strani. Manipulatorje je možno prepeljati preko ležajnih ohišij, če so izvlačene štiri zagozde. Teža vsake zagozde je 200 kg. Do sedaj so zagozde izvlačili štiri ključavničarji z dvema dviziloma drogova. Obremenitev posameznika je presegla dovoljeno mejo, zlasti če je prišlo do nesinhroniziranega dviga. Pri delavcih se je pojavljal odpor do tega dela, obstajale pa so možnosti poškodbe hrbtenice.

Avtorja predloga sta ta problem rešila z namestitvijo verižnih dvigal, tako da sedaj zagozde lahko brez napora dviga en sam delavec. S tem so se zelo izboljšali delovni pogoji vzdrževalcev.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Avtorjema Zdenku Cundu in Marku Žmitku je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za spremeni način ognjevarne obzidave na krožni in potisni peči. Ogrevne peči v valjarni debele pločevine so bile v preteklosti obzidane z velikim številom specialnih formatov ognjevarnih opek. Te opeke imajo zelo visoko ceno, dolge dobavne roke in visoke stroške skladiščenja. Zaradi težav na tržišču z ognjevarnim materialom se našteje postavke v zadnjem času še povečujejo. Z uporabo standardnih formatov, stare opeke in monolitno obzidavo je avtorjema uspelo zmanjšati stroške obzidave in odvisnost od dobaviteljev.

Odbor za gospodarstvo je obravnaval idejni predlog avtorjev Avrelja Ravnika in Jakoba Sranca štev. 2677 »gorilnik za sušenje peči po remon-tih« in ugotovil, da je ta predlog izredno kompliciran. Zato je samo prijavo zavrnil, zadolžil pa asistenta za delovne naprave, da reši ta problem na enostavnejši način do naslednjega remonta.

Odbor za gospodarstvo je obravnaval tudi prijavo štev. 2597 »rešitev problematike oz. težav pri obratovanju krožne peči v valjarni debele pločevine« avtorjev Janeza Breganta in Daniela Črva in se strinjal s poročilom strokovne komisije, da delo, ki sta ga opravila avtorja, ne more biti tehnična izboljšava. Odbor je menil, da je bila komisija sestavljena iz priznanih strokovnjakov na področju ogrevanja in je zato njeno poročilo v celoti sprejel.

Na isti seji je odbor za gospodarstvo obravnaval tudi dve idejni rešitvi za napravo za brušenje pločevine avtorjev Janeza Peternela in Janka Bernika. Odbor je na predlog komisije za inovacije sprejel sklep, da se v skladu z objavljenim razpisom o idejni rešitvi nagradi z enkratno nagrado, realizira pa se predlog Janka Bernika.

</

POJAV DOMOBRANSTVA IN NJIHOVE PRVE POSTOJANKE NA GORENJSKEM

Odlomek iz knjige Kokrški odred

Vse te premestitve, menjave funkcij, nova imenovanja, politična vzgoja moštva, odpošiljanje novincev v brigade so sodile k prilaganju odreda novim razmeram.

Odred pa je drugim enotam moral odstopiti tudi nekaj izkušenih ljudi. Tako je v Škofjeloški odred za operativnega oficirja odšel dotodanji referent za kadre Mirko Lakota-Triglavski, v štab 9. korpusa pa sta bila poklicana daktilografka Nuša Klasek-Dvoržak ter vojni dopisnik in kronist Milan Medvešek-Drago. Na njegovo mesto je bil še v septembru imenovan Mitja Valenčič-Sonec.

Tako je novi Kokrški odred dosti uspešno začel izvajati svoje naloge, le pri razkrivanju in uničevanju domobranstva ni bilo uspehov.

NADALJNJE VEČANJE, UTRJEVANJE IN AKTIVIRANJE ODREDA

Odred ustanovi
še tretji bataljon

Kokrški odred je imel v začetku oktobra 1944 v svojih vrstah 610 ljudi, ki pa niso bili vsi oboroženi. To tudi ni čudno, saj je bil odred predvsem mobilizacijska enota. Toda z dvema bataljonoma in z minersko četo ni bilo mogoče obvladovati vsega ozemlja.

Treba je bilo čimprej sestaviti kakšno novo enoto in jo poslati v okoliš 2. bataljona, ki je deloval pod Storičevim in Kravčevim; to toliko bolj, ker so pod enotnim domobranskim poveljstvom, ki je bilo v Kranju, na območju Kranj-Kamnik-Trzin že v septembru obstajale domobranske postojanke v Kranju, v Predosljah, v Domžalah, v Kamniku, v Vodicah, v Lahovčah, v Cerkljah, v Voklem, pa še v Lescah, potem pa še tiste na desnem bregu Save.

Poročilo okrožnega odbora OF Kranj z dne 1. 10. 1944, ki podrobno obdeluje razmere v posameznih okrajih tega okrožja, to je predvsem na vzhodnem operativnem ozemlju Kokrškega odreda, pravi, da je bilo samo v senčurskem okraju (III. okraj) konec septembra sedem sovražnikovih postojank s približno 750 močmi. Poleg tega so prihajali v ta kraj tudi iz sosednjih petih postojank, tako da je število vseh, ki se zaganjajo sem, preko 1100, od katerih je ca. 500 švabomorcev. Tako so namreč ljudje tedaj imenovali domobranci. Ti so res stalno nadzirali ceste Cerklje-Visoko, Visoko-Senčur, Senčur-Kranj, Visoko-Hotomaže-Cerklje, to je tik pod strminami Kravca. O razmerah v okraju Naklo (IV. okraj) poročilo pravi, da je prebivalstvo na splošno naklonjeno narodnoosvobodilnemu gibanju, a da domobranci izvajajo svojo propagando in miting pred cerkvami. Njihov bes je usmerjen predvsem na politične aktiviste, ki jih imenujejo »korenine pri drevesu OF«. Nato poročilo ugotavlja, da ljudstvo nerado prisostvuje takim prireditvam.

Vse gostejše domobranske postojanke na tem območju so poročile, da je bilo od početka do srede oktobra 1944 samo med Cerkljami in

Domžalami ubitih ali ujetih 78 pripadnikov osvobodilnega gibanja. To so bili predvsem politični delavci OF, posamezni borci in kurirji, ki so sami ali po dva križarili pod Kravcem. Poleg tega so domobranci vsak dan aretirali sodelavce in simpatizirje osvobodilnega gibanja.

Politično in vojaško partizansko delovanje sicer tudi ni čisto izostalo, toda uspehov ni bilo. V takih razmerah je bilo tudi sodelovanje med Kokrškim odredom in političnim vodstvom kranjskega okrožja le občasno in neučinkovito.

Da bi to sodelovanje izboljšali, je bil na pobudo OBKOM za Gorenjsko sprejet sklep, da se je treba bolj izogibati raznim pomanjkljivostim, oportunističnim in celo nasprotjem. Treba je izboljšati odnose med vojsko in terenom. Zaradi tega je bilo dogovorjeno, da bodo taborišči odrednega štaba in okrožnega komiteja postavili čim bližje skupaj.

Zanimivo je, da je prav tedaj, natančno 1. oktobra 1944, komandant SS in policije v 18. vojaškem okrožju v imenu »štaba za boj proti bandam«, kot so imenovali to poveljstvo, podrejenim zaupno tožil, da njegovi oficirji »ne kažejo pripravljenosti za boj«. Tedaj je usem oficirjem zapovedal, da brez odobrenja nihče ne sme iz svoje garnizije, da morajo biti skromni itd. Posebej je poudaril, da je treba k domobrancem prebegle partizane neprestano vzgajati v protipartizanskem in protikomunističnem duhu. Poseben poziv je nastopil tudi na oficirje, ki so delovali v vrstah »Slovenskega domobranstva«. Naročil jim je, naj s svojim zgledom »dostojno reprezentirajo nacional-socialističnega borca in naj se povezujejo z moštvom Slovenskega domobranstva«, ki bo vanje imelo zaupanje.

Aktivni pa niso bili le domobranci, temveč tudi četniški organizatorji. Tudi ti so menili, da na Gorenjskem končno prihaja njihov čas. Prav na operativno območje Kokrškega odreda je na jesen 1944 prihajal tako imenovani »Gorenjski četniški odred«, zato nekaj besed o njem.

Z njegovega poveljnika je bil najprej postavljen Milko Pirih, tedaj poveljnik domobranske postojanke v Dravljah in tudi črnorokec, za njim pa kapetan Franc Jerebič. Oba sta bila aktivna oficirja bivše kraljeve vojske.

Z »Gorenjskim četniškim odredom« je šel na pot proti Dolomitov tudi »Dolenjski četniški odred«, ki mu je poveljeval Janez Marn-Črtomir. V Dolomitih pa se je tedaj začel tudi »Notranjski četniški odred«, Gorenjski in Dolenjski četniški odred sta sicer skupno štela le dobrih 60 moč, vojakov, oficirjev in zagnanih kurator, bila pa naj bi jedro novih četniških borcev. Zaradi tega je bila to nevarna družina. Oba odreda je vodil podpolkovnik Mirko Bitenc.

Četniki naj bi na tem pohodu sodelovali z dolomitskimi domobranci, oboji pa z nemško bojno skupino

»Schmitz« v napadih na Prešernovo in Vojkovo brigado ter na Dolomitski odred. Tako združeni naj bi partizansko glavino začeli obkoljevati 14. septembra 1944, in sicer na prostoru Ledine-Vrsnik-Zirovski vrh. Že pred začetkom napada pa so četniki, ki so se v Dolomitih čutili dokaj varne, skupaj z domobranci iz Voharj, Sentjošta, Rovt in Treh kraljev 13. septembra vpadli v Žiri.

Najprej so pobrali za talce okoli 40 domačinov. Vmes so popivali, brskali po hišah, streljali v zrak in pod noge ljudem, potem pa je na silo zbranim ljudem govoril Mirko Bitenc. Med govorom jim je neprestano grozil. Zagal je, da bo »Žiri že v kratkem zasedla jugoslovanska partizanska vojska in izgnala vse partizanske somišljenike. Saj je znano, da ste Žirovci na splošno naklonjeni partizanom. Tu bomo enkrat za vselej naredili red in ob prihodu bomo vselej postrelili nekaj ljudi!«

Prebivalci žirovske kotline so bili res partizanski in zato že dolgo trn v peti tako domobrancem kot četnikom.

Bitencere grožnje o pobijanju so začeli takoj izpolnjevati. Talce so sicer spustili, zato pa so zgrabili priljubljenega 42-letnega dr. Ernesta Demšarja, očeta dveh otrok, Terezijo Kopač, 37-letno mater štirih otrok iz Žirovskega vrha, in 22-letno Marjanco Jereb z Brekove pri Žireh, obe partizanski sodelavki. Tem trem so pridružili še ujeta partizana: 34-letnega Jožeta Jereba in 19-letnega Franca Paplerja. Vseh pet so ob poti proti Goropekam zahrbito pobili. Zasliševal in obsodil jih je sam poveljnik Mirko Bitenc, ki je vsako jutro — da bi bila hinavščina še večja — šel k spovedi in k obhajilu. Tako so četniško-domobranske enote tudi v Žireh za seboj puščale grozo, kri, nasilje.

Brigade 31. divizije so četnike prvič napadle 23. septembra 1944 blizu Sentjošta, vendar »Gorenjski četniški odred« ni bil uničen. Konec septembra so jih spet napadle, vendar pravega uspeha tudi to pot ni bilo.

Grožljivi četniško-domobranski vpadi v Žiri in v okolico pa je med četniškimi pristaši v Kranju kaj spodbudno odjeknil.

Franc Slapar, vodja četniške obveščevalne službe v Kranju in stak kranjskega šefa gestapa, ter njegov sodelavec, se znani Janko Marinšek s Kokrice, sta zdaj sprožila akcijo, naj bi čimprej Gorenjcem stopilo v »Gorenjski četniški odred«, se pravi v »ilegalno«. Najbolj goreča skupina desetih s Francem Slaparjem na čelu se je zbrala v neki hiši v Voklem. Med njimi sta bila tudi brata Mirko in Drago Srakar, pa Srakarjev svak Roman Bat, dalje še Slavko Gros in Dantelj Velikonja. Skupina, ki jo je vodil Janko Marinšek, je odšla nasproti »Gorenjskemu četniškemu odredu« vse do Polhograjskih Dolomitov. Prišli so v Sentjošt, kjer so izdelali načrt za odhod na Gorenjsko. Poleg poveljnika Mirka Bitenca so načrt pohoda na Gorenjsko pripravljali še drugi vplivni domobransko-četniški organizatorji. Najvidnejša med njimi sta bila vsekakor dr. Albin Smajd in kaplan Andrej Križman, oboji pa iz osrednjega vodstva SLS.

Voditelji so ugotavljali, kje bi bil teren zanje najugodnejši. Kaplan Andrej Križman, doma na Mlaki pri Komendi, Franc Slapar in Janko Marinšek so navijali za okolico Cerklj.

(SE NADALJUJE)

V očeh so se zaznavali dvomi, kadar se je bilo treba ukvarjati s parolami o nemški zmagi, o obljubljenem firerjevem čudežnem orožju, o radijskih poročilih, v katerih je stalno govora o strateškem umikanju rajhovskih meja.

Nikdar pa ni pomenilo zunanje dogajanje vsega za mladince. Življenje se je kljub vojnim razmeram vsak dan na novo odpiralo mladim glavam in srcem.

Zdaj je bila doba za marsikoga, da je govoril o ljubezenskih pi-smih, ki jih dobiva od svoje dečle. Grupenfirerjev prijatelj v tretjem letniku, prijazen črnolast fant s sigurnim nastopom in po Knigge — knji-gi olikan kot prav izkušen človek, pa je hodil kar očitno mimo doma s svojo črnolasto na sprehod. Bila je v mestu doma, so vedeli radoved-neži. Hči nekega domačina, ki je »rajhovsko evropsko ordningo«. Dru-gi pa so občudovali srečneža in se potihem čudili:

Kaj pa tedaj, če je kakšna špijonka in se samo dela tako?!

Za podkrepitev takih sumničenj so navajali kriminalke in prebra-ne romane o špionih.

Zdravku sta se črnolasec in črnolaska dopadla. Ona pa je govorila nemško z močnim akcentom. To je čul mimogrede.

Kako sta se sprehajala kot pravcata zaljubljenca v ljubezenskem filmu!

Z dopustom za dijake so tudi v drugem letniku nadaljevali. Bilo je tudi tako, da so te, če si se pri izpraševanjih zelo dobro odrezal in se k

VALENTIN POLANŠEK

50

ROMAN

KRIŽ S KRIŽI

tem prostovoljno javil, kdaj nagradili z dopustom: tri dni! Samo, da si zaradi značnih alarmov porabil cel dan za vožnjo na eno stran in prav tako obratno in si potem takem bil le en dan doma. Zadostovalo je pa le. Za odsotne dneve si dobil pri domski upravi kartne odrezke. Prav za te so se dijaki pehali. Bile so prave dopustniške karte kot jih dobivajo vojski dopustniki in imajo veljavo neomejeno, ne tako kot navadni kartni odrezki za civiliste za vsak teden sproti. Na tak način si prišel do rezervnih živiliških kart. Najedel si se pri Starem Majarju na Adolf Hitler Platzu v Krainburgu in med potjo, če je bil čas, pri Teger birtu v Klagenfurtu.

V drugi polovici prejšnjega šolskega leta se je v domu na vsem lepem pojavila Zdravkova mama.

Dijak je prihitel pravkar iz spalnice v prvem nadstropju. Tako se je zaval, da ni vedel, kako je zagostolel po domače.

Ona je bila, ki ga je zaustavila:

— Ali smeva tako glasno slovensko govoriti?

Počakaj!

— Saj bom čisto rahlo igra! prosi dijak. Opazil je simpatijo ne samo na Tonetovem obrazu, ampak tudi v ženinih očeh.

Tone je postal za trenutek, nato stopil v stanovanje in se pri prirvnil s ključmi.

— Pojdi noter!

Tako se je za dijaka začelo obetajoče obdobje napredovanja na klavirju. Hišnik mu je ali vnaprej izdal, kdaj bo najbolj varno spet pri-ti, ali pa ga je v kakšnem odmoru ujel v bližini telovadnice in mu pose-petal, če je popoldne vse v redu.

Nihče ni vedel, da je tudi pri snailkah Tone poskrbel za molčan-je. Dijak pa je v tiskal svoje klavirske note za srajco ali hlače in prihajal k svojem najljubšemu početju.

Če je tako naneslo, da Toneta ni bilo doma, je bila njegova čedna soproga na tekočem in vse se je dobro izteklo.

V domu so bili trije pianini dijakom na razpolago, kakor so bile skupine porazdeljene za vadbeno uro posameznika, a vsi so bili prvič stalno zasedeni, drugi niso imeli takega glasu kot glasbilo v 3. a raz-redu. Seveda je bilo v šoli še več klavirjev. Najboljši koncertni klavir pa je stal v glasbeni sobi profesorice Irmgard. Samo enkrat je malo pritisnil nekaj akordov na njem, preden se je začela ura. V razredu so bili še drugi, ki bi radi preizkusili svoj glasbeni komad. Karli Ponta je bil nedvomno prvak. Kako nadarjen mladenič! Če je pripovedoval, da ima tudi doma v Lienzu pianino, se je dijaku zdelo, kot bi nekdo govoril o bajnem svetu čudovite pravljice, ki je zanj žal neresničen.

V tistih razburljivih dneh s padcem italijanskega fašizma je dobil dijak po dolgem času spet vojaško pošto od bratranca Jozeja, ki je služil RAD nekeje na Francoskem. Nekajkrat sta si dopisovala, pa — je dijak izvedel, da ob gotovih prilikah tam, kjer je Jozej, dobijo še zape-sne ure. Če imaš srečo? V določenih krogih je bilo znano, da marsikdo pač vedno zna izvohljati, kje se dobi kaka redkost. To pa je bila tista strogo prepovedana »črna borza«, zaradi katere si postal pri priči »folkssedling številka 1« in si se že znašel za zapahi.

Tako se je dijak zbal za bratranca Jozeja. Menda ne bo kaj poč-njal, da »ga šapnejo« (kot se je skozi roko reklo, da te je prišla kripo ali gestapo).

Tudi boter Mihej so pisali s fronte. Kje da so? Tega nisi mogel uganiti. Pa tudi prepovedano je bilo za vojake, da podrobno opisujejo svojo vojaško edinico in frontni položaj. Vojaška pošta je bila oprem-ljena s številkami in človek je bil razosebljen v uniformi.

(SE NADALJUJE)

MIHA KLINAR

16

TANGENTE OB BOROVI ROMANU »ODLOŽENI«

(IZPISI IZ DNEVNIKA)

Stokrat preklet, ki nam svobodo kratiš!
Po krvi se duhte vasi požgane
kot črne in v nebo vpajoče rane.

Krivičnik, ki se s požigalci bratiš,
ne čudi se nekoč, če zgodovina
z morilci vpiše, te na stran zločina.

Krivičnik je bila seveda anglo-ameriška vojna uprava v coni A kot izvrševalka politike svojih vlad, ki nista bili naklonje-ni »komunistični« Jugoslaviji. Zato se je tudi v coni A ZVU »po-bratila« z italijanskimi reakcionarnimi silami, združenimi v CLN (Comitato liberazione nazionale), ki pa so tvorile manj-sino, ker jim je italijanski proletariat v Trstu, Trzinu in drugod v enotnih sindikatih in v italijansko-slovenski protifašistični uniji pokazal hrbet in terjal združitev Julijske krajine z Jugo-slavijo, v kateri bi bil Trst samostojna federalna republika.

Zavezniki vojaški upravi so bili v tem času dobrodošli tu-di italijanski in slovenski medvojni fašistični in nacistični ko-laboracionisti, ne glede na to, da so jih nekaj tisoč res izročili Jugoslaviji, druge pa so enostavno sprejeli v svojo službo kot jugoslovanske politične emigrante. Sicer pa smo tako »brat-ranje« s kolaboracionisti s strani zahodnih zaveznikov zaslušli že v zadnjih mesecih vojne po njihovem izkrcanju v Grčiji, ki so jo pravzaprav osvobodili grški partizani sami in se tudi po-

tem edini spoprijemali z Nemci, umikajočimi se iz Grčije v Al-banijo in Jugoslavijo, kar je pomenilo potem dodatno vojno breme za našo narodnoosvobodilno vojsko.

Zahodnozaveznike vojaške sile so namenoma pustile kr-aveti partizanske enote vseh treh balkanskih držav, ki so do-živele fašistično okupacijo. Niso sledile umikajočim se nem-skim enotam, marveč so začele pravo vojno proti grškim parti-zanom in njihovi osvobodilni politični organizaciji in se s tem dejanjem pravzaprav že zapisale v knjigo zgodovine prvič v drugi svetovni vojni skupaj z grškimi kolaboracionisti in reak-cijo na stran zločina.

Britanski vojaški obračun z narodnoosvobodilno vojsko Grčije ELAS (Ehnikos Apelevtherotikos Stratos) nas je že pred koncem vojne navdal z nezaupanjem do zahodnih zave-znikov. ELAS je bila vojska, ustanovljena leta 1941 po sklepu Narodnoosvobodilne fronte Grčije EAM (Ethniko Apelevthero-tiko Metopo), ki je na pobudo Komunistične partije Grčije združevala grške demokratične stranke v boju proti fašističnim okupatorjem: Italijanom, Nemcem in Bolgarom, po letu 1943 pa proti Nemcem in Bolgarom, v drugi polovici leta 1944, ko je ob prihodu rdeče armade prišla v Bolgarijo na oblast do-movinska fronta in popeljala Bolgarijo v boj proti Nemcem, pa proti enotam nemške Löhrove armade — oziroma armad sku-pine E. Levo krilo armad te skupine je bilo v Grčiji. Ko se je »rdeča armada« s svojimi ofenzivnimi akcijami približala vzhod-nim mejam Jugoslavije, je nemško vrhovno poveljstvo skušalo združiti armade skupine E z armadami skupine F in jih vreči v boj proti prodirajočim sovjetskimi armadam. Toda to spojitve je preprečila osvoboditev Beograda 20. oktobra 1944 s strani naše narodnoosvobodilne vojske in sovjetskih motoriziranih enot.

Z osvoboditvijo Beograda (pozicijam po Dedičju, Tito, CZ 1953, str. 532—534) si je »narodnoosvobodilna vojska Jugo-slavije« odprla pot za nadaljnje napredovanje proti zahodu skozi Backo, Srem in vzhodno Bosno, sovjetskim silam pa sta bila za napredovanje skozi Madžarsko in proti Avstriji za-ramenovana levo krilo in bok.

Presekana (nemška) armadna skupina »Srbija« je po pora-zu, ki jo je zadet že pred padcem Beograda v bojih s prvo ar-madno skupino NOVJ v Sumadiji in delom 63. sovjetskega korpusa v vzhodni Srbiji, bila vržena deloma proti Beogradu, kjer je bila od 18. do 20. oktobra 1944 jugovzhodno od mesta popolnoma uničena, ne da bi se ji posrečilo priti v sestav sku-pine nemških armad F, drugi, slabši del pa je le prešel v se-stav armad E pri Kraljevu.

Desno krilo nemške skupine armad E je bilo po padcu Beograda v Sremu, levo krilo skupine E armad, ki se je umika-lo iz Grčije skozi Makedonijo, pa je bilo daleč od Beograda, popolnoma ločeno v dolini reke Ibar.

Se dokler se je pripravljala beogradska operacija, so enote narodnoosvobodilne vojske v Makedoniji skupno z enotami prve in četrte bolgarske armade začele boj za osvoboditev Ma-kedonije od nemške skupine armad E (4., 11., 22., 41. in 102. di-vizije, bojne (albanske fašistične) skupine Skenderbeg, kakih 40 samostojnih bataljonov in 100 topov), ki se je umikala iz Grčije po Vardarski dolini. Do sredine novembra je bila osvo-bojena vsa Makedonija.

Zaradi neugodnega razvoja situacije v vzhodni Srbiji pri armadni skupini »Srbija« in odpora 13. korpusa NOVJ v Grde-lski soteski ter sprico nastopa druge bolgarske armade v doli-ni Nisave nemška skupina armad E ni mogla nadaljevati svo-jega umika iz Makedonije po dolini Morave, temveč je bila prisiljena, da se je umikala skozi kačaniško sotesko in dalje čez Kosovo po dolini reke Ibar proti Beogradu.

Ko pa so jo v tej situaciji prihiteli dogodki v Srbiji, je bila prisiljena, da se je umikala dalje iz Srbije po dolini Zahodne Morave in Cetine proti Drini, kjer se je nameravala po preho-du čez Drino v vzhodni Bosni združiti z desnim krilom skupi-ne armad F na sremskem bojišču.

Da bi nadomestila izgubljeni čas pri umiku čez Makedo-nijo in Kosovo je skupina armad E poskušala potegniti svoj 21. armadni korpus iz Albanije čez Črno goro in Hercegovino v Bosno, pohitela s svojimi premiki ter se združila s skupino ar-mad F, da bi z njo sodelovala pri usodnih, zaključnih in odlo-čitnih operacijah pri obrambi nemškega Reicha.

NOVICE IZ RADOVLJSKE OBČINE

Izvršni svet OS Radovljica je na 23. seji 2. novembra obravnaval poročilo komiteja za družbeno planiranje in gospodarstvo o sprejetju aneksa k dogovoru o temeljnih plana občine Radovljica za obdobje 1981-1985, ki ga je v roku podpisalo okoli 84 % vseh udeležencev. Razpravljali so o osnutku resolucije o družbeno-ekonomski politiki in razvoju občine Radovljica za leto 1983. Sprejeli so sklep o razveljavitvi odredbe o pošiljanju cenikov za posamezne proizvode in storitve v potrditev občinski skupnosti za cene.

Sklepne vaje letošnje akcije NNNP so bile v radovljski občini v krajevnih skupnostih Radovljica, Bled, Lesce in Kropa v soboto, 30. oktobra. Se na predvečer so na območju celotne občine v vseh naseljih preiskovali enourni ukrep zatemenjevanja, ki je razmeroma dobro uspel. V sobotni vaji pod predpostavko zračnega napada in požara so sodelovale v naštetih krajevnih skupnostih tudi posebne enote civilne zaštite, narodne zaštite, občani in šolska mladina. Sekretariat akcije NNNP pri OK SZDL Radovljica bo podal občinsko analizo sklepne vaje in z ugotovitvami seznanil vse krajevne organizacije SZDL in svete KS.

Predsedstvo občinske konference SZDL Radovljica je na 32. seji 2. novembra sprejelo stališča v zvezi z organizacijo male šole, o kateri so govorili na KK SZDL v KS Stara Fužina, Ribno in Bohinjska Bistrica. Potrdili so več predlogov sklepov, ki jih je posredoval v potrditev koordinacijski odbor za družbene organizacije in društva ter svet za informiranje pri OK SZDL. Sprejeli so sklep o pričetku javne razprave o programih RTV Ljubljana za leto 1983. Razen tega so na seji obravnavali in sprejeli stališča o gradivu za zasedanje družbenopolitičnega zbora občinske skupščine. Dogovorili so se tudi o pripravi na sklic programske seje OK SZDL Radovljica, ki bo predvidoma 15. decembra.

Predsedstvo občinskega sveta ZSS Radovljica je na peti seji 4. novembra razpravljalo in sprejelo stališča o ocenah devetmesečnega gospodarjenja v občini. Sprejelo je operativni program dela do konca leta 1982. Ocenili so razmere in stanja v osnovnih organizacijah sindikata v združenem delu in v zvezi z zadnjimi varčevalnimi in stabilizacijskimi ukrepi ZIS. Dogovorili so se o pomiku začetka delovnega časa od šeste na osmo uro zjutraj za delovne skupnosti in OZD, ki delajo v eni izmeni. Kritično so presodili tudi preskrbo prebivalstva v občini in sprejeli več priporočil za odpravljanje preskrbovalne stiske.

Drugo sejo novega predsedstva in sekretariata OK ZSMS Radovljica 5. novembra so posvetili predvsem obravnavanju izhodišč za izvajanje stabilizacije in zadnjih ukrepov ZIS in skupščine SFRJ v luči zunanje politične položaja v svetu. O tem je spregovoril na seji sekretar OK ZK Radovljica Branko Čop. Spregovorili so tudi o tekočih organizacijskih nalogah, ki izhajajo iz letnega programa OK ZSMS Radovljica in njenih organov, sprejetega na oktobrski volilno-programski seji. Opravili so tudi konstituiranje 12 komisij in drugih organov OK ZSMS.

V preteklem tednu so se zvrstili prvi sestanki novoizvoljenih komisij OK ZSMS Radovljica. Med drugim se je sešel center za mladinske delovne akcije, ki je sprejel program za prostovoljno delo v letu 1983. Center za obveščanje in propagando je ocenil možnosti informiranja v osnovnih organizacijah ZSMS ter pripravil program centra pri urešičevanju sklepov 11. kongresa ZSMS na področju informiranja.

Prejšnji teden je bila na obisku v gozdarsko-kmetijski zadruzi Srednja vas v Bohinju delovna skupina občinskega komiteja ZK Radovljica. S predstavniki poslovnih in samoupravnih organov ter DPO se je skupina pogovarjala o poslovanju zadruge, uveljavljanju in delovanju samoupravljanja ter delitve dohodka. O ugotovitvah z obiska bo skupina poročala občinskemu komiteju ZK na prihodnji seji.

Konec oktobra so se mudili na Gorenjskem člani koordinacijskega odbora za organizacijo vlaka bratstva in enotnosti iz Srbije in Slovenije. Obiskali so tudi radovljsko občino, kjer so si ogledali muzej in grobišče talcev ter Elan v Begunjah, Radovljico in Bled.

Na prvi seji novoizvoljenega 18-članskega koordinacijskega odbora za družbeno varčevanje pri OK SZDL Radovljica so spregovorili o vlogi, namenu in neposrednih nalogah odbora ter sprejeli delovni program. Odbor bo neposredno spodbujal posamične in skupne dejavnosti, usklajeval in mobiliziral ter usmerjal družbenopolitične in društvene organizacije ter druge nosilce varčevalnih ukrepov. S široko politično in vzgojno dejavnostjo ter informiranjem bo spodbujal ljudi, da bo varčevanje postalo navada in način našega življenja.

Na tretji skupni seji zbora uporabnikov in zbora izvajalcev Telesnokulturne skupnosti Radovljica konec oktobra so delegati potrdili predlog valorizacije programa skupnosti in razdelitve sredstev. Sprejeli so predlog prispevne stopnje za telesno kulturo do konca leta 1982 in aneks k samoupravnemu sporazumu TKS za obdobje 1981-1985. Sprejeli pa so tudi aneks k dogovoru o temeljnih plana občine Radovljica za srednjeročno obdobje in samoupravni sporazum o ustanovitvi posebnega sodišča združenega dela za področje telesne kulture.

Koordinacijski odbor občinske zdravstvene skupnosti Radovljica je prejšnji teden obravnaval gradivo za sejo medobčinske zdravstvene skupnosti za Gorenjsko, informacijo o pogojih izvajanja programa zdravstvenega varstva v občini Radovljica za leto 1982, samoupravni sporazum o skupnih osnovah medsebojnega sodelovanja in razmejitvi nalog med zdravstvenimi in skupnostni socialnega skrbstva. Pregledali so program in finančni načrt občinskega odbora Rdečega križa za leto 1982, seznanili so se s povečanimi cenami oskrbnega dne zavoda za letovanje Kranj, in sprejeli tudi več kadrovskih predlogov.

Po sklepu izvršnega sveta OS Radovljica je iniciativni odbor za ustanovitev občinske SIS za ceste razposlal v oktobru vsem OZD in KS ter DPO v javno razpravo predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi te skupnosti. Razprava je bila sklenjena 30. oktobra. Sočasno je OK SZDL Radovljica dala pobudo za pričetek postopkov evidentiranja delegatov SIS za ceste preko krajevnih organizacij SZDL.

V republiškem izobraževalnem centru v Radovljici so bili 29. oktobra ter 2. in 3. novembra posveti predsednikov osnovnih organizacij in konferenc osnovnih organizacij sindikata, ki jih je sklical predsednik občinskega sveta ZSS Vlado Silič. Beseda je tekla o najpomembnejših nalogah sindikata po 10. kongresu ZSS in o sedanjem zaostrenem gospodarskem položaju ter ukrepih Zveznega izvršnega sveta. Posebno pozornost so posvetili tudi preskrbi prebivalstva, varčevanju, spremembi delovnega časa, pripravi planskih dokumentov za leto 1983, razpravi o devetmesečnem poslovanju, delitvi po delu, samoupravnemu delavski kontroli in organizacijskim vprašanjem delovanja sindikatov v OZD.

Predsedstvo OK SZDL Radovljica je na oktobrski seji na predlog vseh občinskih DPO imenovalo za predsednika koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri predsedstvu OK SZDL Jožeta Meršola, za predsednika koordinacijskega odbora za varčevanje Janka Rozmana in za predsednika koordinacijskega odbora za družbeno-ekonomske odnose v stanovanjskem gospodarstvu Marjana Vrabca. Za delegata SZDL v družbenem svetu za družbenopolitični sistem je imenovalo Mira

Birka, v družbeni svet za ekonomski razvoj in planiranje Stanke Slivnika in za družbeni svet za prostorski razvoj Jožeta Ostermana.

V vseh krajevnih in osnovnih organizacijah ZRVS v radovljski občini bo občinska konferenca ZRVS organizirala v času od 8. novembra do 8. decembra 1982 predavanja za svoje člane. Na programu letošnjih predavanj so teme o varnostnem položaju SFRJ in SR Slovenije, o osnovnih značilnostih mednarodnega vojaško političnega položaja v svetu in o oblikovanju blagovnih rezerv v miru za primer vojne ter drugih nesreč in kriznih obdobjih.

Med obiskom v Sloveniji je obiskal radovljsko občino v oktobru poveljnik teritorialne obrambe kraljevine Nizozemske, general-major C.E. Cohen z delegacijo kot gost republiškega sekretariata za ljudsko obrambo SRS. Poleg vaje pripadnikov teritorialnih enot in civilne zaštite si je ogledal tudi tovarno Elan v Begunjah, kjer so mu podarili par tekaških smuč.

Občinska gasilska zveza Radovljica je v sodelovanju s SIS za požarno varnost organizirala ob zaključku meseca varstva pred požarom osrednjo občinsko proslavo. Bila je v soboto, 30. oktobra, v Sindikalnem domu v Kropi. V kulturnem programu so nastopili: pevski zbor Stane Žagar iz Kroke, harmonikarski orkester Glasbene šole Radovljica, folklorna skupina DPD Svoboda Rudi Jedretič iz Ribnega in recitatorji osnovne šole Stane Žagar iz Lipnice. Popoldne so gasilci prikazali v Kropi tudi reševanje z zračno blazino.

V okviru Šolskega centra Radovljica je bilo v šolskem letu 1981/82 vključenih 316 učencev oz. učenk, ki so bili razporejeni v 14 oddelkih. Ekonomsko srednjo šolo v Radovljici je obiskovalo v šestih oddelkih 156 učencev, kar je poprečno 26 na oddelk. V gostinski šoli na Bledu je bilo v osem oddelkov vključeno 160 učencev strežbe in kuharstva, kar je poprečno 20 učencev na oddelk.

Takej po 10. kongresu Zveze sindikatov Slovenije je občinski svet ZSS Radovljica izdal drugo številko informativnega biltena, v katerem so objavili vseh pet razprav delegatov radovljske občine na kongresu. Z vsebino teh razprav bodo osnovne organizacije sindikata seznanile vse svoje člane.

V kravji farmi Poljce pri Begunjah KŽK Kranj - kooperacija Radovljica, kjer imajo 228 krav molznic, so letos namolžili 1.730.000 litrov ali 7.588 litrov kakovostnega mleka na vsako žival. To je že evropsko poprečje mlečnosti. Na blejskem posestvu Blata pa imajo 137 krav, pa so namolžili 924.000 litrov mleka ali poprečno 6.727 litrov na žival. V devetih mesecih 1982 je bila proizvodnja mleka v primerjavi z lansko za 5,7 % manjša.

Na 13. zboru turističnih delavcev Gorenjske oktobra v Kranjski gori so na osnovi posebnih meril ocenili za najuspešnejše in prizadevnejše turistično društvo na Gorenjskem TD Bled, na drugo mesto se je uvrstilo TD Bohinjsko jezero in na tretje mesto TD Lesce. Med najboljšimi turističnimi podmladki so bili tudi učenci osnovne šole dr. Josip Plemelj z Bleda.

Delavci Psihiatrične bolnice Begunje slavijo letos 30-letnico obstoja te zdravstvene ustanove. Osrednja slovesnost, na katero so povabili tudi upokojece delavce in goste, je bila 22. oktobra. V okviru jubilejne proslave so v prostorih bolnice odprli 23. in 24. oktobra razstavo izdelkov ročne spretnosti delovne terapije bolnikov.

Za šesto tekmovalno za svetovni pokal v moški in ženski gimnastiki, ki je bilo od 22. do 24. oktobra v Zagrebu, je celotno letovadno orodje in opremo zagotovil Elan Begunje. Podobno kot pred nedavnim na svetovnem prvenstvu v divjanju uteži v Ljubljani se je tudi tokrat Elan uveljavil s svojimi športnimi izdelki kot ena najuglednejših svetovnih proizvajalk.

ZA VEČJE IN BOLJ ORGANIZIRANO DELO NA PODROČJU ZGODOVINOPISJA NOB IN REVOLUCIJE

Ob koncu oktobra je predsednik Joža Gazvoda sklical prvo sejo komisije za podružbljanje, razvijanje in negovanje revolucionarnih tradicij, zgodovino in spomeniško dejavnost pri občinskem odboru ZZZB NOV Jesenice. Po uvodni informaciji republiškega odbora ZZZB NOV SR Slovenije so spregovorili o vprašanju zgodovinskega NOB in socialistične revolucije v občini.

Na seji je tekla beseda o nalogah na področju raziskave NOB in socialistične revolucije, ki smo jih na Jesenicah v preteklosti kar precej zanemarjali, tako v občinskih družbenopolitičnih organizacijah, v ZZZB NOV, interesnih skupnostih, tehničnem muzeju Železarne - oddelku NOB, kakor tudi v občini nasploh, čeprav je bilo v preteklosti o revolucionarnem gibanju delavskega razreda, o NOB in Osvobodilne fronte po pričevanjih borcev, aktivistov in internirancev precej napisanega.

Člani komisije so ugotovili, da je na tem področju še ogromno nalog. Zapisi in pričevanja so raztreseni v raznih institucijah, publikacijah in knjigah na Jesenicah, v Kranju in drugod, vendar niso še obdelani, niso zbrani, niso pravilno arhivirani in podobno. Občinske družbenopolitične organizacije, Skupščina občine Jesenice in interesne skupnosti niso o tem razpravljale. Svet za ohranjanje in razvijanje revolucionarnih tradicij NOB in spomeniško varstvo pri OK SZDL Jesenice sploh ne deluje. Opis spomenikov, spominskih obeležij NOB, grobišč in grobov borcev je zastal, krajevne družbenopolitične organizacije, tudi ZB NOV in krajevne skupnosti ne vodijo računa o teh vprašanjih.

Tehnični muzej železarne Jesenice še danes, kljub urogenam, ni

odprt jeseniški javnosti (je za plotom Železarne), družbeni dogovor o čuvanju spomenikov NOB se ne uresničuje, odgovorni v Skupščini občine Jesenice še niso opravili, kljub zakonu lastništva zemljišča, kjer so spomeniki oziroma obeležja, grobišča in grobovi borcev NOV. Tudi komisija za interniranje pri predsedstvu občinskega odbora ZZZB NOV Jesenice bi na tem področju lahko več naredila. Učitelji zgodovine v osnovnih in drugih šolah so premalo angažirani za področje zgodovinskega, zgodovinskega krožki na vseh šolah ne delujejo dobro, v nekaterih jih sploh nimajo, OK ZSMS nima komisije za zgodovinsko pisje. Za področje zgodovinskega krožki na vseh šolah ne delujejo dobro, v nekaterih jih sploh nimajo, OK ZSMS nima komisije za zgodovinsko pisje. Za področje zgodovinskega krožki na vseh šolah ne delujejo dobro, v nekaterih jih sploh nimajo, OK ZSMS nima komisije za zgodovinsko pisje.

Končna ugotovitev razpravljalcev je bila, da je narejenega precej, le da ni urejeno in da je potrebna vsestranska aktivnost.

Po kritični presoji uspešnih skupnih prizadevanj v preteklosti, slabost

sti v sedanjem času in predlogov za boljše aktivnost na področju zgodovinskega, so sprejeli naslednja priporočila in predlog zaključkov:

1. Komisija se bo večkrat sestala in razpravljala o aktivnosti ZZZB NOV na tem področju v občini Jesenice.
2. Občinski odbor ZZZB NOV Jesenice bo na svoji prvi seji v mesecu novembru o zadevi razpravljal in sprejel ustrezen program in zaključke o aktivnosti organizacije.
3. Vse krajevne organizacije ZB NOV si morajo prizadevati, da bo krajevna monografija čim prej narejena.
4. Delavci tehničnega muzeja, odgovorni za to področje, naj bi v krajšem času pripravili oceno stanja, predložil program lastnega delovanja, vlogo in naloge delovanja oddelka NOB, pripravil predlog imen zunanjih sodelavcev (strokovnih in drugih).
5. Občinske družbenopolitične organizacije, Skupščina občine Jesenice, samoupravne interesne skupnosti, predvsem za kulturo, naj na sejah skupščin razpravljajo o stanju zgodovinskega krožki na vseh šolah in sprejmejo svoj program delovanja. Za izvajanje programa naj načrtujejo ustrežno vsoto denarja. Prikaz stanja na tem področju bo pripravil Janez Meterc iz tehničnega muzeja Železarne.
6. Svet za ohranjanje revolucionarnih tradicij NOB in spomeniško varstvo pri OK SZDL Jesenice mora poživiti svojo dejavnost, predvsem je potrebna okrepitev sveta z ustreznimi mlajšimi kadri.
7. OK ZSMS si bo prizadevala za ustanovitev ustrezne komisije in

skušala uresničiti dogovor na nedavnem 11. kongresu ZSMS.

8. OK ZKS in občinski svet zveze sindikatov bosta poskrbela za aktivnejše delovanje svojih komisij in jih, če bo potrebno, kadrovske okrepila.

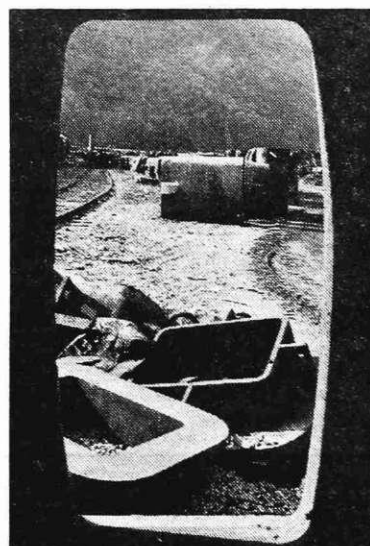
9. Ustrezni organ pri Skupščini občine Jesenice bo zakonsko nalogo v zvezi z lastništvom zemljišč, na katerih so spomeniki, spominska obeležja NOB, grobovi in grobišča padlih borcev NOV, uredil.

10. OK SZDL bo vztrajala, da bodo pri krajevnih konferencah SZDL aktivno delovali ustrezni koordinacijski odbori.

11. Sedanje učitelje zgodovine v osnovnih in srednjih šolah je treba vključiti v raziskovalno dejavnost. Morali bi biti mentorji zgodovinskih krožkov in tesni sodelavci muzeja.

12. Ker je bil Janez METERC sprejet v tehnični muzej Železarne z namenom, da bo raziskoval zgodovino NOB in revolucije, komisija vztraja, da dela izključno to.

13. Občinski politični aktiv je treba s to problematiko čim prej seznaniti.

Staro železo
(Foto S. Kokalj)

ZA ULTRAZVOČNO RENTGENSKO APARATURO SO DAROVALI

V mesecu novembru so za nakup ULTRAZVOČNE RENTGENSKE APARATURE v jeseniški bolnici darovali:

- Društvo upokojevcov Žirovnica namesto venca na grob pokojni Julki Dolžan 1.500,00 din.
- TOZD Osnovna šola Gorenjskega odreda Žirovnica namesto venca na grob pokojni Julki Dolžanovi 2.000,00 din.
- Transjup, Transped in Jugošped Jesenice namesto venca na grob pokojnemu Ervinu Klančniku 1.000,00 din.

Doslej je na žiro račun za nabavo aparature nabralo skupaj 70.588,00 dinarjev. V ta znesek pa niso vključeni namenski prispevki organizacij združenega dela, o čemer bomo poročali v eni naslednjih številok Železarja.

Pridružite se tudi vi in prispevek namesto venca in cvetja na grob pokojnim ali namesto drugih volil, čestilk in podobno, nakažite na žiro račun: SPLOSNA BOLNICA JESENICE, štev. 51530-603-31205 z navedbo: »namesto venca za tega in tega... darila, čestitke in podobno.

Delavci Splošne bolnice Jesenice in uradništvo Železarja se zahvaljujejo za prispevke.

POJASNILO O OBSODBI NEMARNOSTI

V sredo, 3. novembra, je urednik oddaje STOP ZELENJA LUČ na jeseniškem radiu na pobudo neimenovane tovarišice kritično spregovoril o tem, da je streha na poslopju gimnazije že od potresa dalje zanemarjena, iz česar bi se dalo seveda sklepati, da so tudi tisti, ki so odgovorni za smotno gospodarjenje, nemarni do skupne imovine.

Lepo je, da so občani občutljivi za vse, kar se v njihovi okolici dogaja, zato vodstvo Centra srednjih šol Jesenice daje tovarišici (pa še komu) naslednje pojasnilo:

Res je že dolgo, kar je bila stavba pokrita — pisalo se je leto 1914 — in od takrat so minila že mnoga leta. Poslednja stavba ni bila nikoli več v celoti prekrita, ampak so bile popravljene le večje površine te, okoli 6000 kv.m velike strehe. Kolikor vem, tudi prejšnji ravnatelj niso bili slabi gospodarji, a jim vseeno ni uspelo, da bi stavbo v celoti prekrili. In to v časih, ki so bili za podobne investicije mnogo bolj ugodni, kot pa so danes. Imeli pa so še to srečo, da so se razmeroma lahko dobili tovrstne mojstre — krovec, ki so delo solidno opravili. Danes pa stoji šola pred dvema skorajda nerešljivima problemoma: pred pomanjkanjem denarja, krovec pa skorajda ni mogoče dobiti.

Naj pojasnim: pred nekaj leti se misliti ni bilo, da bi streho popravili, ker ni bilo denarja. Šele letos se je na amortizaciji stavbe nabralo toliko denarja, da smo se nemudoma odločili, da stavbo prekrijemo v celoti, čeprav ne vemo, ali imamo dovolj denarja. Tega ne vemo zato, ker se nihče, ki je za to usposobljen, ni navedel predračuna za popravilo. Predračuna pa ni, ker že pol leta zamažimo iščemo krovec. Konkretno: Pisec tega sestavka se je najprej obrnil na BUSP s prošnjo, naj nam poišče kogarkoli, ki bi streho popravil. BUSP takega mojstra ni dobil. Obrnil sem se na GRADBINC. Prišla sta dva delavca, si ogledala stavbo, naslednji dan pa sporočila, da dela ne morejo sprejeti. Pojasnili so, da imajo tolikšne obveznosti, da dela ne morejo sprejeti. Nato sem se obrnil na združenje obrtnikov na Jesenicah. Odgovorili so mi, da je Ivan Capuder upokojen, drugega pa je v njihovem združenju ni. Nato sem listal po malih oglasih v Delu in odkril, da obrtnik Valenčič iz Ljubljane ponuja take storitve. Poklical sem ga, težko se je odločil, da bi prišel na Jesenice pogledat streho; bilo je to 14. oktobra letos. V ponedeljek, 18. oktobra, sta dva mojstra iz Ljubljane res prišla, ogledala sta si stavbo in obljubila, da prideta. Naslednjega dne pa sta telefonirala, da imata neke težave? in da dela ne bosta sprejela.

Iskal sem dalje, bila je to že prava parada izgubljenega časa in se dobesedno dokopal do mojstra Hribarja, ki si je 2. novembra letos streho ogledal in obljubil, da bo v torek, 9. novembra, ali v sredo, 10. novembra prišel popravljat streho. Upajmo, da si ne bo premislil! Mimogrede je povedal, ko si je streho dodobra ogledal, da bomo morali nabaviti okoli 30.000 kosov opeke, če hočemo, da bo stavba na novo prekrita. To bi bilo tudi najbolj smotno, čeprav se sedaj vemo, da takih stroškov ne bomo zmogli, zato bo, kot vse kaže, treba streho le zakrpati. Zakrpati z opeko, ki jo imamo še v rezervi — okoli 3000 kosov.

Mislím, da sem bil dovolj izčrpen. Neznani tovarišici bi rad povedal še to, da vsi delavci šole vemo, da je tudi fasada šole potrebna novega pleskanja, ker tudi zunanji del stavbe propada. Je pa to velika škoda, saj je to edina stavba na Jesenicah, grajena v secesijskem slogu in je že zaradi tega prava dragocenost. Toda tudi za to nimamo denarja in stavba propada dalje. Povedati velja, da naš Center financira Izobraževalna skupnost SRS, ki pa nam izplačuje minimalno amortizacijo, tako da bi lahko približno v desetih letih nabrali toliko denarja, da bi postorili tudi to, a kaj, ko vrednost denarja nenehno pada, s tem pa se nam tudi taka dela nanežno oddaljujejo. Do kdaj?

Dobro vemo, da bi bilo v celoti treba popraviti vsa okna, ki prav tako že od 1914. leta kljubujejo času, zato se slabo zapirajo, pa nam energija po nepotrebnem uhaja v zrak.

Zadnjih nekaj let so se silam časa in narave pridružili še nekateri mladi pa tudi manj mladi stanovanjci iz stolpnice za gimnazijo, ki so se neusmiljeno lotili stavbe. Samo letos so pobili že za 6.500 dinarjev šip, med njimi tudi redke bavne, ki jih ni moč več dobiti. Kljubovale so šipe dvema vojnama, nekaterim ne-kulturnim posameznikom iz stolpnice za gimnazijo pa ne morejo več.

Dalje: Leta 1980 smo morali v celoti popraviti mrežo okoli šolskega igrišča. Za to smo morali odrediti 127.840 dinarjev, ki bi jih lahko še

kako koristno porabili v druge namene. Dve leti sta pretekli in zopet je več kot 20 kv.m mreže strgane, poteptane v tla. Kaj ko bi mladi in manj mladi ljudje iz stolpnice za gimnazijo pokazali malo več zrelega odnosa do naše skupne imovine, zlasti še, ker je šola v nenehni denarni zadregah, zato tudi ni mogoče misliti, da bomo mrežo v doglednem času popravili!

Nič nimamo proti temu, da v prostih dnevih in počitnicah mladi in manj mladi nabijajo žogo, želimo pa, da bi pustili pri miru šipe, da ne bi ruvali mrež z okni, da ne bi z ostrimi predmeti uničevali že tako načete fasade, kratka, želimo si, da bi se kulturno obnašali.

Dalje: Mnogokrat po praznikih ali po koncu tedna najdemo na igrišču razbite steklenice, nametano kame-nje in druge stvari, ki tja zagotovo ne sodijo. In če hočemo učenci imeti pouk telesne vzgoje, morajo najprej, skupaj s telovadnim učiteljem, ig-

rišče pospraviti. Iz tedna v teden, včasih iz dneva v dan. To nas hudo moti in to obsojamo!

Otroci, pa ne samo otroci, uničujejo park pred hišo, trgajo in lomijo cvetje, lomijo veje sadnega drevja, teptajo travo, zažigajo odpadni papir v kontejnerju — in še bi lahko našteval. Zakaj? Doklej?

Vsi delavci šole vprašujemo vse mlade in manj mlade ljudi iz stolpnice za gimnazijo, kdaj mislijo spremeniti odnos do naše skupne imovine. Hišni sveti v stolpnicih za gimnazijo naj bi o vsem tem spregovorili na svojih sestankih in tako početje moralno obsodili! Prav bi bilo, da bi tudi starši svojim otrokom dopovedali, naj spoštujejo in varujejo vsakršno lastnino šole. Tu ne bo zalegla nobena milica, gre za to, da vsak po svojih močeh, tako hišni sveti, starši in delavci šole, tak vandalizem preprečimo in obsodimo!

Gre za kulturno in tvorno sožitje soseske s šolo in šole s sosesko in samo v takem ozračju bo lahko naše delo v bodoče teklo nemoteno in bo lahko tudi uspešno.

Za kolektiv Centra srednjih šol ravnatelj prof. Bratko Škrli

ŠTIPENDIJE IZ ZDRUŽENIH SREDSTEV ZA ŠOLSKO LETO 1982/83

V oktobru so komisije za analiziranje zaposlovanja, poklicno usmerjanje, izobraževanje in štipendiranje v občinah potrdile štipendije iz združenih sredstev za šolsko leto 1982/83. Zneski bodo do sprejetja na občinskih skupščinah akontacijski. To pomeni, da bodo upravičenci do končnega potrdila delegati, ki bodo posredovali mnenja, pripombe in predloge iz svojih organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti.

Denarno pomoč za šolanje je prosilo 368 učencev in študentov, od tega 253 srednješolcev in 115 študentov za šolanje na višjih in visokih šolah.

Komisija je ugotovila, da je do štipendije upravičeno 228 srednješolcev in 92 študentov ali 320 kandidatov, kar predstavlja 86,96 % vseh prosilcev.

KLJUČ ODLOČANJA ZA PRIDOBITEV SOLIDARNOSTNE ŠTIPENDIJE

Pri ugotavljanju upravičenosti do solidarnostne štipendije je komisija upoštevala sklepe skupščine za zaposlovanje:

- Do štipendije niso upravičeni tisti, katerih dohodek na družinskega člana v preteklem letu presega cenzus 6.272,00 din;

- Prednost imajo kandidati, ki se šolajo za deficitarne poklice;

- Tisti, ki se šolajo za neprednostne poklice, imajo pravico do denarne pomoči le, če je družina v socialno slabšem položaju ali v primeru izredne učne uspešnosti. Komisija je ugotavljala upravičenost s pomočjo prednostne lestvice, ki jo je sprejela občinska skupščina:

- najmanjše možno izplačilo je 456,00 din;

- samohranilcem, samohranilcem se pri izračunu upošteva en družinski član več;

- družinska skupnost študentov se upošteva le, če so v taki skupnosti tudi otroci.

Nekaj prošelj je komisija obravnavala individualno.

Seznami štipendistov bodo potovali skupaj z obrazložitvami in sklepi komisije v delegatske sredine organizacij združenega dela in v krajevne skupnosti. V slednjih bo o tem razpravljala komisija za socialna vprašanja. Ugotavljali bodo upravičenost kandidatov do solidarnostne pomoči pri šolanju. Delegati bodo ugotovitve posredovali na skupščini, kjer bo dokončno potrjen seznam

štipendistov iz združenih sredstev za letošnje šolsko leto.

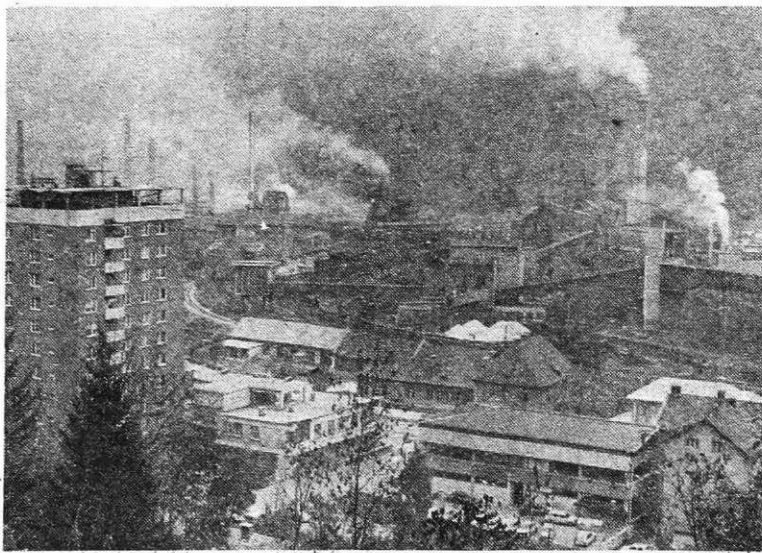
V sedanjih gospodarskih situaciji, ki zahteva od nas, da pametno in varčno »obrnemo vsak dinar«, smo še bolj dolžni, da »bdimo« nad sredstvi, ki smo jih solidarno združili z namenom, da pomagamo tisti šolajoči mladini, katerim starši s slabšimi dohodki ne morejo plačevati vseh stroškov šolanja.

Komisije za socialna vprašanja v krajevnih skupnostih ne bodo imele lahke naloge. Kandidatov za pomoč pri šolanju je iz leta v leto več, zato je bojazen, da bo sredstev v skladu pričelo primanjkovati, upravičena. Lani sta dve občini na Gorenjskem (radovljiška in škofjeloška) že dobili denarno pomoč iz republiške solidarnosti za izplačilo štipendij. Jeseniška občina še vedno zbere več sredstev, kot jih porabi za štipendije, vendar je ta razlika vedno manjša. V preteklem letu je naša občina porabila za štipendije več sredstev, kot jih je po republiškem ključu solidarnosti dobila na občinski operativni račun.

Krajani bodo morali ugotoviti, kdo je resnično potreben denarne pomoči za šolanje. Ugotoviti bo potrebno realne, to je vse dohodke posamezne družine. Ne bomo smeli dopustiti, da bodo nekateri učenci ali študenti razmetavali štipendijski dinar za nabavo raznih tehničnih predmetov, za reklamiranje mode, za cigarete, še manj za popivanje, drugi pa bodo misel na šolanje morali opustiti, ker je zaslužek staršev le nekaj dinarjev nad mejo upravičenosti.

Štipendija naj ne bo žepnina, kot nekateri starši še sedaj zmotno mislijo. Štipendija je združen denar delavcev, zato naj jo dobijo tisti, ki jo resnično potrebujejo. Navadili smo sestopati v vrsto socialno ogroženih in kljub obilici dobrin prositi za pomoč. S takimi dejanji izigravamo solidarnost, ki naj bi bila »zaščitni znak« naše samoupravne socialistične družbe.

Marica Žemlja

Pogled na Železarno (Foto I. Kučina)

Vzgojnovarstvena organizacija na Koroški Beli (Foto S. Kokač)

SKLEPI OBČINSKE TURISTIČNE ZVEZE JESENICE

Na tretji seji izvršnega odbora Turistične zveze občine Jesenice s sedežem v Kranjski gori so razpravljali tudi o programih dela turističnih društev in pripravi na letno skupščino.

Datum skupščine, ki je bil prvotno določen za 10. november letos, so prestavili v mesec marec 1983, ko bodo opravljene letne skupščine turističnih društev. Šele na osnovi programov dela društev bodo lahko pripravili celovit in ustrezen program dela občinske turistične zveze. Turističnim društvom so priporočili, naj svoje programe dela predložijo krajevnim skupnostim kot obrazložitev za koriščenje turistične takse.

Med tekočimi zadevami so obravnavali tudi obstoječi cenik zasebnih sob in sklenili, da se za zimsko sezono dopolni s ceno kurjave, in sicer 80,00 din za posteljo. O tem je treba obvestiti skupnost za cene pri skupščini občine in vse lastnike sob za goste.

Sklenili so, da bodo sprožili akcijo, da se za promet zapre glavna cesta skozi Kranjsko goro od doma Naša deca do gostišča Kotnik. Tu je nujno potrebno za očiščenje fasad,

ki so bile sedaj po vsaki zimi na novo onesnažene. Razen tega bodo s tem omogočili večjo varnost prebivalcev in gostov, poleti pa bi bila ta slepa ulica prijetno večerno sprehajališče.

Nekatere delovne organizacije bodo opozorili na črne točke in pomanjkljivosti, ki kvarijo izgled ulic, dvorišč in drugih prostorov v Kranjski gori. Sklenili so, da bodo sprožili akcijo, da se tudi v osnovnih šolah v Kranjski gori in v Žirovnici ustanovi turistična podmladka, ki bosta delovala v okviru turističnih društev. Za njihovo delovanje so zadolžili Slavko Gregori.

Zaradi čimboljšega pregleda dela in koordinacije dela so vsem društvom, razen jeseniškemu, ki to že dela, naročili, naj občinski turistični zvezi, ki ima sedež pri Turističnem društvu Kranjska gora, pošiljajo vse zapisnike, programe dela, sporočila o začelih akcijah in podobno.

B. B.

UČENCI OŠ PREŽIHOV VORANC O VARČEVANJU

V četrtek, 4. novembra, smo se zbrali predstavniki razrednih pionirskih odborov na tretjem skupnem sestanku. Pogovarjali smo se o varčevanju s hrano in elektriko. Domenili smo se, da ne bomo razmetavali živil pri malicah in kosilih in brez potrebe trošili električnega toka.

O tem, kako lahko varčujemo s hrano, nam je pripovedovala Metka Kampič, vodja šolske prehrane.

Ceprav smo o kruhu, našem osnovnem živilu, že velikokrat govorili, smo ga vedno znova našli po različnih kotih, kamor prav gotovo ne spada. Zdaj vemo, da kruh, ki ostane po malici na pladnju, v kuhinji lahko predelajo v drobtine, ki jih uporabijo pri pripravi drugih jedi. Odslej bomo kruh, ki ga ne moremo pojesti, nedotaknjen pustili na pladnju, ostanke pa bomo oddali v pomije za prašiče.

Tudi sadje, živilo bogato z vitamini, predvsem jabolka premalo cenimo. Do polovice ogrižena mečemo v koš, čeprav smo se, ko smo sedli za mizo v jedilnici, skorajda stepli zanje. Tudi tega ne smemo več

početi. Zavedati se moramo, da je sadje vir zdravja in se bolj spoštljivo vesti do njega.

Na splošno si moramo za malico in kosilo vzeti dovolj časa in v miru pojediti ves svoj obrok, saj bomo le tako zaužili in koristno uporabili vedno dražjo hrano.

Dogovorili smo se tudi za varčevanje z elektriko. Pridno bomo ugašali luči v prostorih, kjer elektrika razsvetljava ne bo potrebna.

Vse sklepe s sestanka smo prenesli sošolcem in podrobno razpravljali o njih v vseh razrednih skupnostih na razrednih urah.

Upamo, da bodo rezultati našega varčevanja kmalu vidni.

Člani novinarskega krožka OŠ Prežihov Voranc Jesenice

OBISK V HLADNI VALJARNI BELA

Člani novinarskega krožka smo želeli spoznati in opraviti intervju z delavcem v jeseniški železarni. V petek, 5. novembra, smo bili povabljeni v temeljno organizacijo združenega dela Hladna valjarna Bela. Z avtobusom smo se odpeljali proti Koroški Beli in pred valjarno izstopili. Pri vhodu sta nas že čakala Oto Pestotnik — kadrovnik in Mujaga Haskič — rezalec silicijevega jekla, aktivni družbenopolitični delavec.

Vratar nam je razdelil varnostne čelade, s katerimi smo si nerodno pokrili glave. Ko smo vstopili v valjarno, nam je ob pogledu na ogromno dvigalo, ki se je neprestano gibalo pod stropom in segalo skoraj do tal, takoj postalo jasno, zakaj moramo nositi čelade. Hkrati s tem spoznanjem nas je v nosu zasčegal prah, ki ga je bil poln vroč zrak okoli nas.

Tako smo se z nekaterimi neljubimi spremljevalci delovnega procesa seznanili že takoj na začetku.

Toda kmalu nismo bili več pozorni nanje, kajti z zanimanjem smo si ogledovali žarilno peč, svitke tople valjanih trakov, hladno valjane trakove, lužilno napravo, ki z zelo strupenimi in nevarnimi kislinami luži jeklene trakove, ogledali smo si rezalne stroje, na koncu pa smo videli svitke jeklenih trakov, pripravljene za prodajo.

Oto Pestotnik nam je sproti razlagal, kako delujejo ti stroji in kakšno delo opravljajo delavci ob njih. V

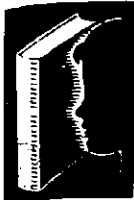
enournem sprehodu skozi hladno valjarno smo s pomočjo vodiča spoznali veliko novega in zanimivega.

Ko smo zapustili proizvodno halo, smo spet globoko zadihali na svežem zraku in se urno podali v upravne prostore, kjer je bilo dovolj mirno, da smo se lahko pogovorili tudi z delavcem Mujago Haskičem. Prav njega smo izbrali za naš intervju zato, ker smo zvedeli, da je zelo vesten, marljiv mlad delavec in zelo aktiven, večkrat nagrajen družbenopolitični delavec v Železarni.

Tudi njegova pripoved nam je obogatila z novimi spoznanji. O čem smo se pogovarjali, pa si boste lahko prebrali v eni od naslednjih števil Železarnja.

Vsem, ki so nam omogočili obisk v TOZD Hladna valjarna Bela in pogovor z delavcem Železarnja, se najlepše zahvaljujemo.

Člani novinarskega krožka OŠ Prežihov Voranc Jesenice

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

Fulvio TOMIZZA: Prijateljstvo. Državna založba Slovenije 1981.

To je zdaj že tretji roman tega italijanskega pisatelja — po rodu Istran — v slovenskem prevodu. Prvi (Miriamino mesto) je šel nekako mimo nas. Boljše življenje je zbudilo pri naših bralcih še kar nekaj zanimanja; morda zastran odkritosti, s katero se pisatelj loteva spornih tem — razmerja med Istrani (Hrvti in Italijani) od začetka stoletja pa do odhoda večine teh Italijanov v matično domovino. Tam naj bi jih čakalo boljše življenje, vendar bi jih pripovedovalec najraje odvrnil od tega eksodusu.

Prijateljstvo pa se snovno navezuje na začetniško Miriamino mesto: tudi to je roman o Trstu — in o judovskem dekletu. Pripovedovalec zgodbe je — enako kot Tomizza — iz družine istrskih prebežnikov, vendar ne goji do Jugoslavije in do naših ljudi nobenega sovraštva, pač pa nekakšno osorno prijateljstvo. V kratki opombi na začetku romana pisatelj zariše meje svojega realizma: »osebe je vzel iz resničnosti, vendar jih dokončno oblikuje svoboda pisateljskega gledanja«. Očitno mu gre za resničnost, ki bi presežala naključna posamična dejstva.

Ukvarja se torej s konkretnimi človeškimi zadevami in jih hkrati skuša preseči. Sprema beseda (pripovedal jo je G. Brazzoduro, verjetno avtorjev sosedanec) se ukvarja predvsem s to konkretnostjo, ki je odlikana v romanu, s problemi, ki se v njem odražajo, in manj s slogovnimi posebnostmi Tomizzovega pisanja. Ključno točko vidi pisec spremne besede v tem, kako posameznik (pripovedovalec prijatelj Alessandro) neuspešno rešuje temeljno človeško nalogo: »kako shajati z drugimi, drugačnimi«.

Alessandro sicer tem »drugačnim« ni fašistično sovražen, ne more pa se znebiti neke polzavestne same po sebi umevne ošabnosti. Za slovenskega bralca je pri tem zanimivo (in ker ni več narodnostno zastran kot komaj boleče), da lahko pogleda v dušo tipičnega pripadnika večjega in kulturnejšega naroda. Osebe v romanu pogosto govorijo o Slovanah, tudi posebej o Slovencih. Avtor njihovih izjav nikoli vljudnostno ne cenzurira. Bogato jih navaja, kadar dajejo duška svojim večvrednostnim kompleksom, kar v slovenskem bralcu zbujajo take ali drugačne občutke, vsekakor različne od tistih, ki se porajajo v tankočutnem italijanskem bralcu: le-ta gotovo dosti lažje dojame pravo ost tih navedkov, njihov paradoksalnost, kolikor je morda že sit, glav o veličini neke kulture (ki so je samodejno deležni vsi pripadniki).

Za kaj gre pravzaprav v tem romanu, se nam razodene šele na koncu, med branjem pa nas spremlja nekakšna nezadostnost: čutimo, da se nam tisto, kar nam pisatelj hoče povedati, ves čas izmikata. Roman opisuje dve fazi prijateljstva med mladima Tržačanoma: med priseljencem iz Istre Marcom in Alessandro, ki naj bi bil tipični predstavnik drobne, z italijansko kulturo dedno obdarovanega meščana. Pogovarjata se o pisateljevanju, o očetih: osvajača ženske — oziroma: se pustita osvajat o od njih. V prvi fazi Alessandro spodleti pri neki boemski Italijanki, Marco pa se oženi z njeno neopazno družabnico judovskega rodu. V drugi fazi so torej erotična vprašanja pripovedovalca rešena, gre samo še za Alessandra. Ta pa se je odločil, da bo iskal tolažbo zgoraj na Krasu in snubi zavedno Slovenko, gostilničarsko hčerko.

Pri tem je najbolj pomembno, da v snubljenju pritegne tudi prijatelj. Mimogrede je omenjena tudi psihoanaliza — kot nekaj, kar je med Tržačani globoko zasidrano in s čimer so takorekto prepojeni. Pisatelj pa svojih psihoanalitičnih kart ne kaže, kvečjemu daje slutiti, da jih ima v rokah. Navdušeni freudovci bi prijatelja, ki drug drugega vpletata v svoje ljubezenske dogodivščine, morda osumili skrite homoseksualnosti. Ni nam pa treba iskati v to smer. Pisatelju gre končno za totalno človečnost, erotika, taka ali drugačna, skupaj s krajevno pogojenimi navrami je samo sredstvo za izražanje te človečnosti. Biti človek pa pomeni za Tomizzo predvsem biti odprt navzven, biti družbeno (in na mediteranski način družabno) bitje.

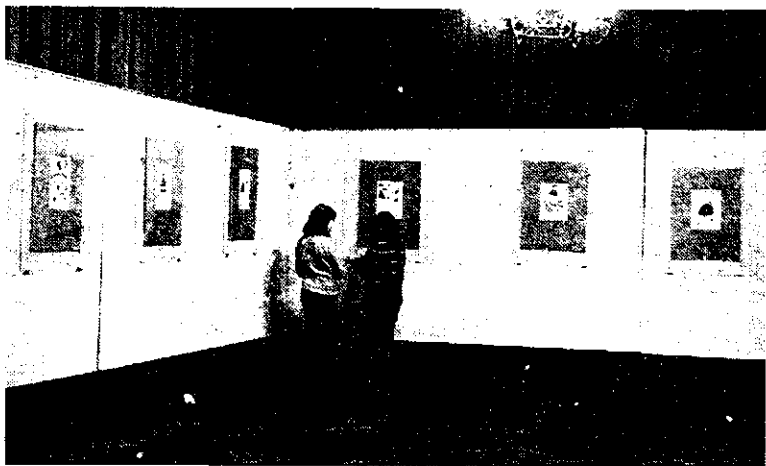
Res je, da nas nekako ne zna dovolj zainteresirati za Alessandrove erotične težave in za njihov izhod. Kot vir napetosti pride prej v poštev prihodnost Kraševke Irene: bo vzela ošabnega Laha in s tem izdala svojo ogroženo narodno skupnost?

Skozi pripovedovalčeva usta nam avtor različno pove, da so mu resni-

ni ljudje — torej: modeli za njegove junake — neizmerno zanimivi. V tekstu samem se to kaže predvsem v dialogu: ta je živ in poln notranjih napetosti. Prijateljski pogovor med Marcom in Alessandro je večer boji, sicer vkovan v viteška pravila lepega obnašanja. Podobno je z vsemi pogovori: ti Tržačani so za naš okus neverjetno sproščeni, neposredni, ostri, pri tem pa vendarle obrzdani! Ob tem se bralec čuti človeško obogateno. Dolgi stavki, s

katerimi avtor označuje notranje vzgibe svojih junakov, pa so, pri vsej svoji slogovni izbruseni, dosti manj spodbudni; vsaj zame.

Kdor pozna in razume več različnih kultur, je zato toliko bogatejši, pravi Han Suyin. Že ta resnica — če ji zaupamo — bi bila lahko zadosten razlog za branje te knjige. Tomizza italijanskost je namreč močno prežetena s cvetnim prahom, ki ga je mladi Fulvio prinesel z onkraj (z naše strani) meje. Marko Hudnik

Z zadnje razstave ilustracij Milana Bizovičarja v Delavskem domu na Jesenicah (Foto S. Kokač)

ZAKAJ OTROK MOČI POSTELJO DLJE KOT NJEGOVI VRSTNIKI?

Nehotno močenje postelje med nočnim spanjem pri deklicah starejših od pet let in dečkih starejših od šest let imenujemo nočna enureza. Nočno močenje postelje je bolj pogosto pri dečkih, pri otrocih katerih sorodniki so v otroštvu močili posteljo, otrocih s porodno težo pod 2,5 kg, otrocih s posebnostmi ali blazjimi motnjami možganskega delovanja, otrocih z motnjami vedenja in otrocih iz neugodnega življenjskega okolja.

Danes ugotavljamo, da je pri veliki večini otrok močenje postelje predvsem razvojno pogojen odklon, pri katerem ima dednost pomembno vlogo. Gre za upočasnjeno razvoj živčevja in mišičevja, ki uravnava hotno izločanje seča. Z razvojem prej ali slej otrok tudi brez zdravljenja postane sposoben hotno nadzorovati odvajanje seča. Nekateri razlagajo močenje postelje kot posledico napak ali motenj pri privajanju otroka na čistočo. Neugodne okoliščine, kot so npr. hudi pritiski staršev ob navajanju na čistočo, oddaljenost stranišča v mrzlem stanovanju in podobno, lahko motijo navajanje otroka na čistočo. Verjetno te napake ali motnje lahko prispevajo svoj delež k nočnemu močenju le pri otrocih, pri katerih obstaja razvojna pogojena šibkost živčno mišičnega delovanja, ki uravnava hotno izločanje seča.

Veliko se govori in piše o tem, da je močenje postelje odsev čustvene motenosti pri otroku. Danes prevladuje mnenje, da je močenje postelje odsev čustvene motenosti le pri zelo majhnem številu otrok. Res pa je, da imajo mnogi otroci, ki močijo posteljo, tudi čustvene motnje. Vendar so te predvsem posledica nočnega močenja. Vemo pa, da imajo otrokovo počutje, doživljanje in drugi čustveni dejavniki vpliv na močenje postelje. Tako opazimo, da se močenje postelje pri otrocih pogosto pojavi tedaj, ko se znajdejo v čustveni stiski, na primer, ob rojstvu sorojenca, ob odhodu v bolnišnico, ob koncu šolskega leta, ko se stopnjujejo pritiski v zvezi s šolskim delom. Vse to lahko sproži močenje postelje pri otroku, pri katerem je hotno izločanje seča »šibka točka«, se pravi tisto področje telesnega delovanja, ki ob obremenitvah najprej odpove.

Za večino otrok, ki močijo posteljo, je značilno, da ne morejo dolgo zadrževati vode, ko je mehur že napolnjen. Ko začutijo potrebo, da bi šli na vodo, ne morejo dolgo čakati. Zaradi mraza, bolezni, alergije, utrujenosti, globokega spanca ali slabega počutja se zmožnost zadrževanja vode v mehurju še zmanjša. Zato otroci pogosto močijo ob mrzlem in mokrem vremenu, če so prehlajeni, utrujeni, če so pod hujšimi pritiski ali če so čustveno prizadeti. Pod vplivom naštetih dejavnikov lahko otrok, ki je močil posteljo, a je že prenehal, ponovno pomoči posteljo.

Pri nekaterih otrocih je nočno močenje postelje stalno. Otroci ni

nikoli v daljšem obdobju prespal noči, ne da bi pomočil posteljo. Drugi pa so imeli daljše »suhe« obdobje, nakar so ponovno začeli močiti posteljo.

Otrok, ki moči posteljo, mora najprej obiskati zdravnika. Ta otroka pregleda in izključi boleznske vzroke močenja postelje. Nočno močenje postelje namreč lahko povzroči nekatera obolenja, kot, na primer, sladkorna bolezen ali bolezn živčevja. Vendar so taki bolezni vzroki redki. Ko zdravnik ugotovi, da močenje postelje ni boleznskega izvora, svetuje staršem obisk pri psihologu. Ta zbere ustrezen pristop za odpravljanje močenja postelje.

Nagrajevanje otroka po nočeh, ko ostane postelja suha, sodi med splošne pristope za odpravljanje močenja. Starši otroka pohvalijo ali nagradijo z majhnim darilom, otrok si sam v koledarček vriše sonček, rožico ali zvezdico, ki priča o tem, da je bila postelja zjutraj suha in deluje kot spodbuda, ki preko čustvenih poti prispeva k odstranitvi težave. Ta pristop ni priporočljiv pri otrocih, pri katerih so »suhe noči« zelo redke, kajti pri njih je koledarček predvsem dokaz vztrajanja motnje.

Včasih že zboljšanje medsebojnih odnosov in čustvenega vzdušja v družini, pozorno in ljubeče ravnanje z otrokom prispeva k otrokovemu dobremu počutju in razpoloženju in hkrati na odpravljanje močenja postelje.

Pri nekaterih otrocih je učinkovit ukrep omejevanje tekočine v večernih urah.

Nekateri starši prebujajo otroka, da bi šel na vodo. Mnogi strokovnjaki so zoper takšen ukrep, vendar, če se izkažejo vsi drugi pristopi za odpravljanje močenja postelje neučinkoviti, če so stanovanjske okoliščine neugodne, na primer, če spi več ljudi v isti sobi, če je otrok starejši in ga zelo moti, da moči posteljo in končno, če starši vedo, kdaj morajo otroka zbuditi, da ga se ujamejo, je koristnejše otroka prebujati, kot pa pustiti, da vsako noč pomoci posteljo.

Nekateri otroci, ki močijo posteljo, se sprijaznijo s svojo motnjo in si sami prav nič ne prizadevajo, da bi jo odstranili. Pri takih otrocih so običajni zdravilni ukrepi manj uspešni, kot pri otrocih, ki si na ta ali na oni način tudi sami prizadevajo za odstranitev motnje.

Pomoč psihologa potrebujejo le otroci, ki močijo posteljo in imajo poleg tega še vedenjske motnje ali čustvene motnje. Če pa je močenje postelje edina otrokova težava, otrok ne potrebuje pomoči psihologa. Starši naj bodo predvsem pozorni, da otrokova razvojna posebnost ne bo neugodno vplivala na odnose v družini. Stojijo naj mu ob strani in mu pomagajo reševati težave, ki jih ima zaradi močenja postelje.

Staša Jensterle

KONCERT ZBOROV RADOVLJIŠKE OBČINE

V radovljiški občini je ljubiteljsko zborovsko petje v zadnjem desetletju doželo številne spremembe. Povzročile so jih menjave dirigentov in pevskih generacij. V nekaterih krajih je petje zamrlo, saj ni bilo strokovnjakov, ki bi poprijeli za delo potem, ko so stari odnehali. To velja tako rekoč za vso bohinijsko dolino. V glavnem pa je možno za trditi, da so mladi prinesli novih moči.

Res je zdaj zborov po številu manj, a je poraslo njihovo znanje, koncertni sporedi so prenovljeni, nastopov je veliko. Med dirigenti prevladujejo taki, ki se tako ali drugače z glasbo ukvarjajo poklicno, živijo in delajo v bližnjih krajih, ali pa vsaj izhajajo iz njih, zato so še bolj navezani na domače okolje. Zadnje sezone so z načrtnim delom in premišljenim sporedom napovedali, da lahko še naprej pričakujemo zanimive in privlačne glasbene prireditve, ki bodo poslušalcem ponudile tudi kaj še neznanega.

Glasbene skupine kulturnih društev (zbori, godbe, harmonikarski orkester) imajo pri ZKO Radovljica svoj odbor, ki poskuša uskladiti celotno dejavnost, še posebej skupne akcije. Med temi naj bi bil vsako leto tudi skupni koncert. Letošnji bo v soboto, 13. novembra, ob 19. uri, v kulturnem domu DPD Svoboda v Podnartu. Ob bolj ali manj poznanih zbora iz Radovljice, Zasipa, Podnarta in Kroke bosta nastopila tudi lani ustanovljena moška zbora iz Gorij in Begunj. Žal tokrat ne bo sodeloval mešani zbor Veriga iz Lesc. En ženski, en mešani in sedem moških zborov bo zapelo 24 pesmi, z eno samo izjemo samih slovenskih. Med njimi bo dovolj zanimivih za vsakega poslušalca, zbora pa so si jih izbrali glede na svoje trenutne zmogljivosti.

Zbori se bodo predstavili z naslednjimi pesmimi:

Moški zbor LIPA — R. Gobec: Pesem o svobodi, O. Dev: Je vpihnili la luč — dirigira Elizabeta Demšar.

Ženski zbor LIPA — M. Pirmik: Vrnitev, J. Jež: Igraj kolce — dirigira Edo Osabnik.

Mešani zbor LIPA — F. Marolt: Vsi so venci beili, S. Mihelič: Ljubljana — dirigira Elizabeta Demšar.

Moški zbor GORJE — J. Verbič: Vasoalec, H. Volarič: Razstaneč, A. Srebotnjak: Bori — dirigira Marjan Eržen.

Moški zbor BEGUNJE — M. Bor: Hej brigade, D. Bučar: Plečnik je prala, V. Spodov: Prelepa Gorenjska — dirigira Stefan Pold.

Moški zbor KUD A. T. LINHART — A. Förster: Planinska, V. Mihelič: Pa da bi znal, Slavjanski: Tari bari — dirigira Anton Iskra.

Moški zbor KUD S. ŽAGAR — PLAMEN — J. Ipavec: Imel sem ljubi dve, A. Förster: Večerni ave, E. Adamič: Serenada — dirigira Egi Gašperšič.

Moški zbor DPD Svoboda Podnart — B. Arnič: Za ljubi kruhek,

V. Mirk: Pomlad, E. Gašperšič: Použek se je žent pršu — dirigira Egi Gašperšič.

Moški zbor KPD Zasip — A. Hajdrih: Jadransko morje, D. Jenko: Vabilo, A. Srebotnjak: Režijanska — dirigira Janez Bole. EG

Izdela modela v livarni (Foto S. Kokač)

VTISI Z RAZSTAVE

Cetrtega novembra smo si ogledali razstavo likovnih del akademskega slikarja in ilustratorja Milana Bizovičarja v Delavskem domu na Jesenicah. Ilustrator je doma iz Ljubljane. Slika že dolgo vrsto let. Njegove ilustracije lahko zasledimo v Cicibanu, Kurirku in v številnih slikanicah za otroke. Na razstavi so nekatera njegova dela v barvi, druga v črno-beli izvedbi. Najbolj so mi bile všeč ilustracije Kužek laja hov, hov, hov, Butalci, Tantadruj in ilustracije v zvezi s temo varčevanje.

Razstava mi je bila všeč. Upam, da bomo obiskali še več takšnih razstav.

Aleš Mlinarič,

novinarski krožek

OS Prežihov Voranc

V SOBOTO BODO ODPRLI RAZSTAVO SLIK VINKA HLEBSA

V soboto, 13. novembra, bodo ob 18. uri v Delavskem domu na Jesenicah, komaj po treh dneh premora, odprli novo likovno razstavo, in sicer tokrat slike slikarja Vinka HLEBSA iz Bistrice pri Trzinu. Krajši kulturni program bodo tudi tokrat izvajali učenci jeseniške glasbene šole. O slikarju oziroma njegovih delih je umetnostni zgodovinar in likovni kritik Cene Avguštin menil:

»Likovna pot Vinka Hlebsa nas vodi od prvih realističnih poskusov slikarskega obvladovanja vidnega sveta do oblikovno in vsebinsko pogljbene stopnje likovnega izraza. Ta pot ni bila lahka in Vinko Hlebs jo je zmogel prehoditi le s tistim trdovratnim naporom, ki je značilen za likovnike, ki so se sami morali dokopati do znanja.

Težične dolgoletnih prizadevanj Vinka Hlebsa je obrnjeno predvsem v obvladovanje rastlinskega sveta s slikarskimi sredstvi. Komaj preštene oljne upodobitve najrazličnejših primerkov flore, ki so nastale v zadnjih desetih letih, so prava anatomija pisanega rastja. Drobn, včasih skoraj mikroskopsko majhni, človekovim očesom komaj opazni deli rastlin, zazivajo pred nami v velikih povečavah, ki se nam včasih zdijo podobne prikaznim iz domišljije. Prav te nenaravne velikosti upodobljenih predmetov vodijo Hlebsa nekdaneje realistične prikaze na neko drugo, fantastičnemu in nadrealističnemu stilnemu izrazu sorodno področje. Ti rastlinski velikani so pogosto izločeni iz svojega naravnega okolja in prenešeni v neko posebno barvno in svetlobno ozračje, kjer njihova velikost in izrazna posebnost še bolj izstopata.

V zadnjem času dobivajo nekdaneje, pogosto v težke barvne tone

odete cvetlične skupine, mehkejšo podobo. Pojavljajo se rožnate barve. Neke sinjuna topi temno razpoloženje in ga spreminja v vedrost. Někdanja fantastika dobiva človeku bližnji, poetičen izraz. V slikarjeve oljne podobe se je naselila toplota, ki jo je hladna anatomija dolgo zavračala. To mehko, s fantazijo napolnjeno vzdušje predstavlja v slikarstvu Vinka Hlebsa tisto novo vsebinsko komponento, ki jo je slikar dolgo iskal. Jo nosil v sebi in ji šele zdaj našel pravi izraz.

Slikar Vinko Hlebs je bil rojen leta 1943 v Trzinu in je član kranjske likovne skupine, sicer pa je po poklicu zdravstveni delavec, zaposlen v Zdravstvenem domu v Kranju. Doslej je samostojno razstavljal desetkrat, 28-krat pa na skupinskih razstavah. Na Jesenicah se je prvič predstavil s samostojno razstavo natančno pred desetimi leti. Za svojo likovno ustvarjalnost je leta 1978 prejel v občini Trzin Kurnikovo nagrado.

Razstava bo odprta do vključno 24. novembra, in sicer vsak dan, razen nedelje, od 16. do 19. ure in v ponedeljkih, sredi in sobotah od 9. do 12. ure.

Kakor vsako leto smo se tudi letos zbrali člani klubov OZN ob našem prazniku — 24. oktobru. Letos smo praznovali pomemben jubilej — 25 let dela klubov OZN Slovenije. Prvi klubi OZN v Sloveniji so bili organizirani v Celju in Ptuj. Ker smo praznovali 20-letnico v Celju, smo se ob 25-letnici zbrali v Ptuj.

Pred pošto nas je pozdravila predsednica klubov OZN Ptuj. Pri dobrodošlici je sodelovala tudi folklorna skupina in ptujski pihalni orkester. Nekaj čez deseto uro smo se zbrali v mirovni pohod po Ptuj. Šli smo s transparenti, ki so zahtevali mir in svobodo vseh narodov in ki so obsojali vojno, nadvlado močnejših nad šibkejšimi.

V srednješolskem centru je bila pozneje prireditev s kulturnim programom. Predsednik občine Ptuj Franc Tetičkovič je pozdravil vse klubovce, še posebej pa goste — med njimi Vido Tomšič in Vlada Janežiča. Vsak od teh gostov nas je

spodbudno pozdravil. V kulturnem programu je nastopil mladinski pevski zbor, ki je zapel dve pesmi in gledališka skupina, ki se je predstavila z zanimivo igro.

Po kulturnem programu smo odšli v tovarno avtoopreme — gumijastih izdelkov Agis, kjer smo bili deležni odličnega kosila. Po kosilu smo si ogledali stari del mesta. Najprej smo zavili po ozkih ulicah in se povzpeli na grič v ptujski grad. Grad je nastal v srednjem veku, nekako v letih 1120—1148. Čez nekaj časa so ga dobili v upravo Habsburžani, za njimi grofje Leslic, 1802. leta pa avstrijska rodbina Dietrichstein.

Rodbini je zmanjkalo moškega potomstva in 1873. leta je vladala zadnja grofica, Dietrichsteinova vdova.

Največje dragocenosti v gradu so tapiserije, ki so francoske izdelave. Takrat so uporabljali naravne barve, ki so jih izdelovali iz rastlinskih in nekaterih živalskih sestavin. Slike so večinoma delo italijanskih umetnikov.

V gradu so dolga stoletja bivali ptujski gospodje, izkoriščali in tepali slovenskega kmeta in uživali ob dobri kapljici, ki je bila plod kmetovega znoja. Ptujskih gospodov ni več, grad, ki še vedno mogočno kraljuje nad mestom in okolico, pa trdno stoji. Ni nam bilo žal časa, ko smo si ogledovali mogočno poslopje in njegove znamenitosti. Prav tako nam ni bilo žal, da smo si ogledali dominikanski samostan. V samostanu so bili izključno moški. Ogledali smo si lahko najdbe iz Ptuja in njegove okolice od kamene do slovanske dobe. Zanimiva je kapela, ki so jo uporabili do zgraditve cerkve. V njej je znamenit oltar, ki se da obracati. Praznikom in nedeljam je bila namenjena pozlačena stran, druga stran je bila v rabi ob delavnikih.

Čas nam je prehitro minil in morali smo domov.

Z mirovno manifestacijo smo pokazali vsemu svetu, da smo za politiko neuvrčenosti, da obsojamo agresijo, da čutimo s Palestinci, da obsojamo vse vojne, krivico in izkoriščanje.

V Ptuj — v tem lepem kraju slovenske zemlje ob robovih Slovenskih gor in Haloz, pokritih z vinogradi, v tem čudovitem delu Štajerske, smo se dobro počutili. Spoznali smo njegovo bogato preteklost in sklenili veliko novih poznanstev in prijateljstev.

Hvala Ptuj za lep sprejem! Upamo, da se bodo prijateljski odnosi še naprej krepili.

Darja Korošec,
novinarski krožek,
OŠ F.S.
Finžgarja Lesce

Otroci se vedno radi zbirajo okrog Kekca v Kranjski gori (Foto B. B.)

USTANOVILI SMO ŠOLSKO KULTURNO-UMETNIŠKO DRUŠTVO PREŽIHOR VORANC

Na naši šoli je kulturno-umetniško življenje zelo pestro, saj na tem področju deluje kar 17 krožkov: trije pevski zbori, Orffov orkester, trije likovni krožki, dramski, recitatorski, lutkovni, knjižničarski, dva pravilnična in novinarski krožek, skupina učencev, ki pripravljajo program za šolski radio, plesna skupina in odbor za izdajanje šolskega glasila.

V vseh interesnih dejavnostih aktivno deluje okoli 400 učencev, ki so skupaj s svojimi mentorji začutili potrebo po enotni organiziranosti in večji medsebojni povezanosti in sodelovanju.

Na pobudo in pod mentorskim vodstvom tovarišice Olge Rakovec smo pripravili vse potrebno za ustanovni občni zbor.

V petek, 5. novembra, smo se zbrali predstavniki vseh interesnih dejavnosti in ustanovili svoje kulturno-umetniško društvo.

Izvolili smo samoupravne organe in predstavniške organe. Predsednica društva je učenka 7. razreda

Tanja Karlin, tajnica pa je Romina Bregant iz 4. razreda. Predstavniki posameznih interesnih dejavnosti so nas seznanili s svojimi programi dela za šolsko leto 1982/83.

Ustanovni občni zbor je pozdravil tudi Joža Varl, predsednik ZKO Jesenice. Naš program dela je obsežen, zato bomo morali pridno delati, da bomo opravili vse naloge, ki smo si jih zadali. Pri tem nam bodo tako kot doslej pomagali tudi naši mentorji.

Romina Bregant
novinarski krožek OŠ
Prežihor Voranc

ŠOLSKI RADIO V OŠ TONE ČUFAR

Med številnimi interesnimi dejavnostmi v celodnevni osnovni šoli Tone Čufar deluje tudi radijska skupina. Sestavlja jo 12 učenk in učencev od 6. do 8. razreda. Pod vodstvom mentorice Rože Ravnikove pripravljajo redne tedenske oddaje, ki trajajo od 20 do 30 minut. V letošnjem šolskem letu so po dogovoru z vodstvom šole oddaje vsako sredo v začetku prve, druge ali tretje ure na predmetni stopnji, nato pa v začetku rekreativnega odmora na razredni.

Spored je enoten ali pa prilagojen vsaki stopnji posebej. Šolski radio se redno oglašuje že četrto leto. S svojim osnutkom dela se vključuje v splošni učno-vzgojni proces. S primernimi sestavki obeležuje pomembne dogodke iz preteklosti in sedanjosti. Odziva se tudi na dogajanja na šoli in obvešča učence. Besedila za objavo prispevajo člani radijske skupine, drugi učenci ali pa mentorji interesnih dejavnosti. Zda teče oddaje v živo, načrtujemo pa, da bi jih snemali, ko bomo rešili nekatere tehnične probleme.

Radijsko skupino sestavljajo: uredniški odbor, napovedovalci in tehnična skupina. Uredniški odbor pripravi osnutek vsake oddaje. Člani si razdelijo zadolžitve, na naslednjem sestavku prispevke preberejo in izberejo. Nato jih mentorica jezikovno popravi, vsebinsko prilagodi in pretipa. Tako pripravljeno gradivo za oddajo dobi v roke tehnična skupina, ki izbere spremno

glasbo in napovedovalke, ki nato vadijo branje besedil.

Vsaka oddaja zahteva veliko dela. Vsi se trudimo, da bi bila vsaka oddaja čimbolj kakovostna, aktualna in zanimiva. Zato smo navezali stike z radiom Ljubljana, kamor gremo vsako leto na ekskurzijo in se seznanjamo z načinom dela. V letošnjem letu smo sprejeli tujzno ponudbo fonetičarjev ljuštanske radijske hiše, točneje tov. Kocijanove, ki naše napovedovalce vsak teden po dve uri uči pravilno in vsebinsko podajanje tekstov.

Sodelujemo z lokalno radijsko postajo Triglav, ki v svoji oddaji za mlade predvaja posnetke našega programa. V prihodnje nameravamo poglobiti sodelovanje z uredništvom Pionirskega tednika na ljubljanskem radiu.

Svetlana Zrnč, članica
uredniškega odbora šolskega
radia OŠ Tone Čufar

PAPIRNA AKCIJA NA BLEJSKI OSNOVNI ŠOLI

V dneh od 11. do 13. oktobra smo učenci osnovne šole prof. dr. Josipa Plemlja na Bledu vestno zbirali odpadni papir. Očistili smo podstrešja, kleti, parke. Svoje delo smo opravili dokaj temeljito, kar dokazuje tudi podatek, da smo letos v eni papirni akciji zbrali toliko papirja kot lani v dveh. Zbrali smo 18.470 kg ali 24 kg papirja na vsakega učenca.

Zanimivo je bilo tekmovanje med razredi, posebno osmošolci. Prvi dan je bil na prvem mestu 8. c razred. Naslednji dan je prevzel vodstvo 8. b, ki je v celoti zbral kar 3.484 kg papirja. Sledi 8. c razred z 2.052 kg papirja in 8. a, ki je zbral 1.438 kg papirja. Tako so osmošolci nabrali kar sedem ton papirja.

»HODI V PLANINE, DOKLER JE ČAS...«

»Hodi v planine, dokler je čas,
ker prišel bo čas, ko ne bo več čas.
In kmalu bo ta čas.«

Ne, teh verzov nisem pobral iz spominke knjige ali beležnice kakšnega navdušenega hribolazca, ne v pesniškem kotičku planinskega glasila, ampak jih je nekdo z velikimi črkami in kričečo rdečo markcijsko barvo »namalal« na skalo ob poti na Jalovec v bližini zavetišča pod Špičko.

Ce je res — kot pravijo — da smo Slovenci narod pesnikov, je še bolj res, da smo narod SLABIH pesnikov. O tem se lahko prepriča vsakdo, ki prebira naše pesniške zbirke in literarne revije. — No, in nov dokaz za to imamo od zdaj naprej tudi v naravi, na višini 2000 m, tik pod eno najlepših slovenskih gor — Jalovcem.

»N' greh pisati slabih stihov — greh je, če ne znaš tega skriti,« je dejal nekdo

Cehov. Bodimo širokosrčnejši od Cehova: Če se mislimo o sebi, da nam je bog pevski dar vdahnil, če smo prepričani, da nam je bila lira položena že v zibel, če verjamemo, da temu nepopolnemu svetu samo še naši stihili manjkajo do popolnosti, potem izlajavamo našo srčno kri s peresom na papir, napojimo z njo trakovce pisalnih strojev, očistimo naša lirčna čreva rim in metafor na literarnih večerih (ali na gasilskih veselicah) — nikar pa ne »slepšajmo« z njimi naših planin.

Gore so že same po sebi poezija in prav nič ne potrebujejo naših rimanih hvalešpevov — in tudi ne takšnih neslanih agit, kot jo je napisal anonimni avtor na skalo pod Jalovcem, očitno sveto prepričan, da skrunijo naravo samo tisti, ki odmetavajo tetrapak vrečke in trgajo zaščiten cvetec.

E. T.

EKSKURZIJA V NAŠE GLAVNO MESTO

Celo noč nisem spal, da bi le dočakal jutro odhoda v Ljubljano. Saj ne, da bi bil v Ljubljani prvič, toda veselil sem se, kot da je tako.

Ko je vlak prispel z Jesenic na javno postajo, smo se vsi zapirali vanj, ki je bil že brez nas poln. Komaj smo se dobro razgledali okoli sebe in rekli besedo levo, dve desno, že smo bili v Ljubljani. Prešli smo se in reka šestdesetlet se je napotila proti naravoslovnemu muzeju. Bežen pogled nam je zašel k Valvasorju, ki nemo vabi obiskovalce v muzej, opero, gledališče in še kam.

V arheološki zbirki so me posebej pritegnile stare glinaste posode, oblačila in drugi stari predmeti. Vse moje želje so se izpolnile, ko sem stal pred mogočnim mamutovim okostjem. Priznam, da sem se kar malo ustrašil. Mojo pozornost so pritegnile razne kamnine, drage in manj drage. Dalj časa sem se ustavljal pri školjkah in nehoti ob teh bogatih zbirkah pomislil na moji zbirki kamnin in školjk, ki sem jih sam nabral. Navduševal sem se nad raznimi živalmi, od izumrlih pa do takih, ki živijo še danes. Ribe so merile tudi po meter in čez.

V naslednji sobi smo si ogledali nagačene verice, srne, srnjake, divje prašiče, jazbece, ježe, medvede in različne ptice. Ob pogledu nanje me je prešinila misel, kaj bi bilo, če bi se s katero od večjih nenadoma srečal v gozdu. Verjetno bi jo ubral na prvo drevo, če seveda to ne bi bil ravno medved. Poslovili smo se od gorskega cvetja, gamsov, kač, žab in miši.

Polni vtisov smo se napotili po Ljubljani in bolje spoznali stari del mesta. Ob tolikih pomembnih zgradbah se ti kar zavrti v glavi: Križanke, akademija, univerza, knjižnice z NUK, filharmonija, skupščina, grobnica narodnih herojev in njeno sporočilo: »Domovina je ena...« Ponosno sem se vzravnal ob spominu na vse, ki so umrli zanjo. Tudi čas za ogled Cankarjevega doma je napočil. Prekrasen je. Težko bi ga opisal, vsak Slovenec bi si ga moral ogledati. Zame so bile najlepše orgle in tapiserije in vsaka dvorana posebej je enkratna: velika dvorana s 1501 — 2137 sedeži, srednja dvorana s 670 sedeži, mala dvorana z 270 sedeži, dvorana Iskra s 300 sedeži, okrogla dvorana z 259

sedeži, steklena dvorana s 60 sedeži, štiri konferenčne sobe s po 60 ali 30 sedeži. V sprejemni avli se lahko zbere tudi 1800 obiskovalcev, ki obnemijo ob prekrasnih tapiserijah, ki krasijo zidove avle osrednjega slovenskega kulturnega doma. Pono-sem sem ob zavesti, da imamo Slovenci tak kulturni hram. Rad bi ga večkrat obiskal, a ne samo kot opazovalec, ampak kot poslušalec in gledalec.

Tudi nekaj prostega časa je bilo na tej ekskurziji. Mislim, da ni bilo nikogar, ki se ne bi peljal s premikajočimi stopnicami v Maximarketu.

Čas do odhoda vlaka je minil, kot bi trenil, nas pa sta tudi že grudili lakota in žeja. Zazelel sem si domače kuhinje.

Peter Muhar, 6. a
OŠ Karavanskih kurirjev NOB
Koroška Bela

POKLONILI SMO SE SPOMINU PADLIH V BOJU ZA SVOBODO

Tiho od nas ste odšli,
tovariši, v noč — brez povratka.
V prsih teži me bolelost
v nemem spominu na vas...

Te besede so odmevale v jasni in hladni novembrski dan na blejskem pokopališču. Zbrali smo se na žalni svečanosti, da se poklonimo spominu padlih, tistih, ki so nam darovali današnji dan.

Ko je nad grobovi zazvenela žalostinka, ki jo je izvajala godba na pihala iz Gorij, se je v marsikom prebudil grenak spomin. Spomin, v katerem so ostale solze mater, bratov, sester in očetov, nepozaben spomin na tiste, ki so padli za nas vse, ki zremo v sonce in srečni hodimo po lepih zelenih tratah.

Članica ZSM je spregovorila o pomenu dneva mrtvih in nas spomnila,

da je naloga živih predvsem delo, varčevanje, boj za boljši jutri.

Kulturni program so nadaljevali recitatorji in mladinski pevski zbor osnovne šole prof. dr. J. Plemlja Bled. Obudili so spomine na grozote v Radovni, v Dragi, na Beli... Pretresljivo je zvenela pesem moškega komornega zbora iz Zasipa O Doberdob, slovenskih fantov grob... v spomin na žrtve prve svetovne vojne.

Okrasili smo grobove s šopki cvetlic, ki so zrasle na svobodnih tleh, v naših gozdovih, kjer so številni borci izkrevneli za našo svobodo. Poklonili smo se njihovemu spominu s trdno vero v našo svetlo prihodnost z večjo odgovornostjo in resnejšim delom.

Literarni krožek
OŠ prof. dr. J. Plemlja Bled

TABORNIKI Z BLEJSKE DOBRABE USTANOVILI ŠPIKOVNO ČETO

Preteklo soboto, 30. oktobra, je bil na Blejski Dobravi ustanovni zbor čete tabornikov, ki odsej nosi ime po znanem borcu Janku Reklju-Špiku. Ta se je že pred vojno in do svoje smrti med NOB mnogo ukvarjal z mladimi, zato je odločitev, da se četa dobrih tabornikov imenuje po njem, pravilna in utemeljena.

Dolga je bila pot, ki nas je vodila do ustanovitve te čete, saj prve ideje segajo dobri dve leti nazaj. Takrat smo delovali še kot odred Šumečič slap v okviru čete Jeklarjev z Jesenic. Dobro smo delali, toda vedno bolj smo si želeli svojo četo, zlasti ker smo imeli za to vse pogoje. Imamo namreč dovolj terenov za učne ure in kar je glavno, dovolj mladih, ki bi radi delali na tem področju. Potrebnovali smo samo še nekaj enutizastov, da bi začeli z delom. V začetku letošnjega leta so se našli tudi ti. S skromnimi sredstvi smo obnovili in preuredili pastirsko kočjo na Kleku, ki bo odsej naš dom. V njej smo organizirali tabor v mesecu avgustu. Pripravili smo precej učnih ur in pridobili okrog 150 mladih in starejših k delu v taborniški organizaciji. Tako smo v soboto pripravili ustanovni zbor in legalizirali našo četo.

Na ustanovnem zboru so bili poleg tabornikov prisotni še predstavniki družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov kra-

jevne skupnosti in vodja čete Jeklarjev Božo Pančur. Skupno so nas podprli pri naši odločitvi, da se osamosvojimo, istočasno pa so nam obljubili vestransko pomoč pri našem delovanju. Zataknilo se je edino pri finančni pomoči, kar pa razumemo in bomo v današnjih stabilizacijskih časih zadovoljni tudi z manjšimi dotacijami. Večino sredstev bomo zbrali s prostovoljnimi delom. Na zboru smo izvolili člane predsedstva, nadzorno komisijo in vodje posameznih skupin tabornikov.

Sprejeli smo tudi program dela za naslednje leto. Predvideno je osem izletov in organizacijskih pohodov, smučarsko tekmovanje, kakor tudi dvakrat tedensko učne ure. Sodelovali bomo tudi z ZSMS, ZB NOV in drugimi organizacijami v krajevni skupnosti Blejska Dobrava pri organiziranju praznov in na drugih področjih dela. Naš največji načrt je pridobiti čim več mladih v našo četo.

Irena Režek

ŠPORTNA ZNAČKA

Tesno kulturna skupnost SRS in Zveza telesnokulturnih organizacij SRS uvajata tekmovanje za športno značko. Za športno značko tekmujejo otroci vseh starostnih skupin od petega leta dalje.

Za vsako starostno skupino so predpisane posebne naloge, ki jih morajo tekmovalci opraviti. Če vse naloge uspešno opravijo, dobijo ustrezno športno značko in diplomu.

Kdor začne s tekmovanjem že v predšolski dobi (s petim letom) lahko do konca tekmovanja zbere — osvoji 15 značk različnih vrednosti, ki vse potrjujejo aktivnost mladega športnika.

Tekmovanje za športno značko je rekreativnega, zdravstvenega, športno-tekmovalnega, vzgojnoizobraževalnega in obrambnega pomena.

Da je to tekmovanje prijetno in priljubljeno, nam govori naslednji podatki z osnovne šole Prežihor Voranc Jesenice.

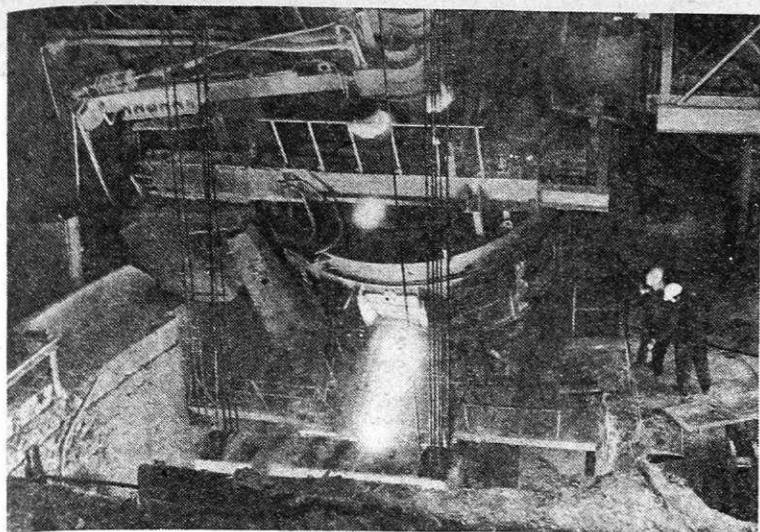
Tovarišica Greta Samar je za šolsko leto 1981/82 razdelila svojim varovancem 60 zlatih in 137 srebrnih športnih značk in diplom.

Značke in diplome so prejeli učenci v razrednih skupnostih:

— zlatih značk: 4. a 19, 4. b 21 in 4. c 20;
— srebrnih značk: 3. a 28, 3. b 19, 3. c 21, 2. a 19, 2. b 25 in 2. c 25.

V tem letu želimo, da bi se v tekmovanje za športno značko vključili tudi tisti učenci, ki doslej v tem tekmovanju niso sodelovali.

Člani novinarskega krožka
OŠ Prežihor Voranc Jesenice

Sarž na Lectromelt električni peči (Foto I. Kučina)

SEJEM RABLJENE ZIMSKE ŠPORTNE OPREME

Smučarski klub Jesenice organizira sejem rabljene zimske športne opreme v dvorani Delavskega doma na Jesenicah od 16. do 20. novembra. Sejem bo odprt vsak dan od 9. do 12. ure in od 15. do 19. ure, v soboto od 9. do 12. ure, po naslednjem delovnem programu:

- 16. novembra: sprejem rabljene zimske športne opreme in prodaja.
 - 17. novembra: sprejem rabljene zimske športne opreme in prodaja.
 - 18. novembra: dopoldne sprejem, popoldne prodaja in vračanje denarja od prodane zimske športne opreme.
 - 19. novembra: prodaja in vračanje denarja od prodane zimske športne opreme.
 - 20. novembra: prodaja opreme, vračanje denarja od prodane zimske športne opreme in vračanje neprodane opreme. Kdor ne bo dvignil neprodane zimske športne opreme do 12. ure, jo bo smučarski klub obdržal za svoje potrebe.
- Smučarski klub Jesenice zaračuna 15% provizije od prodane opreme, ali 20,00 din od neprodane opreme.
- Smučarski klub vam nudi enkratno priložnost, da prodate čim več zimske športne opreme, ki je ne rabite več, ali vam je prevelika in ste jo prerasli. Ravno tako imate priložnost, da si izberete in kupite poceni drugo opremo, ki vam bo nudena v času sejma.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene in mame

KATARINE ČERNE

se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo obiskovali in nam stali ob strani v času njene težke bolezni.

Iskrena hvala vsem, ki ste jo spremlili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in nam izrekli sožalje, kakor tudi pevcem za zapete žalostinke.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage hčerke, mamice, sestre, stare mame

VERE ROZMAN

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami delili žalost in bolečino, nam pisno ali ustno izrazili sožalje, pokojnici poklonili vence in cvetje in jo spremlili na njeni zadnji poti.

Zahvalo izrekamo tudi bolnišnicu osebju internega oddelka jeseeniške bolnice za nudenje dolgoletne in zadnje zdravniške pomoči, kakor tudi pevcem in Antonu Rebolju za poslovljene besede v imenu sosedov.

Vsem še enkrat najlepša hvala!

ZALUJOČI: mama Ivanka, sinova Miran in Zoran ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

AVGUSTA ŠRANCA

se iskreno zahvaljujemo dr. Zoniku in med. sestri Heleni Črv za pomoč na domu. Posebna zahvala sosedom za vsestransko pomoč. Hvala vsem sorodnikom, bivšim sodelavcem železarne Jesenice, znancem in vsem, ki ste mu podarili cvetje, nam izrazili sožalje in ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti.

Hvala tudi pevcem iz Zasipa za zapete žalostinke.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoča: žena Jerca in hčerka Zdenka z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame

MARIJE BEDEN

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti in se je spomnili s tiho mislijo in cvetjem.

Prisrčna hvala vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki ste darovali vence in cvetje ter pevcem za zapete žalostinke. Iskrena hvala tudi sodelavcem iz Ljubljanske banke, TOZD Gostinstva Gozd Martuljek, trgovine Rožca in Komasa.

Zalujoči: hčerke z družinami in ostalo sorodstvo

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 13. novembra, bosta na Jesenicah od 7. do 19. ure odprti trgovini: Rožca - samopostrežna trgovina na Plavžu, Tito-va 79 in Delikatosa - Kašta 3, na Kor. Beli, V. Svetina 8/a.

DEŽURNA LEKARNA

V mesecu novembru je za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna na Bledu.

DEŽURSTVO V AVTOMEHANIČNIH DELAVNICAH NA JESENICAH

V soboto, 13. novembra: Bojan PANCUR, Jesenice, H. Verdika 39.

ČLANOM DU JESENICE

Društvo upokojencev Jesenice vabi svoje člane v nedeljo, 14. novembra, ob 18. uri na zabavno prirediteljsko »vinsko trgatavo«, ki bo v domu društva na Jesenicah, Pod gozdom 13.

Na prireditvi bodo igrali »Veseli upokojenci«.

REŠITEV KRIŽANKE IZ 43. ŠTEVILKE ŽELEZARJA

skalovje, kolovrat, abrak, nek, Trenta, Kragujevac, oer, CZ, ZC, Savel, Igo, nav, pratika, žolna, Romi, Avsenak, Spa, AD, Nagel, kletka, por, VB, Aomori, Rina, Rade, Aisne, MS, trava, kov, magnat, Peer, Ajdovščina, mulatka, vestalka, tonika, artel, apel, Aleš, Raa, čaka, Cot.

UGANKARSKI SLOVARČEK

JANSA - češkoslovaški šahovski vele mojster (Vlastimil)
LECITIN - organska spojina, lipid, ki je v vsaki človeški celici
ONATAS - starogrški kipar iz Eginie
RANK - angleški filmski producent (Arthur, 1888 do 1972)
RATINE - redka, nako-drana volnena tkanina

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

13. in 14. novembra angleški barvni erotični film ŽREBEC; režija Quentin Masters, v glavni vlogi Joan Collins ob 17. in 19. uri. Ogled filma je prepovedan mladini do 15. leta starosti.

15. in 16. novembra ameriški barvni pustolov. film SAMO DVAKRAT ŽIVIŠ; režija Lewis Gilbert, v glavni vlogi Sean Connery - James Boond, ob 17. in 19. uri.

17. novembra amer. barv. znan. fant. film VOJNA ZVEZD; režija George Lucas, v glavni vlogi Maks Hamil; ob 17. in 19. uri.

19. novembra šved. barvni film TAVANJE POD SONCEM; režija Hans Dahlberg, v glavni vlogi Gösta Erkmann, ob 17. in 19. uri.

20. in 21. novembra hongk. barv. akcij. film NEPREMAGLJIVI IZ PEKLA; režija Sin Vi Kjun, v glavni vlogi Master Li; ob 17. in 19. uri.

KINO PLAVŽ

13. in 14. novembra amer. barv. pust. film SAMO DVAKRAT ŽIVIŠ ob 18. in 20. uri.

15. in 16. novembra angl. barvni erot. film ŽREBEC ob 18. in 20. uri. Mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda.

18. novembra amer. barv. znan. fant. film VOJNA ZVEZD ob 18. in 20. uri.

19. novembra amer. barv. kavb. film PROFESIONALCI ob 18. in 20. uri.

20. in 21. novembra amer. barv. pust. film ČLOVEK IZ SAN FERNANDA ob 18. in 20. uri.

KINO KRANJSKA GORA

13. novembra amer. barv. kom. film KMALU BO POLETJE ob 20. uri.

17. novembra amer. barv. pust. film SAMO DVAKRAT ŽIVIŠ ob 20. uri.

20. novembra angl. barv. erot. film ŽREBEC ob 20. uri. Mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda.

24. novembra amer. barv. pust. film ČLOVEK IZ SAN FERNANDA ob 20. uri.

KINO DOVJE

13. novembra amer. barv. grozlj. film MEGLA ob 19. uri.

14. novembra amer. barv. kom. film KMALU BO POLETJE ob 19. uri.

20. novembra amer. barv. pust. film SAMO DVAKRAT ŽIVIŠ ob 19. uri.

21. novembra angl. barv. erot. film ŽREBEC ob 19. uri. Mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda.

GLEDALIŠČE

ČETRTEK, 11. novembra, ob 19.15 Gregor Strniša: SAMOROG - drama v treh dejanjih, za abonma in izven.

PETEK, 12. novembra, ob 19.30 Ivo Brešan: SMRT PREDSEDNIKA HISNEGA SVETA - komedija - gostovanje v železnikih.

SOBOTA, 13. novembra, ob 19.15 Gregor Strniša: SAMOROG - za izven.

NEDELJA, 14. novembra, ob 19.15 Gregor Strniša: SAMOROG - za izven.

TOREK, 16. novembra, ob 15.30 Gregor Strniša: SAMOROG - predstava za dijake Centra srednjih šol Jesenice.

JAVNA LICITACIJA

ZDRUŽENJE ŠOFERJEV IN AVTOMEHANIČNIKOV JESENICE objavlja po sklepu upravnega odbora z dne 2. novembra

JAVNO LICITACIJO

za prodajo naslednjih rabljenih vozil:

1. Tovorni avto TAM - 5000, prva registracija 23. aprila 1976, izključna cena 50.000 din, vozen, neregistriran.
 2. Osebn avto Zastava 101, prva registracija 9. februarja 1981, izključna cena 120.000 din, registriran do februarja 1983.
- Vozila bomo prodajali po sistemu videno - kupljeno, brez poznejših reklamacij. Kupec plača prometni davek za vozilo pri občinski skupščini, kjer ima stalno bivališče. Pred pričetkom licitacije plača vsak licitator polog v višini 10% od izključne cene vozila. Če bodo za posamezno vozilo manj kot trije licitatorji, licitacije za to vozilo ne more biti.
- Ogled vozil je možen na dan licitacije, to je 16. novembra, od 12. do 14. ure na parkirnem prostoru pred »Integralom«, Titova 67, Jesenice. Licitacija bo ob 16. uri v pisarni ZSAM Jesenice, Rogljeva 1.

NAJDENA ROKAVICA

Pri hotelu Pošta sem našla žensko rokavico. Dobi se pri GRČAR, Cesta maršala Tita 87 (srednja stara stolpnica), Jesenice.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

A crossword puzzle grid with various clues and answers. The grid is filled with words related to the puzzle. Some words are already filled in, while others are blank spaces for the solver to fill in.

Clues and answers include:

- DELNICE, OGULIN, G. KOTAR, 1192m, PREGLJEN, POKRAJ, ORGANSKA, SNOV, LIPID, SOVETIE, ZITARIC, ZANOS, POLET, MELODICI, DOKRAS, RONALD, RAZLIČNI, ČRKI, TURPOLE, SISAK, SIVA, ENAK ZA, MNOŽENJE, MERSKAE, NOTA V GL, SKOPJE, NEC, RUBIDIJ, UBITI, POLITIK, HITRA, BOJNA, LADJA, ZELEZAR, KOPALNA, BANJA, ZEMELJA, TRAVNI, RASTLINA, ČOLN, GRS, SVAKALEC, KOGLER, PIJANINA, ELEKTRODA, ŽACETNIK, ARJANSTVA, ZHIVANT, EGIPTOV, BOJANSTVO, GR, ČRKA, ZOFA, Z, NASLON, ANTON, OCVRK, NOGOMET, BLOVIN, NAJBOLJ, RAZVITO, BITE, APETIT, JEZERO, V, S, IRSKI, LADITSKI, PROPELER, MESETAR, IZ, PRANE, NEVESTE, NAOČ, NIKI, TRINITRO, TOLUOL, VILKO, UKMAR, TOVARNA, V, KAHNIKU, HONGOSKI, KARAM, BOL, UČINEK, IGOR, OZIM, ANGL. FILM, PRODUCENT, (ARTHUR), SEŠTAVIL, PEVEC, PESTNER, RANER, INDIA, HYDERABAD, SKLEPE, TANJE, ČREVENO, BOLENIJE, ARABSKO, M, PLATILNA, MITNICA, ŽENSKI, ŠAMOT, (VLASTIMIL), DALM. Ž, IME, VRSTA, RAZCVETA, FIGURA, PRI, ČETVORNI, OBDELANO, ZEMELJIŠČE, ZDRANA, ZEMENJA, SLOVENIK, SOSS, SLAVNI, ŽEVENIK, (MILOŠ), STARDER, KIPARJE, EGINE, VRSTA, JABOLK, ATLETINJA, PERGAR, ZELEZAR, BANJA, LEVSTIKOV, JUNAK, VODNA, PLOČA, PLOČA, GOROVJEV, AŽIJI, REDKA, VOLNENA, TIANINA, ZELEZAR, KOPALNA, BANJA, ZEMELJA, TRAVNI, RASTLINA, ČOLN, GRS, SVAKALEC, KOGLER, PIJANINA, ELEKTRODA, ŽACETNIK, ARJANSTVA, ZHIVANT, EGIPTOV, BOJANSTVO, GR, ČRKA, ZOFA, Z, NASLON, ANTON, OCVRK, NOGOMET, BLOVIN, NAJBOLJ, RAZVITO, BITE, APETIT, JEZERO, V, S, IRSKI, LADITSKI, PROPELER, MESETAR, IZ, PRANE, NEVESTE, NAOČ, NIKI, TRINITRO, TOLUOL, VILKO, UKMAR, TOVARNA, V, KAHNIKU, HONGOSKI, KARAM, BOL, UČINEK, IGOR, OZIM, ANGL. FILM, PRODUCENT, (ARTHUR), SEŠTAVIL, PEVEC, PESTNER, RANER, INDIA, HYDERABAD, SKLEPE, TANJE, ČREVENO, BOLENIJE, ARABSKO, M, PLATILNA, MITNICA, ŽENSKI, ŠAMOT, (VLASTIMIL), DALM. Ž, IME, VRSTA, RAZCVETA, FIGURA, PRI, ČETVORNI, OBDELANO, ZEMELJIŠČE, ZDRANA, ZEMENJA, SLOVENIK, SOSS, SLAVNI, ŽEVENIK, (MILOŠ), STARDER, KIPARJE, EGINE, VRSTA, JABOLK, ATLETINJA, PERGAR, ZELEZAR, BANJA, LEVSTIKOV, JUNAK, VODNA, PLOČA, PLOČA, GOROVJEV, AŽIJI, REDKA, VOLNENA, TIANINA, ZELEZAR, KOPALNA, BANJA, ZEMELJA, TRAVNI, RASTLINA, ČOLN, GRS, SVAKALEC, KOGLER, PIJANINA, ELEKTRODA, ŽACETNIK, ARJANSTVA, ZHIVANT, EGIPTOV, BOJANSTVO, GR, ČRKA, ZOFA, Z, NASLON, ANTON, OCVRK, NOGOMET, BLOVIN, NAJBOLJ, RAZVITO, BITE, APETIT, JEZERO, V, S, IRSKI, LADITSKI, PROPELER, MESETAR, IZ, PRANE, NEVESTE, NAOČ, NIKI, TRINITRO, TOLUOL, VILKO, UKMAR, TOVARNA, V, KAHNIKU, HONGOSKI, KARAM, BOL, UČINEK, IGOR, OZIM, ANGL. FILM, PRODUCENT, (ARTHUR), SEŠTAVIL, PEVEC, PESTNER, RANER, INDIA, HYDERABAD, SKLEPE, TANJE, ČREVENO, BOLENIJE, ARABSKO, M, PLATILNA, MITNICA, ŽENSKI, ŠAMOT, (VLASTIMIL), DALM. Ž, IME, VRSTA, RAZCVETA, FIGURA, PRI, ČETVORNI, OBDELANO, ZEMELJIŠČE, ZDRANA, ZEMENJA, SLOVENIK, SOSS, SLAVNI, ŽEVENIK, (MILOŠ), STARDER, KIPARJE, EGINE, VRSTA, JABOLK, ATLETINJA, PERGAR, ZELEZAR, BANJA, LEVSTIKOV, JUNAK, VODNA, PLOČA, PLOČA, GOROVJEV, AŽIJI, REDKA, VOLNENA, TIANINA, ZELEZAR, KOPALNA, BANJA, ZEMELJA, TRAVNI, RASTLINA, ČOLN, GRS, SVAKALEC, KOGLER, PIJANINA, ELEKTRODA, ŽACETNIK, ARJANSTVA, ZHIVANT, EGIPTOV, BOJANSTVO, GR, ČRKA, ZOFA, Z, NASLON, ANTON, OCVRK, NOGOMET, BLOVIN, NAJBOLJ, RAZVITO, BITE, APETIT, JEZERO, V, S, IRSKI, LADITSKI, PROPELER, MESETAR, IZ, PRANE, NEVESTE, NAOČ, NIKI, TRINITRO, TOLUOL, VILKO, UKMAR, TOVARNA, V, KAHNIKU, HONGOSKI, KARAM, BOL, UČINEK, IGOR, OZIM, ANGL. FILM, PRODUCENT, (ARTHUR), SEŠTAVIL, PEVEC, PESTNER, RANER, INDIA, HYDERABAD, SKLEPE, TANJE, ČREVENO, BOLENIJE, ARABSKO, M, PLATILNA, MITNICA, ŽENSKI, ŠAMOT, (VLASTIMIL), DALM. Ž, IME, VRSTA, RAZCVETA, FIGURA, PRI, ČETVORNI, OBDELANO, ZEMELJIŠČE, ZDRANA, ZEMENJA, SLOVENIK, SOSS, SLAVNI, ŽEVENIK, (MILOŠ), STARDER, KIPARJE, EGINE, VRSTA, JABOLK, ATLETINJA, PERGAR, ZELEZAR, BANJA, LEVSTIKOV, JUNAK, VODNA, PLOČA, PLOČA, GOROVJEV, AŽIJI, REDKA, VOLNENA, TIANINA, ZELEZAR, KOPALNA, BANJA, ZEMELJA, TRAVNI, RASTLINA, ČOLN, GRS, SVAKALEC, KOGLER, PIJANINA, ELEKTRODA, ŽACETNIK, ARJANSTVA, ZHIVANT, EGIPTOV, BOJANSTVO, GR, ČRKA, ZOFA, Z, NASLON, ANTON, OCVRK, NOGOMET, BLOVIN, NAJBOLJ, RAZVITO, BITE, APETIT, JEZERO, V, S, IRSKI, LADITSKI, PROPELER, MESETAR, IZ, PRANE, NEVESTE, NAOČ, NIKI, TRINITRO, TOLUOL, VILKO, UKMAR, TOVARNA, V, KAHNIKU, HONGOSKI, KARAM, BOL, UČINEK, IGOR, OZIM, ANGL. FILM, PRODUCENT, (ARTHUR), SEŠTAVIL, PEVEC, PESTNER, RANER, INDIA, HYDERABAD, SKLEPE, TANJE, ČREVENO, BOLENIJE, ARABSKO, M, PLATILNA, MITNICA, ŽENSKI, ŠAMOT, (VLASTIMIL), DALM. Ž, IME, VRSTA, RAZCVETA, FIGURA, PRI, ČETVORNI, OBDELANO, ZEMELJIŠČE, ZDRANA, ZEMENJA, SLOVENIK, SOSS, SLAVNI, ŽEVENIK, (MILOŠ), STARDER, KIPARJE, EGINE, VRSTA, JABOLK, ATLETINJA, PERGAR, ZELEZAR, BANJA, LEVSTIKOV, JUNAK, VODNA, PLOČA, PLOČA, GOROVJEV, AŽIJI, REDKA, VOLNENA, TIANINA, ZELEZAR, KOPALNA, BANJA, ZEMELJA, TRAVNI, RASTLINA, ČOLN, GRS, SVAKALEC, KOGLER, PIJANINA, ELEKTRODA, ŽACETNIK, ARJANSTVA, ZHIVANT, EGIPTOV, BOJANSTVO, GR, ČRKA, ZOFA, Z, NASLON, ANTON, OCVRK, NOGOMET, BLOVIN, NAJBOLJ, RAZVITO, BITE, APETIT, JEZERO, V, S, IRSKI, LADITSKI, PROPELER, MESETAR, IZ, PRANE, NEVESTE, NAOČ, NIKI, TRINITRO, TOLUOL, VILKO, UKMAR, TOVARNA, V, KAHNIKU, HONGOSKI, KARAM, BOL, UČINEK, IGOR, OZIM, ANGL. FILM, PRODUCENT, (ARTHUR), SEŠTAVIL, PEVEC, PESTNER, RANER, INDIA, HYDERABAD, SKLEPE, TANJE, ČREVENO, BOLENIJE, ARABSKO, M, PLATILNA, MITNICA, ŽENSKI, ŠAMOT, (VLASTIMIL), DALM. Ž, IME, VRSTA, RAZCVETA, FIGURA, PRI, ČETVORNI, OBDELANO, ZEMELJIŠČE, ZDRANA, ZEMENJA, SLOVENIK, SOSS, SLAVNI, ŽEVENIK, (MILOŠ), STARDER, KIPARJE, EGINE, VRSTA, JABOLK, ATLETINJA, PERGAR, ZELEZAR, BANJA, LEVSTIKOV, JUNAK, VODNA, PLOČA, PLOČA, GOROVJEV, AŽIJI, REDKA, VOLNENA, TIANINA, ZELEZAR, KOPALNA, BANJA, ZEMELJA, TRAVNI, RASTLINA, ČOLN, GRS, SVAKALEC, KOGLER, PIJANINA, ELEKTRODA, ŽACETNIK, ARJANSTVA, ZHIVANT, EGIPTOV, BOJANSTVO, GR, ČRKA, ZOFA, Z, NASLON, ANTON, OCVRK, NOGOMET, BLOVIN, NAJBOLJ, RAZVITO, BITE, APETIT, JEZERO, V, S, IRSKI, LADITSKI, PROPELER, MESETAR, IZ, PRANE, NEVESTE, NAOČ, NIKI, TRINITRO, TOLUOL, VILKO, UKMAR, TOVARNA, V, KAHNIKU, HONGOSKI, KARAM, BOL, UČINEK, IGOR, OZIM, ANGL. FILM, PRODUCENT, (ARTHUR), SEŠTAVIL, PEVEC, PESTNER, RANER, INDIA, HYDERABAD, SKLEPE, TANJE, ČREVENO, BOLENIJE, ARABSKO, M, PLATILNA, MITNICA, ŽENSKI, ŠAMOT, (VLASTIMIL), DALM. Ž, IME, VRSTA, RAZCVETA, FIGURA, PRI, ČETVORNI, OBDELANO, ZEMELJIŠČE, ZDRANA, ZEMENJA, SLOVENIK, SOSS, SLAVNI, ŽEVENIK, (MILOŠ), STARDER, KIPARJE, EGINE, VRSTA, JABOLK, ATLETINJA, PERGAR, ZELEZAR, BANJA, LEVSTIKOV, JUNAK, VODNA, PLOČA, PLOČA, GOROVJEV, AŽIJI, REDKA, VOLNENA, TIANINA, ZELEZAR, KOPALNA, BANJA, ZEMELJA, TRAVNI, RASTLINA, ČOLN, GRS, SVAKALEC, KOGLER, PIJANINA, ELEKTRODA, ŽACETNIK, ARJANSTVA, ZHIVANT, EGIPTOV, BOJANSTVO, GR, ČRKA, ZOFA, Z, NASLON, ANTON, OCVRK, NOGOMET, BLOVIN, NAJBOLJ, RAZVITO, BITE, APETIT, JEZERO, V, S, IRSKI, LADITSKI, PROPELER, MESETAR, IZ, PRANE, NEVESTE, NAOČ, NIKI, TRINITRO, TOLUOL, VILKO, UKMAR, TOVARNA, V, KAHNIKU, HONGOSKI, KARAM, BOL, UČINEK, IGOR, OZIM, ANGL. FILM, PRODUCENT, (ARTHUR), SEŠTAVIL, PEVEC, PESTNER, RANER, INDIA, HYDERABAD, SKLEPE, TANJE, ČREVENO, BOLENIJE, ARABSKO, M, PLATILNA, MITNICA, ŽENSKI, ŠAMOT, (VLASTIMIL), DALM. Ž, IME, VRSTA, RAZCVETA, FIGURA, PRI, ČETVORNI, OBDELANO, ZEMELJIŠČE, ZDRANA, ZEMENJA, SLOVENIK, SOSS, SLAVNI, ŽEVENIK, (MILOŠ), STARDER, KIPARJE, EGINE, VRSTA, JABOLK, ATLETINJA, PERGAR, ZELEZAR, BANJA, LEVSTIKOV, JUNAK, VODNA, PLOČA, PLOČA, GOROVJEV, AŽIJI, REDKA, VOLNENA, TIANINA, ZELEZAR, KOPALNA, BANJA, ZEMELJA, TRAVNI, RASTLINA, ČOLN, GRS, SVAKALEC, KOGLER, PIJANINA, ELEKTRODA, ŽACETNIK, ARJANSTVA, ZHIVANT, EGIPTOV, BOJANSTVO, GR, ČRKA, ZOFA, Z, NASLON, ANTON, OCVRK, NOGOMET, BLOVIN, NAJBOLJ, RAZVITO, BITE, APETIT, JEZERO, V, S, IRSKI, LADITSKI, PROPELER, MESETAR, IZ, PRANE, NEVESTE, NAOČ, NIKI, TRINITRO, TOLUOL, VILKO, UKMAR, TOVARNA, V, KAHNIKU, HONGOSKI, KARAM, BOL, UČINEK, IGOR, OZIM, ANGL. FILM, PRODUCENT, (ARTHUR), SEŠTAVIL, PEVEC, PESTNER, RANER, INDIA, HYDERABAD, SKLEPE, TANJE, ČREVENO, BOLENIJE, ARABSKO, M, PLATILNA, MITNICA, ŽENSKI, ŠAMOT, (VLASTIMIL), DALM. Ž, IME, VRSTA, RAZCVETA, FIGURA, PRI, ČETVORNI, OBDELANO, ZEMELJIŠČE, ZDRANA, ZEMENJA, SLOVENIK, SOSS, SLAVNI, ŽEVENIK, (MILOŠ), STARDER, KIPARJE, EGINE, VRSTA, JABOLK, ATLETINJA, PERGAR, ZELEZAR, BANJA, LEVSTIKOV, JUNAK, VODNA, PLOČA, PLOČA, GOROVJEV, AŽIJI, REDKA, VOLNENA, TIANINA, ZELEZAR, KOPALNA, BANJA, ZEMELJA, TRAVNI, RASTLINA, ČOLN, GRS, SVAKALEC, KOGLER, PIJANINA, ELEKTRODA, ŽACETNIK, ARJANSTVA, ZHIVANT, EGIPTOV, BOJANSTVO, GR, ČRKA, ZOFA, Z, NASLON, ANTON, OCVRK, NOGOMET, BLOVIN, NAJBOLJ, RAZVITO, BITE, APETIT, JEZERO, V, S, IRSKI, LADITSKI, PROPELER, MESETAR, IZ, PRANE, NEVESTE, NAOČ, NIKI, TRINITRO, TOLUOL, VILKO, UKMAR, TOVARNA, V, KAHNIKU, HONGOSKI, KARAM, BOL, UČINEK, IGOR, OZIM, ANGL. FILM, PRODUCENT, (ARTHUR), SEŠTAVIL, PEVEC, PESTNER, RANER, INDIA, HYDERABAD, SKLEPE, TANJE, ČREVENO, BOLENIJE, ARABSKO, M, PLATILNA, MITNICA, ŽENSKI, ŠAMOT, (VLASTIMIL), DALM. Ž, IME, VRSTA, RAZCVETA, FIGURA, PRI, ČETVORNI, OBDELANO, ZEMELJIŠČE, ZDRANA, ZEMENJA, SLOVENIK, SOSS, SLAVNI, ŽEVENIK, (MILOŠ), STARDER, KIPARJE, EGINE, VRSTA, JABOLK, ATLETINJA, PERGAR, ZELEZAR, BANJA, LEVSTIKOV, JUNAK, VODNA, PLOČA, PLOČA, GOROVJEV, AŽIJI, REDKA, VOLNENA, TIANINA, ZELEZAR, KOPALNA, BANJA, ZEMELJA, TRAVNI, RASTLINA, ČOLN, GRS, SVAKALEC, KOGLER, PIJANINA, ELEKTRODA, ŽACETNIK, ARJANSTVA, ZHIVANT, EGIPTOV, BOJANSTVO, GR, ČRKA, ZOFA, Z, NASLON, ANTON, OCVRK, NOGOMET, BLOVIN, NAJBOLJ, RAZVITO, BITE, APETIT, JEZERO, V, S, IRSKI, LADITSKI, PROPELER, MESETAR, IZ, PRANE, NEVESTE, NAOČ, NIKI, TRINITRO, TOLUOL, VILKO, UKMAR, TOVARNA, V, KAHNIKU, HONGOSKI, KARAM, BOL, UČINEK, IGOR, OZIM, ANGL. FILM, PRODUCENT, (ARTHUR), SEŠTAVIL, PEVEC, PESTNER, RANER, INDIA, HYDERABAD, SKLEPE, TANJE, ČREVENO, BOLENIJE, ARABSKO, M, PLATILNA, MITNICA, ŽENSKI, ŠAMOT, (VLASTIMIL), DALM. Ž, IME, VRSTA, RAZCVETA, FIGURA, PRI, ČETVORNI, OBDELANO, ZEMELJIŠČE, ZDRANA, ZEMENJA, SLOVENIK, SOSS, SLAVNI, ŽEVENIK, (MILOŠ), STARDER, KIPARJE, EGINE, VRSTA, JABOLK, ATLETINJA, PERGAR, ZELEZAR, BANJA, LEVSTIKOV, JUNAK, VODNA, PLOČA, PLOČA, GOROVJEV, AŽIJI, REDKA, VOLNENA, TIANINA, ZELEZAR, KOPALNA, BANJA, ZEMELJA, TRAVNI, RASTLINA, ČOLN, GRS, SVAKALEC, KOGLER, PIJANINA, ELEKTRODA, ŽACETNIK, ARJANSTVA, ZHIVANT, EGIPTOV, BOJANSTVO, GR, ČRKA, ZOFA, Z, NASLON, ANTON, OCVRK, NOGOMET, BLOVIN, NAJBOLJ, RAZVITO, BITE, APETIT, JEZERO, V, S, IRSKI, LADITSKI, PROPELER, MESETAR, IZ, PRANE, NEVESTE, NAOČ, NIKI, TRINITRO, TOLUOL, VILKO, UKMAR, TOVARNA, V, KAHNIKU, HONGOSKI, KARAM, BOL, UČINEK, IGOR, OZIM, ANGL. FILM, PRODUCENT, (ARTHUR), SEŠTAVIL, PEVEC, PESTNER, RANER, INDIA, HYDERABAD, SKLEPE, TANJE, ČREVENO, BOLENIJE, ARABSKO, M, PLATILNA, MITNICA, ŽENSKI, ŠAMOT, (VLASTIMIL), DALM. Ž, IME, VRSTA, RAZCVETA, FIGURA, PRI, ČETVORNI, OBDELANO, ZEMELJIŠČE, ZDRANA, ZEMENJA, SLOVENIK, SOSS, SLAVNI, ŽEVENIK, (MILOŠ), STARDER, KIPARJE, EGINE, VRSTA, JABOLK, ATLETINJA, PERGAR, ZELEZAR, BANJA, LEVSTIKOV, JUNAK, VODNA, PLOČA, PLOČA, GOROVJEV, AŽIJI, REDKA, VOLNENA, TIANINA, ZELEZAR, KOPALNA, BANJA, ZEMELJA, TRAVNI, RASTLINA, ČOLN, GRS, SVAKALEC, KOGLER, PIJANINA, ELEKTRODA, ŽACETNIK, ARJANSTVA, ZHIVANT, EGIPTOV, BOJANSTVO, GR, ČRKA, ZOFA, Z, NASLON, ANTON, OCVRK, NOGOMET, BLOVIN, NAJBOLJ, RAZVITO, BITE, APETIT, JEZERO, V, S, IRSKI, LADITSKI, PROPELER, MESETAR, IZ, PRANE, NEVESTE, NAOČ, NIKI, TRINITRO, TOLUOL, VILKO, UKMAR, TOVARNA, V, KAHNIKU, HONGOSKI, KARAM, BOL, UČINEK, IGOR, OZIM, ANGL. FILM, PRODUCENT, (ARTHUR), SEŠTAVIL, PEVEC, PESTNER, RANER, INDIA, HYDERABAD, SKLEPE, TANJE, ČREVENO, BOLENIJE, ARABSKO, M, PLATILNA, MITNICA, ŽENSKI, ŠAMOT, (VLASTIMIL), DALM. Ž, IME, VRSTA, RAZCVETA, FIGURA, PRI, ČETVORNI, OBDELANO, ZEMELJIŠČE, ZDRANA, ZEMENJA, SLOVENIK, SOSS, SLAVNI, ŽEVENIK, (MILOŠ), STARDER, KIPARJE, EGINE, VRSTA, JABOLK, ATLETINJA, PERGAR, ZELEZAR, BANJA, LEVSTIKOV, JUNAK, VODNA, PLOČA, PLOČA, GOROVJEV, AŽIJI, REDKA, VOLNENA, TIANINA, ZELEZAR, KOPALNA, BANJA, ZEMELJA, TRAVNI, RASTLINA, ČOLN, GRS, SVAKALEC, KOGLER, PIJANINA, ELEKTRODA, ŽACETNIK, ARJANSTVA, ZHIVANT, EGIPTOV, BOJANSTVO, GR, ČRKA, ZOFA, Z, NASLON, ANTON, OCVRK, NOGOMET, BLOVIN, NAJBOLJ, RAZVITO, BITE, APETIT, JEZERO, V, S, IRSKI, LADITSKI, PROPELER, MESETAR, IZ, PRANE, NEVESTE, NAOČ, NIKI, TRINITRO, TOLUOL, VILKO, UKMAR, TOVARNA, V, KAHNIKU, HONGOSKI, KARAM, BOL, UČINEK, IGOR, OZIM, ANGL. FILM, PRODUCENT, (ARTHUR), SEŠTAVIL, PEVEC, PESTNER, RANER, INDIA, HYDERABAD, SKLEPE, TANJE, ČREVENO, BOLENIJE, ARABSKO, M, PLATILNA, MITNICA, ŽENSKI, ŠAMOT, (VLASTIMIL), DALM. Ž, IME, VRSTA, RAZCVETA, FIGURA, PRI, ČETVORNI, OBDELANO, ZEMELJIŠČE, ZDRANA, ZEMENJA, SLOVENIK, SOSS, SLAVNI, ŽEVENIK, (MILOŠ), STARDER, KIPARJE, EGINE, VRSTA, JABOLK, ATLETINJA, PERGAR, ZELEZAR, BANJA, LEVSTIKOV, JUNAK, VODNA, PLOČA, PLOČA, GOROVJEV, AŽIJI, REDKA, VOLNENA, TIANINA, ZELEZAR, KOPALNA, BANJA, ZEMELJA, TRAVNI, RASTLINA, ČOLN, GRS, SVAKALEC, KOGLER, PIJANINA, ELEKTRODA, ŽACETNIK, ARJANSTVA, ZHIVANT, EGIPTOV, BOJANSTVO, GR, ČRKA, ZOFA, Z, NASLON, ANTON, OCVRK, NOGOMET, BLOVIN, NAJBOLJ, RAZVITO, BITE, APETIT, JEZERO, V, S, IRSKI, LADITSKI, PROPELER, MESETAR, IZ, PRANE, NEVESTE, NAOČ, NIKI, TRINITRO, TOLUOL, VILKO, UKMAR, TOVARNA, V, KAHNIKU, HONGOSKI, KARAM, BOL, UČINEK, IGOR, OZIM, ANGL. FILM, PRODUCENT, (ARTHUR), SEŠTAVIL, PEVEC, PESTNER, RANER, INDIA, HYDERABAD, SKLEPE, TANJE, ČREVENO, BOLENIJE, ARABSKO, M, PLATILNA, MITNICA, ŽENSKI, ŠAMOT, (VLASTIMIL), DALM. Ž, IME, VRSTA, RAZCVETA, FIGURA, PRI, ČETVORNI, OBDELANO, ZEMELJIŠČE, ZDRANA, ZEMENJA, SLOVENIK, SOSS, SLAVNI, ŽEVENIK, (MILOŠ), STARDER, KIPARJE, EGINE, VRSTA, JABOLK, ATLETINJA, PERGAR, ZELEZAR, BANJA, LEVSTIKOV, JUNAK, VODNA, PLOČA, PLOČA, GOROVJEV, AŽIJI, REDKA, VOLNENA, TIANINA, ZELEZAR, KOPALNA, BANJA, ZEMELJA, TRAVNI, RASTLINA, ČOLN, GRS, SVAKALEC, KOGLER, PIJANINA, ELEKTRODA, ŽACETNIK, ARJANSTVA, ZHIVANT, EGIPTOV, BOJANSTVO, GR, ČRKA, ZOFA, Z, NASLON, ANTON, OCVRK, NOGOMET, BLOVIN, NAJBOLJ, RAZVITO, BITE, APETIT, JEZERO, V, S, IRSKI, LADITSKI, PROPELER, MESETAR, IZ, PRANE, NEVESTE, NAOČ, NIKI, TRINITRO, TOLUOL, VILKO, UKMAR, TOVARNA, V, KAHNI

ZANIMIV HOKEJSKI VEČER NA JESENICAH

Danes, v četrtek, 11. novembra, bo na Jesenicah prva tekma drugega kola tekmovanja za evropski pokal, v katerem sodelujejo državni prvaki iz leta 1981. Tekmovanje ima že tradicijo, nanj pa so vezani nekateri lepi uspehi jeseniškega pa tudi jugoslovanskega hokeja. Kako daleč se je moč uvrstiti, je v precejšnji meri odvisno od žreba. V primeru, da naše moštvo že v prvih krogih dobi za nasprotnika moštvo iz Sovjetske zveze ali Češkoslovaške, se lahko poslovimo od nadaljnjega tekmovanja.

Moštvo Jesenic je bilo v prvem kolu prosto. Po izredno razburljivem srečanju med državljani prvaka Švice in Avstrije pa je nasprotnik jeseničanov znan - HC AROSA iz Švice. Omenimo naj, da je bil zmagovalac znan šele po izvajanju kazenskih strelcev: komaj v trindvajsetem poskusu je padla odločitev.

Za boljše predstavo o nasprotniku pogledimo nekaj podatkov o hokeju, kakršen se igra v Švici. Hokej je izredno priljubljen, saj je povprečno število gledalcev na tekмах državnega prvenstva med 5.000-18.000, odvisno od velikosti krajev. HC AROSA je v zadnjih letih osvojilo drugi naslov prvaka. Zanimivo je, da tekme igrajo v najbližjem večjem kraju CHURU, kajti mesto Arosa leži na nadmorski višini 1800 m in ima le 3000 prebivalcev, spada pa med najbolj draga švicarska letovišča. V moštvo igrajo trije tujci, trener je Šved, po načinu igre pa so tipični pred-

stavnik švicarske šole. Njihova značilnost je dinamična igra brez taktiziranja, kar je za oko izredno privlačno, zato je tudi obisk gledalcev tako velik.

Poleg dveh prvih lig imajo Šviciarji še štiri druge ter množico regionalnih lig. Najkvalitetnejša moštva nastopajo v tako imenovani nacionalni ligi. Hokej je torej na zelo visoki kvalitetni ravni, vendar njihova moštva pa tudi reprezentanca v srečanjih z nami niso imela večjih uspehov. Vzrok je v načinu njihove igre, ki nekako zelo ustreza igri Jesenic. Igra brez taktiziranja omogoča hitre napredne napade, za kar imamo vsekakor dovolj kvalitetne igralce, le da v sistemu ligaškega tekmovanja pri nas ne pridejo do veljave. Določeno prednost imajo gostje zaradi kvalitete in sistema njihovega državnega prvenstva, saj lažje tekme ne poznajo, poleg tega pa igrajo neprekinjeno skoraj celih pet mesecev.

Kakorkoli, danes se obeta zanimiv hokejski večer. Sam nasprotnik, pomembnost tekmovanja, pa tudi odgovornosti odnos do igre jeseniških hokejistov v zadnjih tekмах državnega prvenstva zagotavlja, da bodo gledalci videli kvaliteten, predvsem pa borben hokej.

Igralci, trener in uprava HK Jesenic vabijo vse ljubitelje hitre in moške igre, da v čimvečjem številu pridejo bodrit naše fante in da z zaupanjem vanje pripomorejo, da si hokej na Jesenicah spet pridobi tisto veljavo, ki mu pripada.

JESENICE : ILIRIJA (LJUBLJANA) 2:2 (1:1)

V predzadnjem jesenskem kolu slovenske obojono nogometne lige zahod so jeseniški nogometaši gostili v nedeljo, 7. novembra, ekipo Ilirije iz Ljubljane, povratnika iz slovenske nogometne lige.

Oslabljenemu moštvo Jesenic je na težkem igrišču uspelo igrati neodločeno, čeprav so v drugem delu igre vodili z 2:1. Zadetka sta dosegla Karahodžić in Džamastagić.

Nastopili so: Spahić, Osmečević, Sulejmanović (Okršar), Novak, Džamastagić, Omanović, Panić, Zubanović, Troha, Karahodžić, Hadžišulejmanović.

V nedeljo, 14. novembra, bo na igrišču v Podmežakli tekma Jesenice : Usnjar - Vrhnika ob 14. uri.

KS ZSMS ŽELEZARNE VABI

Koordinacijski svet ZSMS Železarn bo v soboto, 13. novembra, organiziral nogometno srečanje z našimi delavci, ki so na začasnem delu v Avstriji. Srečanje bo v počastitev dneva REPUBLIKE in se bo začelo ob 14.30 na igrišču v Podmežakli.

ČLANICE SPET USPEŠNE

JESENICE : COMET SLOVENSKE KONJICE 72:59 (34:29)

Dvorana ŽIC Jesenice, gledalcev 100, sodila sta Jelen iz Nove Gorice in Munda iz Ljubljane.

Jesenice : Lah, Berus, Slaninik 14, Kučina, Kantarović 6, Šmitran, Mlačnik, Krznarić, Azman 17, Stražinar 8, Smolej 2, Vavpotič 25.

Jeseničanke so tudi v drugi tekmi prvenstva zanesljivo zmagale. Tokrat so v domači dvorani premagale košarkarice iz Slovenskih Konjic, ki so bile preizkušnje in premalo natančne pri metih na koš, zmaga domačih pa bi bila lahko tudi precej višja, če bi izkoristile kopico sicer dobro izpeljanih nasprotnih napadov. V tretjem kolu bodo jeseniške košarkarice gostovale v Rogški Slatini, kjer se bodo pomerile z ekipo Roguške.

GORENJSKI DERBI JESENICAM

JESENICE : RADOVLJICA 93:84 (52:41)

Dvorana ŽIC Jesenice, gledalcev 100, sodila sta Jelen iz Nove Gorice in Munda iz Ljubljane.

Jesenice : Rizvanović 8, Božić 13, Jelovčan 5, Pirih 23, Lunder, Gratič 11, Smolej 21, Azman 12, Brant, Alibegović.

Poleg krajskega Triglava, ki nastopa v 1. SKL, sta Radovljica in Jesenice edina predstavnik v SKL s področja Gorenjske (moštvo Lokinvest iz Škofje Loke je v lanskem sezoni izpadlo), tako da je bilo to srečanje pravi mali derbi.

Jeseničani so igrali brez poškodovanega Matučca in Janjca, ki je bil službeno zadržan, oba omenjena igralca pa sedita med tiste, ki so nosilci igre jeseniškega moštva. Domači so tako ostali le z enim branilcem, saj so ostali branilci v moštvo zelo mladi in neizkušeni. Tekma je minila ob stalni prednosti Jesenic, ki so vodile z razliko, ki se je gibala med petimi in petnajstimi točkami in ob poskusih Radovljčanov, da bi gostitelje ujeli. Nekajkrat so se približali na pet točk razlike, vendar kaj več niso mogli storiti kljub veliki želji in bučni podpori skupine navijačev iz Radovljice.

Igralci obeh moštvo so bili vse preveč vročerni, zlasti Radovljčani, ki sta jim sodnika dosodila tudi tri tehnične napake. Tako so si oboji nabrali preveč osebnih napak, zaradi česar je bila igra v obrambi in napadu precej slabša.

Tekma je bila na poprečni ravni, jeseniški košarkarji pa so odlično zaigrali in približno pet minut v prvem polčasu, ko so ob dobri obrambi strli Radovljčane z nekaj privlačnimi nasprotnimi napadi.

V drugem kolu čaka Jeseničane težko srečanje proti Postojni.

MB

BREZOVICA : ŽELEZAR 3:0 (6:12,10)

V derbiju četrtega kola so Železarji doživeli nepričakovano hud poraz. Brezovica se je predstavila kot zelo homogeno in disciplinirano moštvo. Igra ni navdušila gledalcev, Žirovčani pa so se v glavnem premagali sami. Mnogo napak je bilo narejenih pri serviranju, še več pri sprejemu servisa, pa tudi igra na mreži ni bila prepričljiva.

Nekoliko zanimivejši je bil drugi hit, v katerem so domači povedli s 7:0 in 12:9 potem pa so Železarji prevzeli pobudo in izenačili na 12:12. V končnici pa je polet upadel in domačini so gladko zmagali.

RAZPORED PRVENSTVA ŽELEZARNE V NAMIZNEM TENISU ZA LETO 1982

I. SKUPINA - PONEDELJEK, 15. NOVEMBRA OB 15.30 V TVD PARTIZAN JESENICE: TOZD Žičarna, TOZD Hladna valjarna Bela, TOZD Jeklarna, delovna skupnost za komercialne in finančne zadeve;

II. SKUPINA - TOREK 16. NOVEMBRA OB 15.30: TOZD Vzdrževanje, TOZD Livarna, TOZD Družbena prehrana, TOZD Valjarna bluming-stekel;

III. SKUPINA - SREDA 17. NOVEMBRA OB 15.30: TOZD Energetika, TOZD Remontne delavnice, TOZD Transport, TOZD Hladna valjarna Jesenice;

IV. SKUPINA - ČETRTEK 18. NOVEMBRA OB 15.30: delovna skupnost za ekonomiko, tehnično kontrolo in raziskave ter novogradnje, TOZD Plavž, TOZD Strojne delavnice;

PRVO POLFINALE - PONEDELJEK 22. NOVEMBRA OB 15.30: prvi iz I. in III. skupine in drugi iz II. in IV. skupine.

DRUGO POLFINALE - TOREK 23. NOVEMBRA OB 15.30: prvi iz II. in IV. skupine in drugi iz I. in III. skupine.

Iz vsake skupine polfinala igraja po dve TOZD oz. delovni skupnosti v finalu. Ključni BO V SREDO 24. NOVEMBRA OB 15.30 v TVD Partizan Jesenice.

V MNOŽIČNOSTI PRVA TOZD LIVARNA

V letu 1982 je v sedmih športno-rekreativnih panogah nastopilo 956 železarjev, od tega 110 žensk in 846 moških. Skupaj je bilo v sedmih panogah 1742 nastopov. Največ nastopov je imela delovna skupnost E-TKR-NG 290, sledijo TOZD Remontne delavnice 206, TOZD Strojne delavnice 164, TOZD Vzdrževanje 153, TOZD Transport 123, TOZD Hladna valjarna 105, TOZD Hladna valjarna Bela 104, TOZD Jeklarna 96 itd. Največje udeležbo glede na število zaposlenih je imela TOZD Livarna, ki je zmagala kar v šestih panogah in zbrala 200 točk.

KONČNA UVRSTITEV ZA LETO 1982: 1. Livarna 200 točk, 2. E-TKR-NG 159, 3. Remontne delavnice 136, 4. Strojne delavnice 125, 5. Transport 117, 6. Energetika 117, Hladna valjarna Bela 112, 8. Vzdrževanje 111, 9. Vratni podboji 100, 10. KO-FI 95, 11. Hladna valjarna Jesenice 90, 12. Žičarna 81, 13. Valjarna bluming-stekel 78, 14. Jeklarna 75, 15. Želbjarna 70, 16. Profilarna 50, 17. Družbena prehrana 45, 20. Plavž 43, 21. Valjarna žice in profilov 40, 22. Elektrode 39, 23. Jeklovlek 19 točk. Zaključeno je tudi tekmovanje za najboljšega posameznika in posameznico. Tekmovanje je potekalo v sedmih panogah, in sicer: sankanje, smučarski tek, veleslalom, kegljanje na ledu, kegljanje na asfaltu, streljanje in plavanje.

Največ tekmovalcev je imela delovna skupnost E-TKR-NG, in sicer 136, sledijo TOZD Remontne delavnice 117, TOZD Strojne delavnice 97, TOZD Vzdrževanje 97, TOZD Transport 63, TOZD Hladna valjarna Bela 58, TOZD Jeklarna 50, TOZD Livarna 45, KO-FI 40, Energetika 40 itd. V moški konkurenci je bilo največ tekmovalcev iz TOZD Remontne delavnice 109, sledijo E-TKR-NG 103, TOZD Vzdrževanje 94, TOZD Strojne delavnice 93, TOZD Hladna valjarna Bela 55, TOZD Transport 55, TOZD Jeklarna 47, TOZD Livarna 44, TOZD Energetika 40, TOZD Žičarna 38, TOZD Valjarna bluming-stekel 33, itd.

V ženski konkurenci je bilo največ tekmovalk iz delovne skupnosti E-TKR-NG 33, sledijo KO-FI 20, KSI 9, TOZD Remontne delavnice 8, TOZD Transport 8, TOZD Družbena prehrana 7, TOZD Valjarna bluming-stekel 5, TOZD Strojne delavnice 4 itd.

KONČNI REZULTATI - ŽENSKKE: 1. Jožica Bakovnik, Remontne delavnice, 374 točk, 2. Nuša Bundalo, KO-FI, 340, 3. Milica Lužnik, E-TKR-NG, 314, 4. Marjana Svetina, KO-FI 261, 5. Majda Kralj, KO-FI, 232, 6. Branka Rebolj, E-TKR-NG, 226, 7. Bojana Mežnarc, E-TKR-NG, 221, 8. Lada Štern, E-TKR-NG, 214, 9. Silva Dokl, Hladna valjarna Bela, 212, 10. Jožica Maver, Transport, 212, 11. Marija Junež, KSI, 202, 12. Marija Petrič, E-TKR-NG, 181, 13. Ljudmila Šega, E-TKR-NG, 178, 14. Veronika Korosec, E-TKR-NG, 171, 15. Simona Smolej, E-TKR-NG, 169, 16. Liljana Markez, KSI, 168, 17. Saša Kofler, KO-FI, 163, 18. Zvonka Rožič, Vzdrževanje, 160, 19. Marija Divjak, Vratni podboji, 153, 20. Valerija Jelovar, Hladna valjarna Bela, 150, 21. Martina Bernard, E-TKR-NG, 144.

REKREACIJA: NEKATERI NAČINI VADBE TEKA

Znano je, da sta med rekreativci dve glavni skupini amaterjev, obe precej močni. V prvi so mlajši tekmovalci, ki dosegaajo rezultate, s katerimi konkurirajo pravih registriranim tekmovalcem in tako zadostijo svojim skritim željam, ki jih nekot niso mogli uresničiti in starejši rekreativci, ki predvsem uživajo v zmernem napadu.

Za obe skupini je značilno, da vadita brez trenerjev, v glavnem tako, kakor pač vsak sam ve in zna. Pri tem razmeroma dosti pomagajo in svetujejo starejši tekmovalci, kadar so slučajno v smučini.

Jesen je tu in kondicijska vadba je v teku. Kondicijska vadba poteka v glavnem podobno, kot so jo uveljavili glavni atleti na tekaških in po travnih stezah. Opisal bom načine vadbe, ki jih v skromnejši meri lahko uporabljamo.

RAZVOJ VADBE TEKA NA DOLGE PROGE

Rekreativna vadba si je utrla pot med množico. Znanost je odkrila morda najbolj uspešno preventivo proti raznim boleznim in proti prežgodnemu ostaranju ravno v redni vadbi znanih vrst športa, kot so tek, hoja, kolesarjenje, plavanje, smučanje in podobno. Znanost reči: steči za zdravje, spriti si zdravje, vohrati si zdravje in dobro počutje. Moderni način življenja, ki zahteva dosti manj fizičnega udejstvovanja, je pritisnil določke, ki je ustvarjen za gibanje da je prišel nadomestiti premajhno zaposlitev misli v svojem vsakodnevnem poklicu z rekreativnim gibanjem.

Zanimiv bo pogled v zgodovino razvoja vadbe teka, čeprav je to razvoj tekmovalnega teka. V bistvu sta si rekreativni in tekmovalni tek zelo sorodna, razlika je v tem, da se rekreativci giblje bolj umirjeno, pohlevno, posebno če je starejši, dočim so mladi tekmovalci v zgodovini razvoja vlagali vse več napora in najrazličnejših načinov v vadbo.

22. Sonja Frelj, Remontne delavnice, 138, 23. Antonija Klinar, KO-FI, 137, 24. Diana Azman, E-TKR-NG, 133, 25. Neda Karba, E-TKR-NG, 127, 26. Ivanka Padar, E-TKR-NG, 125, 27. Majda Kurasa, E-TKR-NG, 124, 28. Olga Minar, E-TKR-NG, 118, 29. Nežka Genskič, Vratni podboji, 116, 30. Andreja Pavlič, Transport, 115, 31. Danica Ambroz, Strojne delavnice, 102, 32. Vera Albar, Livarna, 100, 33. Bojana Kobentar, E-TKR-NG, 100, 34. Marija Babič, Vzdrževanje, 100, 35. Anica Kavčič, KO-FI, 100, 36. Jožica Šetinc, E-TKR-NG, 99, 37. Erika Repovž, E-TKR-NG, 97, 38. Julijana Smolej, KO-FI, 94, 39. Sonja Lotric, E-TKR-NG, 93, 40. Marija Klinar, Transport, 87 točk.

KONČNI REZULTATI - MOŠKI: 1. Božo Kero, Valjarna bluming-stekel, 2563 točk, 2. Anton Mlakar, Jeklarna, 2208, 3. Franc Legat, Jeklarna, 2041, 4. Martin Pazlar, E-TKR-NG, 1998.

5. Alojz Cesar, Hladna valjarna Bela, 1956, 6. Janez Babič, E-TKR-NG, 1942, 7. Milan Lavtazar, Livarna, 1885, 8. Miloš Kerenc, Transport, 1873, 9. Martin Zvab, Jeklarna, 1766, 10. Miloš Ferk, E-TKR-NG, 1692, 11. Branko Lendero, Vratni podboji, 1653, 12. Jože Dovzan, Remontne delavnice, 1616, 13. Andrej Kutin, Jeklarna, 1610, 14. Anton Avbar, Livarna, 1598, 15. Janez Smolej, Valjarna bluming-stekel, 1487, 16. Matjaž Vister, Energetika, 1462, 17. Edvard Dobravec, KO-FI, 1422, 18. Jože Šehjanec, Strojne delavnice, 1417, 19. Božo Černe, Vzdrževanje, 1413, 20. Franc Horvat, Livarna, 1387, 21. Franc Kogovsek, Strojne delavnice, 1357, 22. Mitja Resman, Transport, 1319, 23. Rado Tolar, E-TKR-NG, 1307, 24. Valentin Gasparin, Remontne delavnice, 1289, 25. Zlato Lipovšek, Strojne delavnice, 1286, 26. Aljoša Babič, Vzdrževanje, 1280, 27. Miro Kalan, Transport, 1269, 28. Franc Ravnik, E-TKR-NG, 1261, 29. Anton Kalan, E-TKR-NG, 1248, 30. Roman Kolman, E-TKR-NG, 1242, 31. Alojz Sasek, Energetika, 1241, 32. Marjan Bernot, E-TKR-NG, 1235, 33. Zare Lozar, E-TKR-NG, 1223, 34. Igor Logar, E-TKR-NG, 1216, 35. Anton Miklič, Valjarna bluming-stekel, 1214, 36. Marjan Vidmar, Remontne delavnice, 1206, 37. Vladimir Sotlar, Žičarna, 1206, 38. Marjan Mlatičev, Remontne delavnice, 1194, 39. Anton Novak, Vzdrževanje, 1193, 40. Aleš Lajoja, E-TKR-NG, 1175, 41. Stanko Vrbas, Strojne delavnice, 1174, 42. Zdravko Košir, Remontne delavnice, 1172, 43. Alojz Keršajn, E-TKR-NG, 1133, 44. Janez Praprotnik, Energetika, 1105, 45. Ladislav Skube, Transport, 1104, 46. Miroslav Vavpotič, Vratni podboji, 1099, 47. Drago Kodrič, Vzdrževanje, 1098, 48. Franc Korbar, Transport, 1084, 49. Franc Finkl, E-TKR-NG, 1079, 50. Stanko Prištev, Livarna, 1078, 51. Karel Košir, E-TKR-NG, 1073, 52. Vencelj Lapina, Želbjarna, 1058, 53. Martin Mlakar, Livarna, 1054, 54. Emil Klinar, E-TKR-NG, 1038, 55. Jože Šlibar m., Transport, 1029, 56. Edvard Šunko, Strojne delavnice, 1024, 57. Alojz Mestek, E-TKR-NG, 1022, 58. Bogomir Rebolj, Energetika, 1017, 59. Drago Dokl, Jeklarna, 1008, 60. Janez Znidar, E-TKR-NG, 1003 točke.

baj

764 TEKAČEV NA KROSU

Komisija za množično rekreacijo pri ZTKO Jesenice je prejšnji teden organizirala jeseniški kros za vse občane Jesenic. V lepem jesenskem dnevu se je za Zvagnom zbralo 764 tekmovalcev in tekmovalcev vseh starostnih kategorij, od malih šolarjev do veteranov.

Mali šolarji so tekli na progi dolgi 200 m in so vsi uspešno opravili preizkušnjo, za kar so bili tudi nagajeni s trinsko značko tekača.

REZULTATI OSTALIH KATEGORIJ:

Cicibanke letnik 1973 in mlajše (250 m): 1. Tina Krčel, PV, 1:13,8, 2. Aleksandra Kotnik, K, 1:14,6, 3. Nataša Bratun, PV, 1:15,8.

Cicibani letnik 1973 in mlajši (250 m): 1. Marko Klofutar, K, 1:11,0, 2. Sandi Vidovič, K, 1:12,2, 3. Peter Brkič, TC, 1:13,3.

Cicibanke letnik 1972 in 71 (500 m): 1. Mateja Tavčar, Zir, 2:20,4, 2. Mojca Malej, Zir, 2:22,6, 3. Indira Avzerjovič, PV, 2:25,4.

Cicibani letnik 1972 in 71 (500 m): 1. Tomaž Hirslenfelder, TC, 2:18,2, 2. Primož Potocar, TC, 2:20,6, 3. Marko Koder, K, 2:21,7.

POKAL ZA VATROSTALNO

V nedeljo, 7. novembra, je bil v dvorani v Podmežakli v organizaciji Keglskega kluba na ledu Jesenice in ekipe Krivice šest mednarodni turnir v kegljanju na ledu. Tekmovanje se je udeležilo 13 ekip iz Rateč, Kranjske gore, Jesenic, Bleda in ekipe iz Avstrije.

Danes malokje sliši, da bi kje tekmovali le iz veselja, iz prave ljubezni do športa. Med take redke tekmovalce štejemo lahko tudi kegljace na ledu. Ti si morajo za svoj obstoj, za mednarodna tekmovanja sami zbrati denar. Opravljajo razna dela v prostem času, da si zaslužijo denar za nakup orodja, primerne garderobe in financiranje tujih ekip, kadar tekmujejo na njihovih turnirjih.

Tako so tudi kegljaci ekipe Krivice privedli vsakoletni turnir na tak način. Pokal prireditelja je osvojila ekipa Vatrostalne brez izgubljene igre. Za ekipo Vatrostalne so nastopili: Perič, Bazo, Šapek, Babnik in Železnikar.

Rezultati: 1. Vatrostalna - Jes. 24 točk, 2. DAB - A 18 točk (22), 3. Murka - Jes. 18 točk (21), 4. Krivac - Jes. 18 točk (1,9), 5. Bled 14 točk itd.

Ruša

OBVESTILO SAHISTOM

Odbor šahovskega društva obvešča svoje člane, da bo mesečni hitropotezni turnir za mesec november v soboto, 13. novembra, s pričetkom ob 18. uri.

Vabljeni

ŠE ENKRAT ČRNI VRH

Blizu se zimska sezona. Verjetno smučarji že težko čakajo snega. Smučarski dom v Črnem vrhu pa mirno počiva in to že precej časa. Prejšnji najemnik je »pobasala« sila in kopita in dom samuje in to v takem stanju, da ga je žalostno pogledati.

Leta in leta je bil prijetno zatočišče smučarjev, planincev, domačinov, vikendašev, kar precej pa je bilo tudi gobarjev. Ko pa prideš mimo sedaj, je žalostno pogledati zaprta vrata in polkna, čeprav piše na vhodni strani »DOBRODOŠLI«. Upravljalci doma bi se morali za namenjena pozanimati malo prej, kot je bil razpis v Zelenju. Sreha pušča in ko bo prišlo deževje in sneg, bo prepozno popravljati. Kakorkoli vprašas, kako je z domom, ti bo odgovoril »slabo«. Ko se bo začela smučarska čaja in hrane. Malo pa je verjetno, da bo dom zaživel, saj je že november, dom pa še kar samuje. Zadnji čas je, da bi vrata doma odprli in da bi »DOBRODOŠLI« res lahko vstopili.

Tonček Majcen